

Tartu Ülikool
Sotsiaal- ja haridusteaduskond
Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut

GOOTI SUBKULTUURI REPRESENTATSIOON

Bakalaureusetöö

Autor: Teelemari Loonet
Juhendaja: Ragne Kõuts-Klemm, MA

Tartu
2010

Sisukord

Sisukord.....	2
Sissejuhatus.....	3
1 Teoreetilised lähtekohad.....	5
1.1 Subkultuuri mõiste ja noorte subkultuurid.....	5
1.1.1 Noorte subkultuurid ja nende uurimine Eestis.....	6
1.2 Gooti subkultuur ja selle representatsioon meedias.....	7
1.2.1 Gooti subkultuur.....	7
1.2.2 Gooti subkultuuri representatsioon meedias.....	13
2 Uurimisküsimused ja hüpoteesid.....	18
3 Uurimismeetod ja valim.....	20
4 Analüüsi tulemused.....	23
4.1 Identiteedi elemendid.....	23
4.2 Suhestumine teiste gruppidega.....	29
4.3 Hinnang gootide representatsioonile meedias.....	33
4.4 Muu huvipakkuv.....	34
5 Järeldused ja diskussioon.....	37
5.1 Identiteedi elemendid.....	37
5.2 Suhestumine teiste gruppidega.....	37
5.3 Hinnang gootide representatsioonile meedias.....	38
5.4 Muu huvipakkuv.....	38
5.5 Diskussioon.....	39
Kokkuvõte.....	42
Summary.....	43
Kasutatud allikad.....	44
Lisa 1 Intervjuu kava.....	47
Lisa 2 intervjuude transkriptsioonid.....	48
N1: 20a, N, Raplamaa. Intervjuu toimus vastaja kodus, kestus 24 minutit.....	48
N2: 22a, M, Tartu. Intervjuu toimus vastaja kodus, kestus 20 minutit.....	52
N3: 23a, N, Tartu. Intervjuu toimus vastaja töökohal, kestus 19 minutit.....	56
N4: 24a, N, Tartu. Intervjuu toimus vastaja kodus, kestus 36 minutit.....	60
N5: 28a, N, Tartu. Intervjuu toimus vastaja kodus, kestus 23 minutit.....	68
N6: 17a, N, Elva. Intervjuu toimus vastaja kodus, kestus 16 minutit.....	72

Sissejuhatus

2009. aasta sügisel ilmus nädalakirjas Naisteleht artikkel pealkirjaga „Gootilibu Marek: „Me ei ole vördjad!““, kus 22-aastane Marek Kaldma tutvustas lugejatele oma elustiili ning ümbritsevate reaktsiooni ja hinnanguid sellele. End gooti subkultuuri esindajana identifitseeriv noormees tõdes, et temasugused kogevad „*värdjaks sõimamist, põlastavaid pilke ja mõnitamist /.../ peaaegu igal pool*”.

Võiks arvata, et Kaldma sõnad kujutavad endast vaid mässumeelse noore inimese üledramatiseeritud reaktsiooni ümbritsevate konservatiivse maailmavaate piiratuse suhtes, kuid paraku pole seletus nii lihtne. Seda, et multikultuursus ja tolerantsus erinevate elustiilide suhtes pole Eestis veel juurdunud ning subkultuure kiputakse demoniseerima, on tõdenud ka sotsioloog Airi-Arina Allaste. Tema sõnul usuvad Eesti inimesed teistsuguse ja eristuvaga silmitsi seistes sageli, et see võib olla seotud ühiskonnale ohtliku hälbiva käitumisega. Üheks seda suhtumist soodustavaks teguriks on Allaste hinnangul ka meedia omadus „keskendada tähelepanu ülepaisutatud hirmulugudele /.../“.

Siinkirjutajat on noorte subkultuuride temaatika paelunud juba pikemat aega ning käesoleva töö ja sellele eelnenud seminaritöö teemavalik langes gooti subkultuurile, kuna selle maine näib Eesti ühiskonnas eriti negatiivne olevat. Kõigepealt valmis seminaritöö, kus autor uuris, milline on olnud gootide ja emode representatsioon Eesti päevalehtedes 21. sajandi esimesel kümnendil. Käesolev töö keskendub gootidele, hõlmates emosisid vaid nende referentsgrupina ning seab eesmärgiks selgitada, milline on Eesti gootide enesepilt ja kuidas see nende mediarepresentatsioonist erineb.

Töö jaguneb viieks suureks osaks: teoreetilised lähtekohad, uurimisküsimused, valimi ja metodoloogia kirjeldus, analüüs ning järeldused ja diskussioon. Bakalaureusetöö lõpus on esitatud kokkuvõtte ja lisad.

Esimene peatükk annab ülevaate noorte subkultuure puudutavast teoriast ning iseloomustab kirjanduse ja internetiallikate põhjal gooti subkultuuri. Teises peatükis on

esitatud uurimisküsimused ja hüpoteesid, kolmas selgitab töö metodoloogiat ning kirjeldab valimit. Neljas ja viies peatükk keskenduvad analüüsile ning järeldustele ja diskussioonile. Töö lõpus on esitatud kokkuvõtte ja lisad.

1 Teoreetilised lähtekohad

1.1 Subkultuuri mõiste ja noorte subkultuurid

Kultuuri võib defineerida mitmeti. Hess jt. (2000) kirjeldavad seda kui grupi kohanemist keskkonna ja ajaloo mõjudega eesmärgiga säilitada oma eksistents. Subkultuur omakorda on nende autorite väitel üldise kultuuri variatsioon, mis võimaldab ühiskonna alagrupi liikmetel elada ühiskonnas domineeriva grupi liikmetest erinevates tingimustes ja avaldub selle grupi tavalisest erinevates väärtustes, arusaamades, normides ja käitumises (Hess et al 2000: 46), kuid ka sellele mõistele pole ühest definitsiooni.

Näiteks defineerib Murdock (1974, Sardiello 1998 kaudu) subkultuure kui sotsiaalse struktuuri teatud osades asuvate gruppide poolt arendatud tähendussüsteeme ja väljendusviise, mille sisuks on nende gruppide kollektiivsed püüdlused ühise sotsiaalse situatsiooni vastuoludega hakkama saamiseks. Murdocki järgi kujutavad subkultuurid endast sümboliliste ressursside kogumit, mille abil invidiidid või grupid püüavad oma sotsiaalset olukorda mõtestada ning endale elujõulist identiteeti konstrueerida (Sardiello 1998: 121).

Erinevate subkultuuride identiteedis on rõhk erinevatel teguritel. Epstein (1998) väidab Simmeli (1968) ja Brake'i (1985) kultuurivorme puudutavatele ideedele tuginedes, et subkultuur (nagu kultuur üldiselt) toimib kolmel tasandil, milleks on põhiliste ajalooliste ideede tasand, väärtuste tasand ja materiaalne väljendustasand. Ta leiab, et just nende kolme tasandi esindatus ja vahekord määravad selle, mida subkultuur oma liikmete jaoks täpselt tähendab.

Üks subkultuuride liike on noorte subkultuurid ehk noortekultuurid, mille liikmete enesemääratluses on oluline osa muusikal (Epstein 1998; Ter Bogt ja Hibbel 2000, van Wel et al 2008 kaudu) ja stiilil, eriti riietumisstiilil (Brake 1985, Locher 1998 kaudu ja Clarke 1976, Calluori 1985 kaudu).

Huvi noortekultuuride vastu tärkas 20. sajandi algul Ameerika Ühendriikide sotsioloogide seas, kes uurisid kuritegelikke noortekampasid ning seostasid subkultuure

hälbiva ja probleemse käitumisega (Gelder 2005). Küsimusele, miks noored subkultuuridega liituvad, on erinevate koolkondade esindajad pakkunud isesuguseid vastuseid. Teemat esimesena uurima asunud Chicago ülikooli sotsioloogid leidsid, et subkultuurid pakkusid töölisklassi noormeestele alternatiivseid võimalusi oma staatuse parandamiseks (Marshall 1998). Marksistlikust klassiühiskonna teooriast lähtunud Birminghami koolkonna esindajad uskusid, et subkultuurid on noorte jaoks meetod sotsiaalsete muredega hakkamasaamiseks ning enda defineerimiseks muul pinnal kui vaid klass, haridus või amet (Calluori 1985). Samuti olid nad seisukohal, et subkultuuridesse kuulumine aitab noortel oma sotsiaalsetele probleemidele kultuurilisel tasandil lahendusi leida, ehkki need lahendused on vaid näilised.

Uuemate käsitluste järgi liituvad noored tänapäeval subkultuuridega seetõttu, et läänemaailma postmodernistlikud võõrandunud ühiskonnad ei rahulda nende kuulumisvajadust. Samuti on noortel raskusi oma identiteedi määratlemisel, kuna ühiskondades, kus klassikuuluvus ja traditsioonid mängivad järjest väiksemat rolli, on neil oma identiteedi ülesehitamisel vähem pidepunkte kui eelnevatel põlvkondadel. Seetõttu on teoreetikud nimetanud kaasaja subkultuure strateegiateks, mille abil võõrandunud maailmas hakkama saada ja oma elule tähendust anda (Calluori 1985).

Van Wel jt (2008) on välja toonud kaks noorte subkultuuride liiki: etnilised (nt rastaliikumine) ja muusikapõhised (nt punk). Käesolevas töös käsitletav gooti subkultuur kuulub viimase jaotuse alla, kuna selle liikmeid ühendavad muusikalised eelistused.

1.1.1 Noorte subkultuurid ja nende uurimine Eestis

Eestis on subkultuure, eriti noortekultuure, siiani vähe uuritud. Senistes subkultuuridele pühendatud uurimustes on käsitletud näiteks seksuaal- (Lamp 2005) ja rahvusvähemuste (Praks 1999; Püvi 1999), vangide (Maruste 1988), *skinhead*'ide (Vosman 2009) ja uimastitarvitajate (Allaste 2006) subkultuure, kuid noori puudutavaid töid on vaid üksikuid.

Samas pole pärast 1980. aastate pungiliikumist noorte subkultuurid Eesti ühiskonnas ka kuigi nähtavad ega mõjukad olnud. Berk Vaher toob sel teemal arutledes välja, et väikestes ühiskondades tekibki harva suurt sotsiaalset mõju omavaid ja tuhandeid inimesi haaravaid subkultuure, mis on omased angloameerika kultuuriruumile. Ta leiab, et „/.../ väikestes kultuuriruumides on nii võimsate ja suhteliselt homogeensete alternatiivide tekkimine paratamatult üsna harv nähe, sest ellujäämise nimel peab väike kultuur enese identiteedis eriti kindel olema“ (Vaher 2001). Samas tõdeb ta, et subkultuuride teke on Eestis siiski alati võimalik olnud ning kõik läänemaailma noortekultuuri põhitrendid on ka meie ühiskonnas ilmnunud, kusjuures biitnike ja punkarite liikumisi on Eestis ka uuritud.

Lisaks neile on noorte subkultuuridest uuritud ka klubi- ja reivikultuuri (Roosberg 1997, Allaste 2001). Gooti subkultuuri pole Eestis siiani uuritud ning sageli seda isegi ei mainita teiste omasuguste kõrval. Näiteks pole gootid esindatud Tartu noorte subkultuuridele keskendunud uurimuses „Tartu mitteformaalsed grupid noorte endi tõlgendusel“ (Rootsmann et al 2007).

1.2 Gooti subkultuur ja selle representatsioon meedias

1.2.1 Gooti subkultuur

Ajalugu

Gooti subkultuur kasvas välja rokkmuusika alaliikidest pungist ja glämmrokist, mistõttu seda peetakse muusikapõhiseks subkultuuriks (Wilkins 2004). Uue, 1970. aastate lõpus Suurbritannias tekkinud muusikastiili kirjeldamiseks hakati kasutama ingliskeelset omadussõna *gothic*¹ (e. k. „gootilik“, „gooti-“), mis võeti stiili kuulajate poolt omaks ning nad hakkasid seda ka iseenda ja oma elustiili kirjeldamisel kasutama. Esimestest gootibändidest kuulsaimad olid Bauhaus, Siouxsie and the Banshees ja The Sisters Of Mercy (Spooner 2004).

¹ Sõna *gothic* oli varem kasutatud 18. sajandil loodud kirjandusžanri nimena. Süngetes gooti romaanides põimusid õudus ja romantika, neid iseloomustasid melodramaatilised süžeed.

Sidusa ja ühtse subkultuurilise identiteedini jõudsid Briti gootid 1980. aastate alguses ning kümnendi keskpaigast alates levis gooti subkultuur Suurbritanniast mandri-Euroopasse ja USAsse, võttes seal uusi, kultuuriliselt determineeritud vorme teismeliste seas, kes polnud stiili ajaloo ega sellele aluse pannud bändide loomingu enam kursis. Sündinud oli rahvusvaheline noorte subkultuur (Siegel 2005).

Kuigi gootikultuuri populaarsuse tippaeg jäi 1980. aastatesse, on see end tõestanud märkimisväärselt elujõulisena, pidades mõningate tagasilöökidega vastu läbi 1990. aastate ning jõudes 21. sajandil uude tõusuperioodi. Spooner mainib, et kultuurikommentaatorid hakkasid 1990. aastate keskel ja lõpus rääkima gootikultuuri uuestisünnist, viidates Marilyn Mansoni, Garbage'i ja teiste gooti sugemetega artistide suurele populaarsusele ning gooti stiilielementide jõudmisele kõrgmoodi, kirjandusse, filmidesse ja popmuusikasse.

Stiilielemendid

Ühiste muusikaliste eelistuste kõrval ühendab goote ka sarnasus välimuses ja riietuses. Gooti identiteet toetub üpris selgelt vaatamängulisele stiilile või stiilide grupile ning seetõttu on riietus subkultuuri liikmete jaoks väga tähtis (Spooner 2004).

Oma välimuse kujundamisel on gootide eesmärgiks eelkõige massimoele vastanduda ja ühiskonda šokeerida. Rõivad ja aksessuaarid võivad olla inspireeritud nii romantilistest ajaloolistest kostüümidest kui ka sekspoe fetišikaubast, kusjuures gooti stiilile on iseloomulik, et enda jumestamine ja seelikute kandmine on aktsepteeritavad ka meeste puhul (Wilkins 2008).

Internetilehe Gothicsubculture.com andmeil² iseloomustavad gooti subkultuuri esindajate välimust dramaatiline jumestus, süsimustad või erksavärvilised juuksed, hõbeehete kandmine, rõhutatult hele nahk, tätoveeringud ja keha augustamine. Riietuses eelistatakse musta, levinud on korsetid, platvormsaapad ning neetide ja kettidega kaunistatud riided.

² <http://www.gothicsubculture.com/common-culture.php>

1990. aastate algupoolel jõudsid gootikultuurile omased rõivad ja aksessuaarid laiemale tarbijaskonnani – teismeliste suur huvi gootistiilis rõivaste vastu tõi kaasa temaatiliste butiikide avamise kaubanduskeskustes (Siegel 2005).

Maailmavaade

Gooti esteetika on süng, tontlik ning isolatsiooni ja ängistust väärtustav. Tuntakse huvi teemade vastu, mis peavoolukultuuris pigem õudust tekitavad – surm, vampiirid ja muu taoline (Wilkins 2008). Spooner (2004: 165) võtab selle kokku nii: „uus stiil kombineeris pungi nihilismi fetiš-atribuutika perversse seksuaalsuse ja 19. sajandi leinariiete surnuaia-eksootikaga, luues uue õudustäratava esteetika.“ Tema hinnangul toetubki gooti esteetika eelkõige seksi ja surmaga seotud tabudele.

Oletatavasti soodustab just gootikultuuri süngus ja tabuteemadega mängimine negatiivsete stereotüüpide teket – sallivuse propageerimisele pühendatud internetileheküljel [Religioustolerance.org](http://www.religioustolerance.org)³ on gooti subkultuuri esindajaid puudutavatest väärarusaamadest rääkides mainitud muuhulgas järgmisi stereotüüpe: gootid on depressiivsed, vägivaldsed, kalduvad suitsiidile, kasutavad narkootikume, usuvad end olevat vampiirid ja joovad verd, on sado-masohhistid ja satanistid.

Mitmed autorid (Siegel 2005; Wilkins 2008) rõhutavad gootikultuurist rääkides ka seksuaalsete ja sooliste normide väljakutsuvat eitamist – gootid esitlevad end seksuaalselt ülitolerantsete ja riskialtitenä. Kumbatakse oma seksuaalse ja soolise identiteedi piire, mängides sadomasotemaatika ja sooga seotud rolliootustega (Wilkins 2004). Viimane avaldub eelkõige meeste naiselikus või androgüünses välimuses (pikad juuksed, jumestus, seelikute kandmine), kuid Wilkinsi väitel ei tähenda see heteroseksuaalsuse eitamist, vaid subkultuuri siseselt nähakse seda vaba eneseväljenduse vormina ja ühiskonna mängureeglite eiramisena.

Internetilehel *A Study Of Gothic Subculture* kirjutab Alicia Porter Smith gootidele tüüpiliste iseloomujoonte ja mõttemaailma kohta, et suurema tõenäosusega liituvad gooti

³ <http://www.religioustolerance.org/goth.htm>

subkultuuriga inimesed, kel on olemas enamik järgmistest isikuomadustest: individualism, mõtlikkus, loomingulisus, introspektiivsus, oma emotsioonide kontrollimine, tundlikkus, vastumeelsus vägivalda suhtes, tujukus⁴. Porter Smith lisab, et enamik goote on sotsiaalsed mässajad, kellele ei meeldi autoriteete tunnistada. Samuti huvitub suurem osa goote Porter Smithi sõnul müstilistest ja üleloomulikest teemadest.

Lõpuks soovib töö autor välja tuua Wilkinsi (2008) huvitava märkuse, et just oma veidruse ja ühiskonna ootustele mitte vastamist endale teadvustades ning rõhutades saavutavad gootinoored sotsiaalse nähtavuse, moodustavad oma kogukonna ja omandavad eakaaslaste silmis teatud „laheduse“ aura. Muus kontekstis ja muul ajal muudaksid needsamad omadused nad kaaslaste silmis hoopis heidikuteks, väidab Wilkins (Wilkins 2008: 26).

Gooti subkultuuri sisene mitmekesisus

Oma praeguseks juba ligi kolmekümneaastase ajaloo jooksul on gooti subkultuur jagunenud mitmeteks alaliikideks, mille kohta puudub selge ülevaade ja eristus ka subkultuuri liikmetel endil. Internetilehel Blackwaterfall.com, mis kannab alapealkirja „An Illustrated Guide to Goth [Stereo] Types“ ehk „Gootide (stereo)tüüpide illustreeritud teejuht“, tuuakse välja 23 gooti subkultuuri esindajate alaliiki⁵. Näiteks eristatakse seal traditsioonilisi, romantilisi, küber-, *deathrock*-, fetiš-, emo- ja viktoriaanlikke goote.

Käesoleva töö raames tuleb traditsiooniliste gootide kõrval juttu eelkõige gootikultuuri alaliigist nimega *cyber goth* ehk kübergooti, mille esindajad kuuluvad roki ja metali asemel elektroonilist tantsumuusikat. Stiilis on segunenud gooti ja *raver*'ite (reividel käivate noorte) subkultuuri elemendid. Valerie Steele (2008) märgib kübergooti kirjeldades, et nood kalduvad kandma peamiselt musta riietust, kuid erinevalt traditsioonilistest gootidest ilmestatakse seda julgelt neonvärvidega. Riiete materjalidest on levinud lateks ja valgust peegeldavad kangad, kantakse ülikõrgeid platvormsaapaid ja erksavärvilisi juuksepikeidusi, tavaline on näo needistamine. Kübergootide nimi pärineb ulmekirjanduse žanrilt küberpungilt, kus keskseteks teemadeks on teaduse ja tehnoloogia

⁴ <http://www.gothicsubculture.com/accept.php>

⁵ <http://blackwaterfall.com/viewall.php>

areng ning sellest tulenevad muutused ühiskonnas. Seetõttu iseloomustab kübergootide välimust teatav püüd sarnaneda inim-masinatele ning saavutada võimalikult kunstlik-tehislik välimus.

Gootid Eestis

Eesti gootikultuuri pole siiani teadustööde tasemel uuritud ning seega puudub usaldusväärne materjal siinsete gootide arvu ja subkultuuri seisundi hindamiseks.

Sellest, et gooti subkultuur Eestis siiski eksisteerib ja seejuures elujõuliselt, annab märku gootidele suunatud kaubandus: Tallinnas ja Tartus asuvad spetsiaalselt gooti stiilis rõivaste ja aksessuaaridega kauplemisele keskendunud poed Alternadiiva ja Draakula, kuni viimase ajani tegutses ka Pärnus Lunapolise nimeline gootipood. Lisaks müüvad alternatiivseid, sealhulgas ka gooti stiilis riideid ja aksessuaare Hilpharaka kauplused Tallinnas ja Tartus.

Mingi (kuigi vastuolulise) pildi Eesti gooti-*scene*'st⁶ saab ka interneti suhtlusportaalidest: kui Orkutis kuulus klubisse „Eesti gootid“ 2010. aasta maikuu seisuga vaid veidi üle 40 kasutaja, siis ülemaailmses gootide veebikogukonnas Vampirefreaks.com oli samal ajal ümmarguselt 1500 kasutajat, kes olid märkinud oma elukohaks Eesti.

Seetõttu on gooti subkultuuri esindajate arvu Eestis raske kasvõi ligikaudseltki hinnata, kuid autori subjektiivne oletus on, et selle subkultuuriga seostab end mõni protsent teismelistest ja kahekümnendates eluaastastes noortest.

Emo subkultuur

Kõrvalseisjate jaoks on noorte subkultuure sageli keeruline eristada ning gooti subkultuuri kiputakse sageli segi ajama või samastama emoga, mis tegelikult kujutab endast täiesti iseseisvat noortekultuuri.

⁶ Sõnastiku Cambridge Dictionary internetiversiooni põhjal tähendab „*scene*“ teatud piirkonda, kus mingi tegevus toimub ning kõiki sellega seotud inimesi ja asju. Eesti ajakirjanduses kasutatakse ka mugandust skeene, kuid 2006. aasta Õigekeelsussõnaraamat seda sõna veel eestikeelsena ei tunnista.

Lühend „emo“ tuleneb sõnapaarist „emotsionaalne muusika“, mis kirjeldab 1980. aastail Ameerika Ühendriikides tekkinud rokkmuusika alaliiki. Emomuusikas on keskel kohal laulusõnad, mille kaudu jagatakse publikuga oma intiimseid emotsioone, haavatavust ja hingelisi läbielamisi. Bailey (2006) kirjutab, et massiliseks noorte subkultuuriks muutus emo pärast seda, kui seda stiili viljelevad bändid jõudsid MTV ekraanile ja peavoolumeediasse. Oma praeguse välise ilme ja enneolematu populaarsuse (mis kestab tänaseni) omandas emo subkultuur internetilehe Emo-fever.com andmete põhjal⁷ 21. sajandi esimesel kümnendil.

Alates subkultuuri laiemast levikust 2000. aastatel iseloomustavad emosid pika tukaga sirgendatud soengud, must juuksevärv, liibuv riietus ja tugevalt jumestatud silmad. Välimuses rõhutatakse androgüünsust, nii neiud kui noormehed kannavad kitsaid pükse, needitud vöösid, ketse, emobändide T-särke, kaelarätikuid ja salle. Riietuses eelistatakse sarnaselt gootidele musta värvi, kuid erinevalt neist ilmestavad emod oma välimust kirkavärviliste aksessuaaridega ning eelistavad saabastele madalaid jalanõusid (siin toodud stiilielementide loetelu pärineb emo subkultuurile pühendatud internetilehelt Luv-emo.com).

Emomuusikat ja sellel rajanevat subkultuuri iseloomustab oma haavatavuse rõhutamine ning valmisolek jagada noorukieaga kaasnevaid ängistavaid emotsioone. Emobändide laulud räägivad teismeliseeaga seotud tunnetest nagu südamevalu, lootus, enese vihkamine, masendus ja nostalgia. Paraku kutsub emode haavatavus ja tunnete tähtsustamine vahel esile sellist käitumist melodramaatiliseks pidavate eakaaslaste ja täiskasvanute põlgust (Bailey 2006). Sageli seostatakse emokultuuriga ka enesevigastamist (eelkõige naha lõikumise teel) ja kalduvust suitsiidile. Neid stereotüüpe kajastab näiteks veebileht Suite101, mis hoiatab teismeliste kasvatamisest rääkivas rubriigis oma lugejaid: „Kui teie laps või sõber peab end emoks, olge tähelepanelik... Kuna paljud neist teismelistest vigastavad end tahtlikult /.../⁸“. Ometi pole emode väidetav kalduvus enesevigastamisele ja suitsiidile märkimisväärset empiirilist tõestust leidnud.

⁷ <http://emo-fever.com/emo-history.htm>

⁸ http://teen-culture.suite101.com/article.cfm/teen_stereotypes

Käesolevas töös on emo subkultuuri ülevaade esitatud seetõttu, et tegu on noorterühmaga, kelle välimus sarnaneb mõneti gootidele, põhjustades nende kahe subkultuuri samastamist laiema avalikkuse poolt. Nagu töö empiiria osast selgub, näevad gootid ise seda samastamist probleemina ja soovivad, et nende seostamine emodega lõppeks.

1.2.2 Gooti subkultuuri representatsioon meedias

Representatsioon

Kuna subkultuuride esindajad on peavoolukultuuri kuulujate jaoks „teised“ ehk „võõrad“, tõusevad neid kirjeldades sageli esile teatud kindlaid elemente rõhutavad käsitlused ehk stereotüübid. See tähendab, et gootide enesepilt läheb lahku representatsioonist, mida meedia neist edastab ja mida avalikkuses nendega seostatakse.

Käesolevas töös toetutakse Stuart Halli representatsiooniteooriatele ja uuritakse keele läbi konstrueeritud representatsioone, mille kaudu inimesed end ümbritseva maailma reaalsust tajuvad ja teistele vahendavad. Representatsiooni defineerib Hall (1997) kui tähenduste loomist läbi keele – keeles kasutatavate sümbolite ja märkide kaudu luuakse ning väljendatakse teiste inimeste jaoks iseenda kontseptsioone, ideid ja tundeid (Hall 1997: 1). Keel on privilegieritud meedium, mille abil me saame asjadest aru. Läbi keele luuakse ja vahetatakse tähendust, kusjuures tähenduste konstrueerimine on võimalik seetõttu, et keel toimib kui representatsioonisüsteem – representatsioon läbi keele on keskne protsess, mille kaudu tähendust luuakse.

Tähendus, mille me vaatajana, lugejana või publikuna millelegi anname, pole kunagi täpselt see, mida rääkija või kirjutaja on plaaninud anda (Hall 1997: 32). Asjadel, objektidel, inimestel ja sündmustel pole kindlat fikseeritud tähendust. Inimesed loovad tähendusi (Hall 1997: 61).

Samuti väidab Hall, et igas kultuuris on ühtede ja samade nähtuste interpreteerimiseks või representeerimiseks palju erinevaid võimalusi (1997: 2). Sellega, kuidas me asju representeerime, anname me neile ka tähenduse. Tähenduse

loovad sõnad ja kujundid, mida me kasutame, lood, mida me räägime, emotsioonid, mis nendega seoses tekivad ning viisid, kuidas me neid klassifitseerime ja kontseptualiseerime.

Uurimused gootide representatsiooni teemal

Gooti subkultuuri meediakajastusele pühendatud akadeemilisi uurimusi ei õnnestunud töö autoril leida. Küll aga leidis veidi sellealast infot teistel teemadel kirjutatud teadusartiklites ning ka selle vähese põhjal saab luua teemast üldise ettekujutuse, mis paraku ei ole kuigi helgetes toonides.

Näiteks väidab gootide enesepilti uurinud Meg Barker USA meedia analüüsile tuginedes, et uudismeedias representeeritakse seda subkultuuri ohtliku, kuritahtliku ja satanismiga seotud liikumisena, mida seostatakse otseselt teismeliste kuritegevusega (2003: 38). Pöördepunktiks sellise representatsiooni kujunemisel peab Barker sarnaselt paljude teiste autoritega 1999. aastal USAs toimunud Columbine'i koolitulistamist, mille puhul meedia nimetas kaht kurjategijat nende muusikamaitse ja riietuse põhjal gootideks, tekitades ühiskonnas laialdast moraalselt paanikat ja gootikultuuri suhtes eelarvamusi. Kuigi hiljem selgus, et massimõrva toime pannud noorukid olid gooti subkultuurist üle võtnud vaid väliseid stiilielemente ega olnud tegelikult selle liikmed, mõjutas selle juhtumi kajastus radikaalselt gootide representatsiooni. Barker märgib, et enamikes seda sündmust kajastanud artiklites konstrueeriti enesestmõistetavana gootikultuuri seos vägivaldsusega ning väideti ka, et gootid on emotsionaalselt häiritud ja religioossete kultuste mõjudele vastuvõtlikud (Barker 2003: 38).

Columbine'i tulistamist käsitleb ka Catherine Spooner (2004), kes mainib samuti alusetut sildistamist, moraalse paanika tekitamist, demoniseerimist ja *spin*'i, mida eriti õhutasid parempoolsete vaadetega äärmuskristlased (Spooner 2004: 160). Spooner räägib ka gootide representatsioonist Briti muusikaajakirjanduses, kus neid traditsiooniliselt kritiseeritakse selle eest, et neil puudub punk-liikumisele omane mässumeelsus. Gootidele heidetakse ajakirjanduses ette, et tegu on keskklassi noortega, kelle depressiivsus ja enesehävitamine on vaid teesklus, mille abil üritatakse end huvitavamaks

muuta. Lisaks esineb Suurbritannia ajakirjanduses gootidest rääkivates artiklites ka pilkav-humoorikas diskursus (Spooner 2004: 160).

Peamine on aga siiski subkultuuri seostamine kuritegevusega, mille suurimat meediakajastust saanud näideteks on lisaks Columbine'i tulistamisele ka 2002. aastal Saksamaal end vampiirideks pidanud abielupaari Rudade sooritatud rituaalmõrv, Red Lake'i koolitulistamine 2005. aastal ja Dawsoni koolitulistamine 2006. aastal. Kõigi nende sündmuste puhul tembeldati kurjategijad meedias gootideks, tekitades sellega subkultuuri ümber moraalset paanikat, kuigi tegelikult võib gootideks nimetada vaid Rudasid.

Meedia kõrgendatud huvi subkultuuridesse kuuluvate noorte hälbiva käitumise vastu on analüüsinud Donna Gaines (Epstein 1998 kaudu), kes tegi seda 1990. aastatel USAs tekkinud grungeliikumise meediakajastuse näitel. Ta toob välja, et meedia keskendus selle subkultuuri puhul kõige silmapaistvamatele sündmustele (näiteks grungemuusik Kurt Cobaini enesetapule), nimetades säärase juhtumite tõttu tervet noortegruppi probleemseks. Gainesi hinnangul võrdles meedia noorte enesetappe sageli Cobaini suitsiidiga, kuid ei uurinud sotsiaalseid faktoreid, mis noorte suitsiididele tegelikult palju otsesemat mõju avaldasid (Epstein 1998: 21).

Ilmselt on gooti subkultuurile omasel maailmavaatel ja esteetikal tõepoolest mingil määral destruktiiivset käitumist soodustav mõju, kuid käesoleva töö autor arvab pigem, et subkultuuride ja noorte hälbiva käitumise seoste hindamisel aetakse segi põhjused ja tagajärjed. Võib oletada, et gootikultuuriga liituvad need noored, kel on juba olemas eeldused kriitilisemaks ja pessimistlikumaks maailmatunnetuseks ning subkultuur vaid soodustab sellise mõtlemise arengut, mitte ei tekita neid ideid.

Kuna gooti subkultuuri uuringuid on üsna vähe ja Eestis pole seda siiani teadustööde tasemel uuritud, valis autor oma seminaritöö teemaks gooti ja emo subkultuuride representatsiooni meedias.

2010. aasta kevadel valminud seminaritöös uuris autor gooti ja emo subkultuuride representatsiooni kolme Eesti päevalehe (Postimees, Eesti Päevaleht ja Õhtuleht) võrguväljaannetes ajavahemikus 2000. aasta algusest kuni 2010. aasta veebruari lõpuni. Autor leidis sellest perioodist 32 artiklit, kus gooti ja emo subkultuurid või nende esindajad olid peamiseks või üheks olulisemaks teemaks või tegutsejaks. Töö eesmärgiks oli diskursuse analüüsi abil selgitada, milliste elementide kaudu konstrueerib meedia emode ja gootide identiteeti, mis teemade või sündmustega seoses neist kirjutatakse ning kuidas representatsioon väljaannete kaupa erineb. Järgnevalt refereeritakse lühidalt seminaritöö tulemusi (Loonet 2010).

Selgus, et teema, millega seoses kirjutati nii gooti kui emo subkultuuridest, oli kuritegevus välisriikides (subkultuuride esindajad esinesid nii ohvrite kui kurjategijatena). Lisaks kirjutati gootidest eraldi seoses telesaatega „Eesti otsib superstaari“ ja sealt tuntuks saanud Relika Rae alastifotode skandaaliga. Emodest kirjutati peamiselt seoses nende väidetava ühiskonnaohtlikkusega.

Gootide identiteedi konstrueerimisel kasutati vaadeldud artiklites sageli vastandamist, kasutades kategooriaid tavaline-eriline, normaalne-ebanormaalne ja meie-nemad. Lisaks rõhutati gootide silmapaistvat välimust, mille iseloomulike elementidena nimetati musta riietust, pikki tumedaid juukseid ja mustaks lakitud küüsi. Emode identiteedi konstrueerimisel pandi põhirõhk nende maailmavaatele, mis on väidetavalt nukker ja negatiivne. Lisaks joonistus vaadeldud artiklites emode identiteedi elemendina välja ka alaealisus ning sarnaselt gootidele välimus, mida iseloomustab analüüsitud materjali põhjal tume pika tukaga soeng ning näo needistamine. On märkimisväärne, et kui gootid identifitseerisid end meedias sageli ise gooti subkultuuri kuuluvana, siis selliseid artikleid, kus isik oleks end emona identifitseeritud, valimis ei esinenud – identifitseerimine toimus alati kõrvalseisjate poolt ning tavaliselt oli selle aluseks emoks nimetatud noorte väidetavalt negatiivne ja hälbivat käitumist soodustav maailmavaade. Töö autor oletab, et emo subkultuuri negatiivne maine avalikkuse silmis tekitab noortes soovimatust end sellega otsesõnu seostada.

Representatsiooni väljaannete lõikes võrreldes selgus, et kõige rohkem kirjutas gootidest ja emodest Postimees (19 artiklit), millele järgnesid Õhtuleht üheksa ja Päevaleht nelja artikliga. Õhtulehes oli representatsioon tabloidilikum, kuna seal ilmunud artiklites rõhuti isikute ja sündmuste skandaalsetele omadustele, kuritegevusele ja vägivallale. Postimehes oli kajastus pigem meelelahutusele ja inimlikule huvile rõhuv. Päevaleht kajastas gooti ja emo subkultuuride temaatikat vaadeldud kolmest väljaandest kõige neutraalsemalt (vt Loonet 2010).

2 Uurimisküsimused ja hüpoteesid

Käesoleva töö põhiküsimuseks on, milline on gooti subkultuuri esindajate enesepilt ja kuidas see erineb seminaritöös väljajoonistunud meediarepresentatsioonist (Loonet 2010). Gooti subkultuuri esindajate enesepildi uurimiseks intervjueritakse rühma noori eesmärgiga vastata järgnevatele uurimisküsimustele:

1. Milliseid kõige olulisemaid identiteedielemente toovad gooti subkultuuri esindajad välja oma intervjuudes?

- a) Milline on gootidele omane maailmavaade?
- b) Milline on gootidele omane välimus?

2. Kuidas suhestuvad gootid ülejäänud ühiskonnaga?

- a) Milline on gootide hinnang nn. tavainimestele, kes subkultuuridesse ei kuulu?
- b) Milline on gootide hinnang emodele?
- c) Kuidas nad suhtuvad oma subkultuuri samastamise emokultuuriga?
- d) Milliseid teisi subkultuure nad veel mainivad? Millise hinnangu neile annavad?

3. Kuidas hindavad gootid oma representatsiooni meedias?

- a) Kas nad peavad representatsiooni küllaldaseks ja õiglaseks?
- b) Milliseid gooti subkultuuriga seotud teemasid nende hinnangul veel kajastada võiks?

Lähtuvalt uurimisküsimustest ja teoreetilisest raamistikust püstitab töö autor järgnevad **hüpoteesid**:

- 1. Gootid näevad oma identiteedi olulisimate elementidena isikupärast välimust ja eristuvat maailmavaadet, mida iseloomustavad vaba eneseväljenduse tähtsustamine ja tolerantsus.

2. Nn. tavainimesi nähakse kammitsetuna ja teiste arvamusest sõltuvatena, kuid suhtumine on pigem siiski neutraalne kui negatiivne. Hinnang emodele on negatiivne, gooti subkultuuri peetakse emokultuurist paremaks.
3. Gootid leiavad, et nende representatsioon meedias on liialt negatiivne ning süvendab stereotüüpeid eelarvamusi.

3 Uurimismeetod ja valim

Kuna Eestis ei olnud varem läbi viidud goote puudutavaid uurimusi, analüüsis töö autor oma seminaritöös elemente, millest koosneb gootide representatsioon meedias (Loonet 2010), et koguda taustainformatsiooni selle subkultuuri kohta ja sealt liikuda edasi gootide enda representatsiooni uurimise juurde.

Teema uudsusest lähtuvalt valis autor uurimismeetodiks semistruktureeritud, vabade vastustega informandiintervjuu. Laherand (2008) toob välja, et intervjuu peamiseks eeliseks teiste andmekogumisviiside ees on paindlikkus ning võimalus andmekogumist vastavalt olukorrale ja vastajale reguleerida. Intervjuu on tema hinnangul hea uurimismeetod vähetuntud valdkondade uurimiseks. Lisaks kuulub intervjuu eeliste hulka see, et meetod võimaldab saada põhjalikku teavet (Laherand 2008: 178).

Kuna käesoleva töö valmimise ajal puudusid Eestis uurimused gootide kohta, otsustas autor kasutada andmekogumismeetodina intervjuusid, eeldades, et nende abil on võimalik kõige edukamalt uurimisküsimustele vastamiseks vajalikku materjali koguda. Küsimuste koostamisel peeti silmas, et need võimaldaksid saada infot vastajate identiteedi elementide (sealhulgas nii välimuse kui ka käitumise ja maailmavaatega seotute), huvide ja muusikaliste eelistuste ning teiste gruppidega (eriti emode ja nn. tavainimestega) suhestumise kohta. Lisaks oli eesmärgiks selgitada, kuidas hindavad gootid oma representatsiooni Eesti meedias. Intervjuu kava koostamisel lähtuti autori seminaritöös selgunud tulemustest (Loonet 2010).

Intervjuu kava oli üles ehitatud järgmiste suuremate alateemadena:

1. Sissejuhatavad, muusikalisi eelistusi, hobisid ja riietumisstiili puudutavad küsimused, mis aitavad vastajal harjuda intervjuueeritava rolliga ja alustada vastamist neutraalsetel teemadel
2. Küsimused, mis puudutavad vastaja hinnanguid gooti subkultuurile ja sellesse kuulumise tähendust tema jaoks, samuti vastaja maailmavaadet
3. Gootide ja teiste gruppide suhteid puudutavad küsimused

4. Gootid ja meedia: vastaja hinnang gootide representatsioonile Eesti meedias

Empiiriline analüüs põhines intervjuude transkriptsioonide analüüsil, mille tegemisel lähtuti töös esitatud uurimisküsimustest ja kasutati *cross-case* meetodit. Selle kvalitatiivse tekstianalüüsi meetodika puhul vaadeldakse teatud teemat läbi kõigi vastajate hinnangute, kõrvutades neid ning otsides neis ühisjooni ja erinevusi (Vihalemm 2008).

Bakalaureusetöö uurimisküsimustele vastamiseks intervjueriti kuute end gooti subkultuuriga seostavat noort. Esimese informandiga sai töö autor kontakti eespool mainitud Orkuti klubi „Estonian goths“ kaudu, jättes talle privaatsõnumi. Järgmiste intervjueritavate valimisel kasutati lumepalli meetodit, mis tähendab, et informandid jagasid autoriga teiste oma subkultuuri liikmete kontakte. Kõik isikud, kellega kontakti võeti, olid pärast uurimistöö lühikest tutvustust nõus intervjuu andma, keeldumisi ei esinenud. Samas ei saanud mingit vastukaja Orkuti foorumisse lisatud avalik üleskutse uurimuses osaleda, kõigi informantide poole tuli isiklikult pöörduda.

Intervjuud viidi läbi 2010. aasta kevadel informantidega isiklikult kohtudes. Intervjueritavatega võttis autor kontakti suhtlusportaalil Orkut või telefoni teel. Kõik intervjuud lindistati diktofoniga ja nende keskmine kestus oli 23 minutit. Intervjuud viidi läbi vastajate kodudes, ühel korral ka vastaja töö juures.

Cross-case analüüsimeetodit rakendades otsis autor uurimisküsimustele vastamiseks intervjuudest järgmisi elemente:

- **Identiteedi materiaalsed ja immateriaalsed elemendid:** muusikaeelistused, riietumisstiil, huvid, väärtushinnangud, religioosne kuuluvus, hinnangud teistele gootidele

- **Suhted teiste gruppidega ja hinnang neile:** mis gruppe mainitakse, mis tegevustes neist räägitakse, kuidas iseloomustatakse ja kirjeldatakse, kuidas oma gruppi nende suhtes positsioneeritakse
- **Hinnang gootide representatsioonile meedias:** gootidest rääkiva materjaliga kokku puutumise sagedus, hinnang selle tonaalsusele ja esitlusviisile

4 Analüüsi tulemused

Käesolevas osas tuuakse uurimisküsimuste kaupa välja töö empiiriliseks aluseks olevate intervjuude transkriptsioonide analüüs, mis lähtub eelnevalt püstitatud uurimisküsimustest⁹. Tulemuste ilmetamiseks on lisatud autori hinnangul olulised katked intervjuudest ning esitatud kõnekamad kohad allajoonituna. Kõigi intervjuude transkriptsioonid on ära töödud käesoleva töö peatükis Lisad.

4.1 Identiteedi elemendid

Enne gootide identiteedi elementide loetlemist tuleks mainida üht kummalist vastuolu: nimelt selgus mõnel juhul intervjuu käigus, et gooti subkultuuri esindajana küsimustele vastama nõustunud inimene ei identifitseeri end enda väitel tegelikult gootina:

N5: „Tegelt ega mina ennast otseselt kuhugi ei liigita.”

N4: “Mind tegelikult üldse üllatab, miks mind niipalju küsitletakse just gooti teemal, kuna ma ennast näiteks gootiks üldse ei pea. Mina olen lihtsalt see, kes ma olen.”

Hiljem kasutasid samad informandid aga gootidest rääkides “meie”-vormi, mis lubab arvata, et nad tegelikult siiski identifitseerivad end gootidena ja tajuvad end sellesse gruppi kuuluvana (autori mõtted selle vastuolu põhjustest on toodud käesoleva töö peatükis „Järeldused ja diskussioon“.)

Intervjueeritud gootide identiteedi elementide juurde suundudes saab välja tuua neli peamist nimetajat, milleks on välimus, maailmavaade, muusikalised eelistused ja julgus oma elu üle ise otsustada.

1. Välimus – gootide identiteedi võtmelemendiks osutus subkultuurile omane välimus. See on peamine tunnus, mille kaudu end muudest rühmadest eristatakse. Samuti toimub välimuse põhjal teiste gootide identifitseerimine.

⁹ Tulemusi on illustreeritud tsitaatidega intervjuudest (kursiivkirjas) ning informantide nimed on konfidentsiaalsuse mõttes asendatud N-tähe ja järjekorranumbriga (nt N1, N2).

N2: "Välimus ongi nagu see, mis kuradi põhiasi nagu on."

N5: „/.../ kohe näed tänaval ära, tunned ära. Et see on see inimene, seda tüüpi."

Riietuse olulisust illustreerib ühe vastaja suhtumine noormehesse, kes nimetab end gootiks, kuid kannab subkultuurile omaseid riideid vaid pidudel:

N4: „Ta on minu meelest natuke imelik. Selles suhtes, et /.../ esiteks ta ei näe välja. Ta ei näe välja, nagu ta oleks, kuigi ma tean, et tal on sellised riided, kui ta läheb peole, siis ta paneb endale sellised riided selga."

Siit järeldeb, et just välimuse kaudu saavutatakse gooti subkultuuris teiste selle liikmete tunnustus ja enda aktsepteerimine gruppi kuuluvana.

Samas ei kohusta gooti subkultuuri kuulumine siiski iga päev sellele vastavalt välja nägema, sest argielu seab omad piirangud:

N1: „/.../ paljudel on see kooli ja tööga seotud, et ei saagi, isegi kui tahaks."

N5: „Ei, keegi ei käi igapäevaselt! No kes see viitsib, no andke andeks /.../, me oleme ka ju inimesed."

Välimuse olulisusest gootide identiteedi elemendina annab märku ka see, et enamasti kasutati gooti subkultuuri tähenduses sõnapaari „gooti *stiil*“, mis viitab taas väliste tunnuste tähtsusele oma identiteedi konstrueerimisel.

N1: “/.../ see ongi nagu stiilisisene asi, et me ei proovigi nagu mingile tavainimesele näida atraktiivsena.”

N5 (emo ja gooti subkultuuride samastamisest): „See ongi siukse tavalise ossi ja beibe arvamus, nemad ei tea stiilidest midagi.”

Gootidele iseloomuliku välimuse elementide loetelu vastas põhijoontes eespool teooria osas väljatoodule: mustad riided, pikad seelikuid, platvorm- või tanksaapad, pitsidega kaunistatud riided. Värvidest eelistatakse musta, aga ka punast ja lillat. Tüüpilised gootidele omistatavad tunnused nagu rõhutatult hele nahk ja tugev meik esile ei tõusnud, mis on ilmselt tingitud sellest, et allikates kirjeldatakse tavaliselt vaid kõige varasemat gootistiili, arvestamata subkultuuri sisest mitmekesisust ja selle esindajate välise ilme muutumist võrreldes gootikultuuri algusaegadega.

Kuna mitmed vastajad liiguvad end kübergootidena defineerivas seltskonnas, kirjeldati palju just selle alaliigi välimust (valdav oli nende kirjeldamiseks sõna „värviline“ kasutamine, mille all mõeldi tegelikult siiski vaid seda, et musta värvi kõrval kantakse ka neeontoone). Kübergootide (vastajad kasutasid ka ise seda nimetust) välimusele on iseloomulikud juuksepidendustena patside kandmine, lateksist riideid, platvormsaapad ja lühikesed seelikud.

2. Julgus olla „sina ise“ – ühe end peavoolukultuuri esindajatest eristava tunnusena näevad gootid julgust olla „sina ise“ ehk elada oma elu enda parema äranägemise järgi, sõltumata seejuures teiste arvamusest:

N3: „Teen, mida tahan, kuulan, mida tahan, olen nii nagu olen – võta või jäta /.../”

N4: „Mina olen see, kes ma olen. /.../ Elagu enda elu, kuidas nemad tahavad. Mulle nad küll midagi ütleva ei tule!”

N2: (gootidele omast maailmavaadet kirjeldades): „Tahab olla see, kes ta tahab olla ise, no et... see on see, mis iseloomus kinni on vaata, et on seda, mis ta on noh.”

Seejuures näivad gootid kindlalt uskuvat, et peavoolukultuuri esindajatel see iseolemise julgus puudub, kuid sellest pikemalt allpool.

3. Subkultuurile omane maailmavaade ja käitumine. Intervjuudele oli iseloomulik, et vastaja mainis algul mingit erilist, gootidele omast maailmavaadet või käitumist, kuid ei osanud seejärel täpsustada, milline see on või möönis, et tegelikult ei eristugi gootide mõttemaailm nn. tavainimeste omast.

N3: “Ma ei tea, üldiselt, no... Polegi mõelnud nagu sellele nii väga. Kuskil Orkutis oli ka mingi gootide community’s maailmavaate küsimus ja siis mina mõtlesin, et Jesus küll, mida ma nüüd ütlen sinna /.../ Inimesed ei osand midagi öelda /.../“

N5: „No põhimõtteliselt kõik need normaalsed tõekspidamised, mitte midagi erinevat teistest inimestest.“

N2: „Noh, see erinev käitumine. See on see... /.../ (Pikk paus) Suht polegi.“

N4: „/.../ kui me võtame riided seljast ära, me oleme täpselt samasugused nagu kõik teised.“

Ühtset pilti gootilikust käitumisest või maailmavaatest intervjuude põhjal esitada ei saa. Vastajad mainisid küll üksikuid nende arvates gootidele omaseid tunnuseid nagu avatus, eneseteostuse väärtustamine ja teiste ahistamisest hoidumine, kuid kõik need esinesid vaid ühel korral. Paaril korral kordusid kunstiga tegelemine, rõõmsameelsus ja ükskõiksus oma elustiili kritiseerijate suhtes, kuid sellest ei piisa, et nimetada neid tunnuseid Eesti gootikultuurile omasteks. Üldistavat kirjeldust seega esitada ei saa.

Töö hüpoteese püstitades eeldas autor teooria põhjal, et gootide maailmavaadet iseloomustavad **tolerantsus** ja **vaba eneseväljenduse** hindamine. Intervjuude põhjal ei pea Eesti gootid tolerantsust aga sugugi nii tähtsaks väärtuseks, kui teooriale toetudes arvata võiks. Vastajad rõhutasid küll sageli, et gootid ei kommenteeri erinevalt nn. tavainimestest ja „ossidest“¹⁰ avalikes kohtades teiste välimust ega nori sel pinnal tüli, kuid samas näitab nende negatiivne suhtumine teistesse gruppidesse (sellest lähemalt allpool), et otsese agressiooni vältimisega tolerantsus piirdubki. Tolerantse suhtumise pinnapealsust illustreerib kujukalt järgmine arvamus:

¹⁰ Noortegrupp, keda varem nimetati rullnokkadeks

N5: „Üldiselt me oleme tolerantsed, aga ainult senikaua, kuni meie vastu ollakse.“

Vaba eneseväljenduse olulisusele viidati veelgi vähem. Üks vastaja rääkis eneseteostuse olulisusest ning kahel korral mainiti, et gootid on loomingulised ja tegelevad enamasti mingi kunstiliigiga, kuid seda, et eneseväljendust peetaks väärtuseks iseeneses, analüüsis otseselt ei selgunud. Mingil määral võib eneseväljenduse tähtsustamisena käsitleda „sina ise“ olemise väärtustamist, mida autor eespool kirjeldas, kuid samas ei saa eeldada, et vaba eneseväljendus tingimata kõigi gootide „iseolemise“ juurde kuuluks.

Religiooni suhtes esines väga erinevaid hoiakuid. Kaks vastajat nimetasid end agnostikuteks, ühe korra esinesid enda usulise kuuluvuse määratlusena kristlane, mittereligioosne ja ateist. Satanistiks nimetas end üks informant ning mitmed olid satanismi teooriat uurinud, kuid enamik pidas gootikultuuri satanismiga seostamist põhjendamatuks:

N4: „Ma ei tea mitte ühtegi satanisti, gootidest vähemalt mitte, ja ma tean neid ikka üsna mitu.“

N2: „Ma arvan, et see on lollus. /.../ Sellepärast, et anna andeks, satanistid ja kuradi gootid, no see ei lähe kokku.“

Satanismi järgijast informant arvas aga, et tema usku jagab kolmandik gootidest.

Satanismiga seoses selgus ka, et selle sümbolite kasutamine on omane mõnede metalmuusika liikide ümber tekkinud subkultuuridele ning neid võidakse kanda vaid esteetiliste, mitte religioossete eelistuste tõttu.

On üllatav, et gootidele omaste tunnustena tõusid esile ka **röömsameelsus ja sektskondlikkus**, mis selle subkultuuri varasemate kirjeldustega sugugi kokku ei lange:

N3: “ /.../ enamus ajast on kõik siuksed röömsad, energilised inimesed /.../”

N1: “Nad on enamasti sellised lõbusad ja toredad ja... /.../ Kogu see seltskond on ikkagi hästi sõbralik omavahel /.../”

Neid käitumisjooni kinnitas ka autori isiklik kogemus intervjuude läbiviimisel – enamasti olid vastajad avatud ja ladusa jutuga (igaüks loomulikult erineval määral, kuid pigem kalduti siiski nende tunnuste poole), võõra inimesega suhtlemine ei valmistanud neile raskusi. Ükski neist ei mõjunud selle lühikese kokkupuute jooksul depressiivse, tõrjuva ega isegi melanhoolsena, kuigi tuleb arvestada, et tegu on vaid autori esmamuljetega, mis tekkisid väga lühikese kokkupuute põhjal.

Võib arvata, et süngus ja depressiivsus olid omased pigem algsele gootiliikumisele, subkultuuri uued harud väärtustavad aga teistsuguseid tegevusi (nt elektroonilise muusika pidudel käimine, tantsimine) ja sellest tulenevalt ka varasemast erinevaid käitumisjooni (seltsivus ja suhtlemisoskus).

Lisaks eelmainitutele võib gootidele omaste joontena välja tuua teatud **edevuse ja teatraalsuse**, soovi oma välimusega tähelepanu pälvida:

N3: „/.../ siuksed parajad eputrillad oleme tegelikult.”

N1: “/.../ on noh näha, et meile sageli meeldib tähelepanu ja nii edasi.”

4. Muusikalised eelistused – informantide eelistatuimate muusikastiilide loeteludes esines suuri kattuvusi. Kõige sagedamini kuulati metalit, EBMI (*electronic body music*) ja industrialit.

Muusikaliste eelistuste kuulumine gootide identiteedi põhielementide hulka tuli välja ka muude, mitte otseselt muusikat puudutavate küsimuste vastustest:

N3: „/.../ hakkas siis küsima, et /.../ miks te sellist muusikat kuulate.”

N2: „Kuulad siukest muusikat nagu gootimuusikat /.../”

N6: (selgitades, mida talle tähendab gootikultuuri kuuluda): „No minu jaoks tähendab see, no kindlasti muusika.”

Muusika olulisus gootide identiteedi konstrueerimisel oli ootuspärane, kuna kogu subkultuur kasvas välja muusikast ning toetub ka kirjanduse põhjal eelkõige muusikale ja välimusele.

4.2 Suhestumine teiste gruppidega

1. **Suhtumine nn. tavainimestesse** – nagu juba mainitud sai, näevad gootid subkultuuridesse mitte kuuluvaid inimesi teiste arvamusest sõltuvatena. Nad väljendasid arvamust, et need inimesed kardavad elada nii, nagu nad tegelikult sooviksid:

N3: „/.../ mul osad sõbrad on no täiesti tavalised, nad on ikka päääris korralikult kinni selles, mida teised arvavad, /.../ nad ei taha silma torgata, nad kardavad seda, et keegi tuleb neile midagi ütlemä.

N1: “/.../ meie puhul on oluline see, et inimene ise areneks, ennast teostaks, et /.../ mis talle on hingelähedane, et ta seda teeks, samas keskmised inimesed sageli ei julge seda teha või siis noh, lastakse ennast liiga palju mõjutada teiste arvamusest või ollakse endas ebakindlad ja nii edasi /.../

Seejuures lähtuti automaatselt eeldusest, et nn. tavainimesed pole peavoolukultuuri kuulumisega rahul, sest see surub nende individuaalsust alla:

N3: „/.../ ma arvan, et päris suur osa neist tahaks ka käia nii nagu nad täpselt tahavad, /.../ sõltumata sellest, mida nende sõbrad arvavad või mida meedia neile peale ajab /.../, aga neil ei ole lihtsalt seda julgust /.../.“

Siin võib täheldada üllatavat egotsentrismi – enda väärtushinnangud omistatakse automaatselt kogu ühiskonnale, arvestamata, et ilmselt tunneb peavoolukultuuri esindaja end oma keskkonnas palju mugavamalt kui subkultuuri liikmena teistele vastandudes ning on sinna kuulumisega igati rahul.

2. Suhtumine emodesse oli eranditult negatiivne. Selle põhjustena mainiti emokultuuri liigset keskendumist moele ja sellest tingitud **põhimõttelagedust**:

N1: „/.../ kellel nagu puudub mingi konkreetne vaimsus või mingisugune suhtumine sinna juurde, et /.../ nende ainuke põhimõte on see, et oleme sellised trotslikud ja õnnetud ja noh... et kellel nagu puudub selle juures mingisugune sügavam mõte.“

N3: „/.../ See on suht minu jaoks on see nagu noortemood, /.../ enamus neist tegelikult ei kuulagi näiteks metalit või, et nad lihtsalt käivad niimoodi, nagu lastemood.“

Lisaks seostati emodega negatiivses võtmes ka alaealisust:

N1: „Emoga seostuvad mulle sellised virilad teismelised /.../“

N3: “No esimesena tulevad silme ette need väiksed lapsukesed /.../“

Emodest rääkides mainiti kõigis intervjuudes ka enesevigastamise stereotüüpi, kuid suhtumises selle paikapidavusse läksid arvamused lahku. Kui osad vastajad seostasid seda vaid emodega, siis teised leidsid, et see on omane ka gootidele ja muudele gruppidele ning tunnistasid lisaks, et on ka ise käsivarsi lõikunud.

N4: „Muidugi nad lõiguvad ennast, vaata nende käsi!“

N2: “Kõik teavad umbes, et emod lõiguvad, aga tegelikult emod ei lõigu, see on mingi niisama ütlus onju.“

N5: “See on kõigi seas levinud, ma olen näind ka lõigutud beibesid.“

Kõik vastajad olid kogenud emoks nimetamist, enamik neist korduvalt. Suhtumised sellesse läksid lahku: osad gootid pidasid sellist sildistamist solvavaks, teised aga ütlesid, et nende jaoks pole sel mingit tähtsust.

N1: „Mina nagu loeksin seda solvanguks mingil määral, et /.../ inimene arvab, et /.../ mul on selline suhtumine või et ma olen selline inimene /.../”

N2: “Suht naljakas siuke, hah, okei. See on see, et ma võin talle oss ka öelda, hahaha, naeran järgi mingi /.../”

N5: „Tegelikult, noh, paljud gootid solvuvad selle peale, kui neid segi aetakse, sest ma ei tea miks, aga paljud gootid ei salli nii-öelda emosid, nad peavad neid nõrkadeks ja mõttetuteks /.../“

Kõik intervjuueeritavad leidsid, et **gooti- ja emokultuur on pigem erinevad kui sarnased**, kuid mõnsid, et kõrvaltvaataja jaoks võib nende subkultuuride eristamine nende liikmete sarnase välimuse tõttu raske olla.

N3: „Ja keskmise inimese jaoks me oleme ju enamus niginii kõik ah ühtemoodi musta pandud mingid karvikud onju. Et nad ei tee vahet ja neid ei huvita /.../”

Gootide ja emode erinevuse põhjendamisel tõusid esile peamiselt välised tunnused, eelkõige erinev riietumisstiil:

N2: „Ma ei tea, mingi emo ei kanna mingi nahka, näiteks lateksit, no ma ei tea, see oleks väga imelik, kui emod hakkaksid ükspäev lateksit kandma.”

N5: „/.../ Ma ei ole väga näinud emotüdrukuid ja -poisse, kes kannaksid mingeid pitsilisi asju.”

Lisaks põhjendati gootide erinevust emodest sellega, et viimased vigastavad end rohkem ning vastupidiselt gootiks olemisele on emo subkultuuri kuulumine koos teismeliseeaga mõõduv nähtus.

Teistest subkultuuridest leidsid kõige sagedamini äramainimist *skinhead*’id ja ossid kui peamised gootide diskrimineerijad:

N1: "Fašistid või skinheadid või kuidas iganes neid nimetatakse, /.../ kes otsivad just seda vastandamist, et meiega tüli norida."

N3: "Kõige tavalisem on jah see, et /.../ mingid ossid hõiguvad /.../, et aa, emo-emo-emo noh."

N2: „Aasta tagasi keegi lubas mulle tappa anda, sest ta oli wannabe-skinhead /.../”

Nende subkultuuride esindajaid nähakse põhjendamatult agressiivsete, sallimatute ja rumalatena:

N4: „/.../ ütlesin: vaata, mina tulen koju, mina võtan need asjad seljast ära ja siis ma olen normaalne, sina ju jääd selliseks. Ta vaatas mulle otsa, ta ei saand aru, mis ma ütlesin talle! No ühesõnaga /.../ selline inimene, kellel no põhimõtteliselt mõlemad ajurakud töötavad ka nagu vahelduva eduga /.../”

N5: “Ühe mu sõbranna eks noh istus sealsamas Pirogovi platsil, kuulas oma muusikat. Ossid tulid, andsid talle peksa sellepärast, et ta träna ei kuulanud. Konkreetselt nina löödi lõhki /.../”

N3: „Kõndisime /.../ linna peal ja siis mingi oss tuli ligi onju ja alguses et oo, et ma tahan teiega rääkida /.../ ja siis lõpuks /.../ ta lihtsalt sõimas meil näod täis, noh. Et see oli küll nagu... suht ebameeldiv, karjus veel pool tundi tänaval järgi meile.”

Harvem räägiti metallistidest (esinesid intervjuudes referentsgrupina, keda peetakse mingil määral endale lähedaseks rühmaks, ent keda hinnatakse siiski oma grupist madalamalt), korra mainiti ka punkareid ja hipisid.

Väga negatiivne suhtumine teistesse subkultuuridesse oli üllatav, kuna võiks eeldada, et peavoolukultuurile vastanduvate subkultuuride liikmed tunnevad omavahel pigem ühtsust. Siin võib taas näha ka tolerantsuse puudumist, mis eriti kõnekalt ilmneb suhtumises emodesse, kes on pälvinud gootide negatiivse suhtumise ilma mingi omapoolse provokatsiooni või agressiivsusetä. Samas suhtutakse kirjanduse põhjal

emodesse negatiivselt ka peavoolukultuuris ning analüüsi põhjal ärritabki goote just see, et neid emodega seostatakse ja negatiivsed stereotüübid neile üle kantakse. Kuigi seda teevad peavoolukultuuri esindajad, kandub pahameel üle emodele endile.

4.3 Hinnang gootide representatsioonile meedias

Valdav oli hinnang, et gootidega seotud materjali ilmub meedias väga harva. Esile tõusis arvamus, et gootikultuuriga seotud teemasid võiks rohkem kajastada.

N2: „Eesti meedias on üksainuke... Üks video olnud vist mingi subkultuuri teemaline /.../”

N3: “Aga jah, gootide kohta ei ole nagu olnd sellist pikemat, et üldiselt jah, natukene on midagi.”

N4: „Ma ausalt öeldes ei ole nagu peale seda meie fantastilist „Superstaaris“ käimist... mitte ühtegi piuksu sellest ka nagu Eesti meedias näind.”

Selle osas, kas senine representatsioon on olnud pigem positiivne või negatiivne, läksid arvamused lahku, kuid kõlama jäi seisukoht, et kajastus kaldub negatiivse poole:

N3: “/.../ on jäänud ikka nagu rohkem positiivne mulje, et päris nii ei ole, et ikka tehakse maatas ja sõimatakse noh.”

N1: “Noh, valdavalt ikkagi jah negatiivses võtmes, et see tavaliselt jookseb uudistest läbi täpselt sellega seoses, et keegi, kes ennast gootiks nimetab, siis... Ma ei tea, tappis kuskil kassi ära või sõi imikuid või mida iganes /.../”

Selgus ka, et gootide hinnangul võiks meedia keskenduda nendega seotud eelarvamuste kummutamisele ja selgitada laiemale avalikkusele, mida gootikultuur endast üldse kujutab.

N2: „Võiks nagu inimesed targemaks teha, need kes midagi sellest ei tea, näiteks et gooti pole emo, võiks näiteks esimene pealkiri olla. Või et me ei ole satanistid.”

N1: “Peakski just nagu tegema selgeks, et /.../ legendid ei ole kõik tõde, mis meie kohta levivad. /.../ Et ilmselt oleks just nagu meedial... võimalus seda arvamust kujundada.”

Gootide arvates võiks meedias kajastada nende kunstilembust, muusikaeelistusi ja ellusuhtumist ning kirjutada mõnest gootist persooniloo. Üks vastaja leidis aga, et gooti subkultuurist polegi vaja meedias rääkida, kuna see ei muudaks nagunii nende arvamusi, kes suhtuvad gootidesse negatiivselt või ei tunne selle temaatika vastu huvi:

N4: „Me jääme ikkagi vördjateks nende jaoks ja nemad jäävad vördjateks meie jaoks.“

Seda, et Eesti meedia kirjutab gootidest peamiselt seoses kuritegevusega (järelalus, milleni töö autor jõudis seminaritöös), pidasid vastajad üllatavaks ning leidsid, et gootidest kurjategijate näol on tegu üksikute hälbiva käitumisega indiviididega, kelle teod ei tulene subkultuuri kuulumisest:

N4: „Ei no kindlasti on idioote, kes käivad surnuaedu rüüstamas ja ma ei tea mida kõike /.../ Võib-olla mingid noored gootihakatised tegelevad ka sellega. No aga /.../ kui inimene on idioot, ega subkultuur sind päästa.“

N3: „/.../ tapsid mingi tüdruku ja üritasid teda süüa, siis mõtled küll, et kuulge kallid inimesed, minge palun /.../ skisofreeniat ravima kuskile haiglasse onju, et see, kui inimene on vaimselt häiritud, see minu meelest tegelikult ei sõltu sellest, mis riietumsstiilis ta on.“

4.4 Muu huvipakkuv

Autor soovib välja tuua veel kaks Eesti gootide enesepildiga seotud punkti, mida uurimisküsimustes ei puudutatud, kuid mis võiksid antud töö kontekstis siiski olulised olla – stereotüübid, mida gootid endaga seoses tugevalt tajuvad ja nende kriitika Eesti gooti-scene suunas.

Kuigi ühtki otseselt **stereotüüpe** puudutavat küsimust informantidele ei esitatud, tõusis see temaatika nende vastustest siiski sageli esile, mis näitab, et tegu on gootide jaoks olulise teemaga. Stereotüüpseteks tunnusteks, mida gootid arvavad endaga seostatavat, on eelkõige depressiivsus, satanism ja enesevigastamine:

N2: “Või et me ei ole satanistid. Kõik arvavadki seda lihtsalt, et kõik on ma ei tea ühesugused, et kui üks on keegi satanist, et siis on kõik satanistid.”

N1: “Suhteliselt palju on ikka seda negatiivset suhtumist, satanismiga seostamist /.../”

N5: “/.../ kardetakse, et nad on siuksed kurjad ja masendunud ja satanistid ja pahad.”

N3: „/.../ levinud arvamusele, et me oleme räiged depressiivikud ja lõigume kõik ennast.”

Kõige aktiivsemalt lükati ümber depressiivsust puudutavat stereotüüpi (vastajad nimetasid goote sõbralikeks, seltsivateks ja rõõmsameelseteks), kuid kaks informanti kuuest tunnistasid enesevigastamist ja arvasid, et see on gooti subkultuuris üpris levinud. Üks vastaja nimetas end ka satanistiks, mis näitab, et gootide seostamine nende praktikatega pole siiski päris alusetu, kuigi üksikute indiviidide põhjal kogu grupi stereotüüpiseerimine ei ole loomulikult õigustatud.

Huvitav on ka Eesti gootide üsna laialdane **enese kriitika** ning teatud alaväärsuskompleks, mis ilmneb kohaliku gootikultuuri võrdlemisel teiste riikide *scene*'dega:

N4: „/.../ kui vaadata meie skenet ja väljamaa skenet /.../, see on maa ja taevas, mis siin, mis seal.”

N2: „Nagu Eesti goodid ei ole, ma mõtlen Saksa gootide peale, et nad ei ole ikka mingi siuksed, et... Noh kuidagi üritavad olla ikkagi siuksed tavalisemad /.../”

N6: „Eestis kahjuks siukesti päris õigeid, noh minu silmis õigeid goote ei ole väga palju.”

Kriitika kohaliku *scene* suhtes näib töö autorile õigustatuna, eriti kui arvestada, et Eestit võrreldi Soome ja Saksamaaga, kus on Suurbritannia kõrval ilmselt Euroopa suurimad ja mõjukaimad gootikogukonnad. Teiste riikide *scene*'de paremust Eesti omaga võrreldes põhjendati sellega, et sealsed gootid näevad efektsamad ja omapärasemad välja ning seal on subkultuuril pikemad traditsioonid, mis tähendab, et goote leidub ka näiteks keskealiste seas. Oma vanemate põlvkonda kuuluvate inimeste tunnustamine enda subkultuuri liikmetena näitab autori hinnangul erakordset avatust – enamikes teistes muusikapõhistes noorte subkultuurides poleks see mõeldav. Paraku ei saa seda tolerantsusele viitavat tunnust aga Eesti gootikultuuri üldiselt omaseks jooneks üldistada, sest see tõusis esile vaid ühes intervjuus ning teiste intervjuueeritud gootide arvamus sel teemal pole teada.

5 Järeldused ja diskussioon

Järgnevalt on toodud antud bakalaureusetöö analüüsi tulemustel põhinevad järeldused ja diskussioon uurimisküsimuste kohta.

5.1 Identiteedi elemendid

Intervjuude analüüsist selgus, et Eesti gootide endi hinnangul on nende **identiteedi tähtsaimateks elementideks** peavoolukultuuri esindajatest eristuv välimus ja maailmavaade, jagatud muusikalised eelistused ja julgus olla „sina ise“. Seminaritöö põhjal kasutab meedia gootide identiteedi konstrueerimisel peamiste elementidena välimust ja nende vastandamist ülejäänud ühiskonnale. Mõlemal juhul on olulisimaks identiteedi elemendiks **välimus**. Selle kirjeldamisel oli meedia detailsem kui subkultuuri esindajad, kuid rõhuasetus (mustade riiete eelistamine) langes kokku. Gootide **maailmavaadet** seminaritöös analüüsitud artiklites ei kirjeldatud ning ka intervjuueeritud gootinoored ei suutnud seda kirjeldada, kuigi arvasid, et subkultuurile omane maailmavaade eksisteerib.

Hüpotees, et gootid näevad oma identiteedi olulisimate elementidena välimust ja eristuvat maailmavaadet, mida iseloomustavad vaba eneseväljenduse tähtsustamine ja tolerantsus, leidis kinnitust vaid üldjoontes. Nimelt ei saa öelda, et gootide maailmavaatele oleksid omased tolerantsuse ja eneseväljenduse väärtustamine. Täiel määral leidis kinnitust hüpoteesi see osa, mis puudutas välimuse tähtsustamist.

5.2 Suhestumine teiste gruppidega

Gootide **hinnangus nn. tavainimestele** oli tooni andvaks vaikimisi eeldus, et peavoolukultuuri esindajad on oma olukorraga rahulolematud, kuna ei saa sotsiaalsete piirangute tõttu elada oma elu nii, nagu sooviksid. Sellele kammitsetusele ja teiste hinnangutest sõltumisele vastandub gootide nägemuses nende oma subkultuuri esindajate julgus olla „sina ise“. Otseselt negatiivseid hinnanguid peavoolukultuuri esindajatele siiski ei antud.

Hinnang emodele oli tunduvalt karmim. Seati kahtluse alla, kas see üldse ongi subkultuur või on tegu kõigest noorte riidemoega. Üks põhjus, miks gootid emodesse kriitiliselt suhtuvad, on nende **kahe subkultuuri pidev segiajamine kõrvalseisjate poolt**, mis üldjuhul tekitab gootides pahameelt. Gooti ja emo subkultuurid on gootide nägemuses pigem erinevad kui sarnased, kuna nende esindajate välimus on erinev.

Teiste subkultuuridena mainiti intervjuudes korduvalt osse ja *skinhead*'e kui peamisi gootide diskrimineerijaid, keda nähakse agressiivsete, sallimatute ja rumaladena. Mitmel korral mainiti ka hevikaid (metalliste) kui referentsgruppi, äramärkimist leidsid ka hipid ja punkarid.

Gootide ja teiste gruppide suhete osas püstitas autor tööd alustades **kaks hüpoteesi**, mis osutusid paikapidavateks. Nimelt selgus, et gootid näevad tavainimesi tõepoolest teiste arvamusest sõltuvate ja kammitsetutena ning nende suhtumine emodesse osutus halvustavaks.

5.3 Hinnang gootide representatsioonile meedias

Gootid leidsid, et nendega **seotud teemasid tuleks rohkem kajastada**. Domineeris seisukoht, et senine kajastus on olnud liiga negatiivne ning leiti, et meedia võiks **edastada rohkem selgitavat infot**, harimaks auditooriumi gooti subkultuuri osas.

Hüpotees, et gootid peavad oma mediarepresentatsiooni liialt negatiivseks ning stereotüüpseid eelarvamusi süvendavaks, leidis seega kinnitust.

5.4 Muu huvipakkuv

Lisaks uurimisküsimuste vastustele tõusid esile veel kaks gootide enesepildi seisukohast olulist avastust – see, kui tugevalt nad tajuvad enda kohta käivaid **stereotüüpe** ning nende **kriitiline meelestatus Eesti gootikultuuri suhtes**. Stereotüüpidest mainiti kõige

rohkem gootide seostamist satanismi, enesevigastamise ja depressiivsusega. Kriitika kohaliku *scene* suhtes seisnes eelkõige selle võrdlemises välismaal toimuvaga ja tõdemuses, et näiteks Saksamaa gootikultuuriga Eesti *scene* võrdlust ei kannata.

5.5 Diskussioon

Järgnevalt jagab autor töö lugejaga mõningaid mõtteid, küsimusi ja tähelepanekuid, mis töö kirjutamise käigus tekkisid.

Esimene küsitavus, millele autor ka analüüsi osas viitas, tekkis intervjuude läbiviimisel. Nimelt ilmnis ootamatu probleem informantide gootina identifitseerimisega – mõnede intervjuude käigus selgus, et gooti subkultuuri esindajana intervjuud andma nõustunud isik ei peagi end enda sõnul gootiks. Seda demonstratiivset subkultuuri kuulumise eitamist aitab selgitada alternatiivsete noortekultuuride seas valitsev seisukoht, mis väljendub fraasis „*real people don't need labels*” ehk “tõelised inimesed ei vaja silte (= mingitesse ettemääratud kategooriatesse paigutamist). Nagu märgib gooti subkultuurist mitmeid töid kirjutanud Briti uurija Paul Hodkinson (2002), pole individuaalsust väärtustava gootikultuuri liikmetel sobiv end kuhugi lahterdada, sest nende jaoks kujutab massist eraldumine endast omaette väärtust¹¹. Seega paradoksaalsel kombel nad tegelikult justkui kinnitavad ja tõestavad enda kuulumist individuaalsust väärtustavasse subkultuuri, kui väljendavad sõnades vastupidist. Hodkinsoni väitel eksisteerib gooti subkultuuris lausa selle ideoloogiast tingitud sotsiaalne surve eitada enda seostamist ühe selgepiirilise ja püsiva grupispetsiifiliste sümbolite kogumiga.

Intervjuude analüüsini jõudes üllatas autorit asjaolu, et küsitletud ei suutnud välja tuua gootidele omaseid väärtushinnanguid ega põhimõtteid – teooria põhjal võinuks nende olemasolu eeldada. Samas olid vastajad sellele vaatamata arvamusel, et gootid eristuvad teistest gruppidest ka maailmavaate poolest, kuigi nad seda maailmavaadet kirjeldada ei suutnud. On kummaline, et gootide identiteedi olulise elemendina kõlama jäänud julgus olla „sina ise“ taandub lõpuks ikkagi vaid julgusele teha peavoolukultuurist erinevaid

¹¹ <http://www.paulhodkinson.co.uk/publications/gothextract.htm>

moevalikuid ja hakata tänavapildis riietusega silma – just seda heitsid gootid ette emodele, nimetades emokultuuri liigse välimusele keskendumise tõttu noortemoeks, mis ei vääri subkultuuri nimetust. Võib-olla on informandid ka ise selle küsimuse üle mõelnud ja suhtuvad just seetõttu kohalikku gooti-*scene*'sse nii kriitiliselt, nagu analüüsi osast selgus. Võib muidugi argumenteerida, et postmodernistliku maailma noortekultuurid taanduvadki üha enam vaid tarbimisele ja selle kaudu eristumisele. Sel teemal arutlemine nõuaks aga põhjalikumat teooriasse süvenemist, kui autor selle töö jaoks ette võttis.

Ometi pidasid ka informandid ise Eesti gooti-*scene*'t nõrgaks. Autori hinnangul on siinse gootikultuuri nõrkuse üheks põhjuseks riigi väiksus ja sellest tulenev subkultuuri liikmete väike arv. 1,3 miljoni elanikuga riigis kuulub vähemusgruppidesse ka absoluutarvudes äärmiselt vähe inimesi, kuid subkultuuri edenemiseks on hädavajalik, et jätkuks selle arengust huvitatud indiviide, kes oleksid valmis subkultuurile oma aega ja energiat pühendama. Ilma ühiste ürituste ja omavahelise läbikäimiseta ei saa tekkida piisavat sotsiaalset sidusust ja elujõulist grupiidentiteeti, mis põhineks muul kui vaid sarnasel väälimusel ning subkultuur jääbki vaid väliste tunnuste kogumiks ilma ühise sisuta. Rääkides aktiivsete indiviidide rollist subkultuuri edendamisel võib tuua näiteks Soome linna Tampere, kus kohaliku gooti-*scene* keskpunktiks on klubi Schatten, mis lisaks kokkusaamiskoha pakkumisele ja igakuiste ürituste korraldamisele annab välja ka ajakirja, korraldab suvel gootifestivali ning peab internetis temaatilist foorumit (Schwöbel 2006).

Gootiklubi või -ajakirja asutamine pole Eesti tingimustes sihtgrupi väiksust arvestades mõeldav, kuid üllatav on, et siinsetel gootidel puudub ka internetis oma foorum või muu suhtluskeskkond (internetifoorumi rajamine ja alalhoidmine ei nõuaks olulisi rahalisi kulutusi). Orkutis 40 liiget ühendavas klubis „Eesti gootid“ ei toimu mingit märkimisväärset suhtlust ega arutelu ning muid spetsiaalselt gootidele suunatud foorumeid või suhtluskeskkondi Eestis pole. Kas siinsete gootide soovimatus teiste omasugustega suhelda on järjekordne märk sellest, et neid inimesi ei ühenda tõepoolest miski peale jagatud riietumisstiili? Võimalik, kuid tõenäolisem näib, et *scene* väiksuse

tõttu on suurem osa Eesti gootidest omavahel tuttavad ja suhtlevad väljaspool temaatilist foorumit isiklikul tasandil.

Kuna käesolev töö käsitleb Eestis seni veel uurimata subkultuuri, võib välja tuua mitmeid võimalikke edasisi uurimissuundi. Näiteks tasuks autori hinnangul uurida peavoolukultuuri esindajate hinnanguid gootidele, selgitamaks, kas tugevalt negatiivsed stereotüübid, mida gootid arvavad enda kohta käibel olevat, tõepoolest eksisteerivad. Seminaritöö tarbeks tehtud ajaleheartiklite analüüs sellele igatahes ei viidanud. Samuti peab autor põnevaks uurimisvaldkonnaks Eesti gootide soorollide ja seksuaalsusega seotud hoiakuid – oleks huvitav uurida, kas teooria osutub ka selles osas sama kehtetuks nagu nende maailmavaate kirjeldamisel.

Kokkuvõte

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärgiks oli uurida, milline on gooti subkultuuri esindajate enesepilt ja kuidas see erineb nende subkultuuri representatsioonist meedias. Kitsamas plaanis soovis autor selgitada, millised on gootide identiteedi peamised elemendid, kuidas nad suhestuvad teiste gruppidega (eriti emode ja nn. tavainimestega) ning kuidas hindavad oma subkultuuri representatsiooni meedias.

Uurimismeetodina kasutati töös semistruktureeritud informandiintervjuusid, mille transkriptsioone analüüsiti *cross-case* meetodil. Valimisse kuulus kuus intervjuud, mis viidi läbi 2010. aasta kevadel. Informandid leiti lumepalli meetodil.

Intervjuusid analüüsid selgus, et Eesti gootide identiteedi peamised elemendid on peavoolukultuuri esindajatest eristuv välimus ja maailmavaade, jagatud muusikaeelistused ja julgus olla „sina ise“ ehk elada oma elu vastavalt enda paremale äranägemisele ja teiste arvamusest sõltumatult. Seejuures eristus kõige olulisema identiteedi elemendina välimus, mida peetakse gootide olulisimaks tunnuseks ka meedias. Gootidele omast maailmavaadet küll mainiti, kuid ei osatud seletada, milles see seisneb.

Välimuse kõrval peavad gootid enda ja peavoolukultuuri esindajate suurimaks erinevuseks julgust ise oma elu üle otsustada. Nn. tavainimesi vastandatakse endale kui teiste arvamusest sõltuvaid, kuid suhtumine nendesse pole otseselt negatiivne. Emodele antakse aga selgelt negatiivne hinnang, põhjendades seda emode põhimõttelageduse ja liigse keskendumisega moele. Teistest noortegruppidest mainiti *skinhead*'e ja osse, keda kirjeldati gootide diskrimineerijatena ning hevikaid kui referentsgruppi.

Oma representatsiooni Eesti meedias pidasid gootid liiga negatiivseks ja leidsid, et meedias võiks ilmuda rohkem nende subkultuuri tutvustavaid materjale, mis aitaksid gootidega seotud eelarvamusi kummutada.

Lisaks selgus analüüsist, et Eesti gootid tajuvad tugevalt enda kohta käivaid stereotüüpe ja hindavad kohalikku gooti-*scene*'t väga kriitiliselt.

Summary

The aim of the bachelor thesis „The representation of goth subculture“ was to describe the self-representation of Estonian goths and to compare it with their representation in the media. In a more narrow plan, the aim of this thesis was to find the main elements of goths' identity, how they relate to other groups (especially emos and so-called „ordinary people“) and how they evaluate the representation of their subculture in the media.

The method of research was semistructured informant-interview. Six informants were interviewed and the transcriptions were analysed using cross-case method of textual analysis. The informants were found using snowball recruitment method and the interviews were conducted in the spring semester of 2010.

The study found out that the main elements of Estonian goths' identity are differences in appearance and worldview from mainstream culture, shared preferences in music and the courage to be „yourself“ in living your life independently of other people's opinions. The most important element of identity turned out to be appearance, which is also seen in the media as the most important element of goths' identity. A worldview characteristic was mentioned, but could not be properly explained by goths.

It was also found that goths find „ordinary to be restrained and dependent on other people's opinions, but attitude towards them is not openly negative. However, the goths gave a clearly negative assessment to emos, basing it on the emos' lack of principles and excessive concentration on fashion. Other youth groups like skinheads and a local subculture called „oss“ were described as discriminative towards goths.

The representation of goths in Estonian media was considered by interviewees to be too negative. Their opinion was that more material about the goth subculture should be published in the media to help disprove prejudices concerning goths.

Also it turned out that Estonian goths are strongly aware of the stereotypes about themselves and are very critical in evaluation of the local goth scene.

Kasutatud allikad

Kirjandus:

1. Bailey, B. (2006). „Emo music and youth culture,“ in Steinberg, S. R. & P. Parmar & B. Richard (toim.) *Contemporary Youth Culture: an International Encyclopedia*. Westport: Greenwood, 338-342.
2. Barker, Meg. (2003). “A discourse analysis of self-perceptions of young goths and pagans,” in Terrie Waddell (toim.) *Cultural Expressions of Evil and Wickedness: Wrath, Sex, Crime*. Amsterdam: Rodopi, 37-59
3. Calluori, R. A. (1985) „The Kids Are Alright: New Wave Subcultural Theory,“ *Social Text*, 4(3): 43-53
4. Epstein, J. (1998). „Introduction: Generation X, Youth Culture, and Identity“, in Epstein, J. (toim.). *Youth Culture: Identity in a Postmodern World*. Blackwell: 1-23
5. Gelder, K. (toim.). (2005). *The subcultures reader*. London, New York: Routledge: 22
6. Hess, B. B. & E. W. Markson & P. J. Stein. (2000). *Sotsioloogia*. Tallinn: Külim.
7. Hodkinson, P. & W. Deicke (toim.). (2007). *Youth Cultures: Scenes, Subcultures and Tribes*. London: Routledge.
8. Laherand, M. (2008) Kvalitatiivne uurimisviis. Tallinn: Infotrükk
9. Locher, D. A. (1998) „The industrial identity crisis: the failure of a newly forming subculture to identify itself,“ in Epstein, J. (toim.). *Youth Culture: Identity in a Postmodern World*. Blackwell Publishing Ltd, 101-117.
10. Loonet, T. (2010) Emo ja gooti subkultuuride representatsioon Eesti päevalehtede võrguväljaannetes. Käsikirjaline seminaritöö. Tartu Ülikooli sotsiaal- ja haridusteaduskond, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut.
11. Rootsmann, M. & M. Mänd & M. Mänd et al. (2007). Tartu mitteformaalsed grupid noorte endi tõlgendusel. Tartu: Lille Maja.
12. Sardiello, R. (1998). „Identity and Status Stratification in Deadhead Subculture,“ in Epstein, J. (toim.). *Youth Culture: Identity in a Postmodern World*. Blackwell Publishing Ltd, 118-147.

13. Schwöbel, Laura (2006). „Finnish gothic subculture“. Käsikirjaline magistritöö. Jyväskylä: ajaloo ja etnoloogia osakond
14. Siegel, C. (2005). *The Goth's Dark Empire*. IN: Indiana University Press.
15. Spooner, Catherine. (2007). *Contemporary Gothic*. Reaktion Books.
16. Spooner, Catherine. (2004). *Fashioning Gothic Bodies*. Manchester University Press.
17. Steele, Valerie. (2008). *Gothic: Dark Glamour*. Yale University Press, 49-50.
18. Vaher, B. (2001). Subkultuuri võimalikkusest Eestis = On the Possibility of Subculture in Estonia. Helme, S. & J. Saar (toim.). *Ülbed üheksakümnendad : probleemid, teemad ja tähendused 1990. aastate eesti kunstis = Nosy nineties : problems, themes and meanings in Estonian art on 1990s*. Tallinn : Kaasaegse Kunsti Eesti Keskus, 53-68.
19. Van Wel, F. & W. Maarsingh & T. Ter Bogt & Q. Raaijmakers (2008). Youth cultural styles: From snob to pop? *Young*, 16(4): 325-340
20. Wilkins, A. C. (2004). So Full of Myself as a Chick: Goth Women, Sexual Independence, and Gender Egalitarianism. *Gender and Society*, 18(3): 328-349.
21. Wilkins, A. (2008) *Wannabes, Goths, and Christians: The Boundaries of Sex, Style, and Status*. London, Chicago: University of Chicago Press.

Internetiallikad:

1. Hodkinson, Paul. [2002]. *Extract from Goth. Identity, Style and Subculture*. URL (kasutatud mai 2010) <http://www.paulhodkinson.co.uk/publications/gothextract.htm>
2. Marshall, G. [1998]. *Subculture*. URL (kasutatud märts 2010) <http://www.encyclopedia.com/doc/1O88-subculture.html>
3. McCarthy, M. [2008]. *Teen Stereotypes: Emo, Goth, Prep? Identifying Teenage Social Groups*. URL (kasutatud märts 2010) http://teen-culture.suite101.com/article.cfm/teen_stereotypes
4. Porter Smith, A. [2009]. *What Is Gothic? Common Culture*. URL (kasutatud aprill 2010) <http://www.gothicsubculture.com/common-culture.php>
5. Robinson, B. A. [2008]. *The Goth culture: Its history, stereotypes, religious aspects, etc.* URL (kasutatud veebruar 2010) <http://www.religioustolerance.org/goth.htm>

6. Shuster, J. (2008). Black Bangs, Piercings Raise Eyebrows in Duma. *The Moscow Times*, 17.07.2008. URL (kasutatud märts 2010)
<http://www.themoscowtimes.com/article/1010/42/368995.htm>
7. *Emo History & Origin*. URL (kasutatud aprill 2010) <http://emo-fever.com/emo-history.htm>
8. *Emo Style*. URL (kasutatud aprill 2010) <http://www.luv-emo.com/emo-style.html>
9. Vihalemm, T. *Iseseisva lugemise materjal kursuse „kvalitatiivne sihtrühmade analüüs” juurde*. (2008) URL (kasutatud mai 2010)
www.jrnl.ut.ee/MKUM/2008_kevadsemester_Standardiseerimata_Intervjuu/Kursuse_materjal_iseseisvaks_lugemiseks/Intervjuu_analyys.pdf
10. http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/scene_4

Lisa 1 Intervjuu kava

Sissejuhatavad, muusikalisi eelistusi, hobisid ja riietumisstiili puudutavad küsimused

1. Mis stiilis muusikat sa tavaliselt kuulad?
2. Mida sulle vabal ajal teha meeldib?
3. Kui tähtis on sulle isikupärane välimus?
 - a. Millest sa riideid valides lähtud?

Vastaja hinnangud gooti subkultuurile ja sellesse kuulumise tähendus tema jaoks, samuti vastaja maailmavaade

5. Kui sa mõtled sõnale „gooti“, siis mis sulle sellega seostub?
6. Vahel seostatakse goote satanismiga, mis sa sellest arvad? Millist maailmavaadet sa ise esindad, kirjelda lühidalt?
7. Kirjelda tüüpilist gooti.
 - a. Milline võiks olla tema maailmavaade?
 - b. Kuivõrd sa ise sellele kirjeldusele vastad?
8. Mida sinu jaoks üldse tähendab gooti subkultuuri kuuluda?

Gootide ja teiste gruppide suhted

9. Mille poolest gootid nn tavainimestest erinevad?
10. Millised on sinu kogemused seoses suhtumisega gootidesse?
 - a. Kuidas vaenulik suhtumine sinusse on avaldunud? Kirjelda mõnda juhtumit.
 - b. Mis sa arvad, mis seda vaenulikkust põhjustab?
11. Mis seostub sulle sõnaga „emo“?
12. Mis sa arvad, kas gooti ja emo subkultuurid on pigem erinevad või sarnased?
 - a. Mille poolest?
12. Kas sind on kunagi emoks kutsutud?
 - a. Kuidas sa sellesse suhtusid?

Gootid ja meedia

13. Kuidas sulle tundub, millisena Eesti meedia goote kujutab?
14. Minu tööst selgub, et Eesti lehed kirjutavad gootidest enamasti seoses kuritegevuse ja „Superstaari“ saatega, mis sa sellest arvad?
15. Kas sinu arvates pöörab meedia gootidele piisavalt tähelepanu?
 - a. Millised gootidega seotud teemad sinu arvates veel meedia tähelepanu väärisksid?

Lisa 2 intervjuude transkriptsioonid

Välja on toodud: intervjuueeritava kood, vanus, sugu, elukoht, intervjuu toimumiskoht ja kestus.

N1: 20a, N, Raplamaa. Intervjuu toimus vastaja kodus, kestus 24 minutit.

Niisiis... Mis stiilis muusikat sa tavaliselt kuulad?

(Naerab) (Paus) Oot, las ma mõtlen. See on hea küsimus. Ee... Metalit. Siis... Darkwave'i, electronic body musicut, EBMi. Siis ma kuulan tavalist rokki, progressiivset rokki, siis kuulan konkreetset gootimuusikat ja mingit eksperimentaalmuusikat.

Mida sulle veel meeldib vabal ajal teha lisaks muusika kuulamisele?

Oot, las ma mõtlen, kuidas viisakalt... Kunst on mul hobi ja... Kuidas neid viisakalt sõnastada? Ma kirjutan ju ja...

Täpsusta natuke seda!

Ma teen ajakirjanduslikke kaastöid... Ja... Tegelen erinevate kunstiliikidega ja aitan teisi kunstnikke, käin modelliks. Ja siis ma joonistan ja... Teen puu- ja metallitööd.

Kui tähtis on sulle isikupärane välimus?

Väga tähtis, sellepärast mul lillad juuksed ongi. Enda meelest näen isikupärane välja.

Ja millest sa riideid valides lähtud?

Sellest, mis parajasti meeldib. Ilmastikust, tujust, sellest, kuhu ma lähen.

Nii... Mis sulle seostub sõnaga „gooti“?

Seostub... Ilmselt ikkagi see... Esteetika ja mõttemaailm. Minu jaoks ta ikkagi seostub nagu... Varajane, see suhteliselt romantiline gootiliikumine, mis oli kohe postpungi järel. Et, et seal on tegelt nagu praeguse gootikultuuri juured. Et see on... Kõik see... Noh, see romantika ja selline... Noh, punkarid ütlesid, et peksame kõik laiali ja siis peaks tulema ideaalne maailm, tegelikult gootid on nagu romantilisemad, et nemad nagu... Noh, arvavad, et peaks tegelema iseenda ja kunstiga ja nii edasi, et noh, et nad ei taha nagu otseselt kellegi vastu vägivaldsed olla, vaid tahavad ennast arendada ja usuvad nagu... Nad ikkagi nagu ka minu meelest tahavad ju asja paremaks muuta ja enda meelest igauks tegutsebki sellel rajal, mis nad arvavad, et on õige.

Vahel goote on satanismiga seostatud. Mis sa sellest arvad?

See on... No see on suhteliselt ajuvaba, et kui üldse, siis La Vey satanismiga, samas La Vey satanismiga on nii vähesed kursis või siis saavad nagu selle mõttest aru või on viitsinud seda lugeda ja noh, aru saada, mida La Vey tegelikult üritas öelda. Hästi palju on sellist lihtsalt kristlikule... Noh, tegelt nagu kristliku tagapõhjaga satanismi, mis... Mm... Siis, noh, lihtsalt nagu ongi, et vastandub otseselt Piiblile või siis sellele kristlikule maailmapildile, mis tegelt on nagu, noh, on selline suhteliselt sisutühi ja lihtsalt protestimine. Et kui sellega seostatakse gootiseid, siis ilmselt on see lihtsalt seesama mingi teismeliste protestivaim, et kui nagu teismeline tahab lihtsalt seista kõigele vastu, mis on tema vanematele oluline ehk siis need kristlikud väärtused ja siis võib-olla ka välimuse poolest üritab võib-olla siis vanemaid šokeerida sellega, et võtab gootistiilist mingeid elemente.

Kui õigeks sa seda seostamist siis pead?

Et... Ma ei pea seda väga õigeks, sest tegelikult gootiseid on kõikvõimalikust usust, et see... Noh, see ei ole nagu õige koheselt seostada. Ma arvan, et neid, kes La Vey satanismi usuvad, gootistiili esindajaid, on siiski ikkagi kaduvväike osa ja neid protestisataniste ilmselt ka eriti ei ole.

Millist maailmavaadet sa ise esindad, kirjelda hästi lühidalt!

Ma vist olen agnostik, et... Ma usun, et on nagu mingisugused jõud, mis ikkagi mõjutavad asjade tegevust, et... Ma ei ole selline päris ratsionalist, et ma arvaks, et kõik, mis füüsiliselt on.... Noh, et nüüd ongi olemas ainult füüsiline maailm. Aga samas ma ei usu, et on olemas mingi konkreetne kõrgem jõud, et nüüd mingisugune jumal istub kuski üleval ja koostab arenguplaani, et see minu meelest ei ole eriti... Jah.

Ja siis subkultuuri juurde liikudes: kirjelda mulle tüüpilist gooti!

Eestis, jah?

Jah.

Mhmm. Ma arvan, et Eesti oludes ta on selline suhteliselt noor... Tavaliselt siiski juba noh teismeeast väljas. Ja ta... Noh, Eestis praegu mulle on see mulje jäänud, et nad on suhteliselt ikkagi nagu otsivad, et tavaliselt nad ei... Noh, ei ole sageli veel nagu päris jõudnud kõiges selgusele. Aga... Nad on enamasti sellised lõbusad ja toredad ja... Selles suhtes, et minu meelest ikkagi sellist... ma ei tea, agressiivsust või pahatahtlikkust leidub nagu ikkagi tunduvalt vähem kui mingite teiste stiilide juures, et... Kogu see seltskond on ikkagi hästi sõbralik omavahel ja uutesse tulijatesse suhtutakse hästi.

Aga milline ta just välimuse poolest võiks olla? Tüüpiline gootikultuuri esindaja?

Üsna palju on sellist... Noh, kes ikkagi pigem sihivad sellise mugavuse ja nagu tänavamoe poole, et kannavad musti riideid või siis... Pigem selle, noh, romantilise poole esindajad, et näiteks kübergoote on suhteliselt vähe minu meelest. Ja ka selliseid, kes viitsiksid iga päev vägagi... noh, ekstravagantselt, ma saan ka aru, et paljudel on see kooli ja tööga seotud, et ei saagi, isegi kui tahaks. Aga et noh, neid on ikkagi vähe, kes sedasi päris igapäevaselt... julgevad nagu siis pidevalt nagu seda stiili nii välimusest kui siis mõttemaailmalt esindada. Et osad on sellised, kes noh, tööasjus lihtsalt peavad nagu olema siis tavalisema välimusega, et teda aktsepteeritaks.

Ahah. Ja kui seda tüüpilist riietusstiili veel kokkuvõtlikult kirjeldada, milline see võiks olla?

Ma arvan, et ta ei ole nagu midagi väga erilist, et ongi pigem see, et sellised suhteliselt nagu väheütlevad mustad riided, et siis on nagu lihtsalt mingit pitsi või midagi sellist, et nagu et... noh, et ta on tavaliselt lihtsam kui neil metallistidel, et ei ole nii palju mingeid bändilogsid ja neete ja nii edasi. Aga et noh... põhimõtteliselt on nagu suhteliselt lihtsustatud... variant.

Ja maailmavaade, milline see võiks olla tüüpilisel Eesti gootil?

Ma ei tea, ma ütlen, et Eestis mulle on jäänud mulje, et paljud nagu otsivad et noh et... siin... nojah, muidugi selles suhtes, et inimesed ikkagi muutuvad mingil määral aja jooksul, aga... aga mulle tundub endale, et tegelikult võiks nagu seda avatust ikkagi veel rohkem olla, et Eestis nagu see, meie ühiskond on tegelikult vaba olnud nii vähe aega, et see ilmselt ikkagi mõjutab meid selles suhtes, et mõnikord nagu tajud, et on ikkagi eelarvamusi ja... Et noh, et see on see, et nagu endale tahetakse vabadusi ja tahetakse, et susse hästi suhtutaks, aga ei teadvustata siis mõnikord, et see tähendab seda, et sa pead nagu, noh, teisi ka austama ja teistele ka neidsamu vabadusi andma. Aga noh, ma arvan, et see seltskond vähemalt, et ta liigub selle poole, et jõuda lõpuks selleni, et ma ei tea, ma ise loodan, et meie, see... Subkultuuri osa siis muutub sama avatuks kui läänes tavaliselt... gooti stiili esindajad on.

Kui nüüd mõelda selle tüüpilise gooti kirjelduse peale, nii välimusest kui maailmavaatelt, siis kuivõrd see sinu enda kohta kehtib?

(Naerab) Ei tea! Muidugi see kõlab üldiselt ülbelt, aga... Ma ei tea, mulle mõnikord tundub, et ma nagu... Et... (Ohkab) Olen... Nüüd siis... Ee... Julgen nii välimuse poolest kui mõttemaailma poolest veidikene kaugemale minna kui selline keskmine Eesti... subkultuuri esindaja. Et olen ikkagi avatud ja noh, et ma nagu naudin seda teatraalsust ilmselt rohkem kui mõned inimesed.

Lähme nüüd sellise üldise küsimuse juurde, et mida sinu jaoks üldse tähendab gooti subkultuuri kuuluda?

Ma arvan, et see ennekõike peaks olema just see, et... Et, et, peaks... Noh... Tegelikult meil kõigil peaks, kes siis sellesse subkultuuri kuuluvad, olema ikkagi... Noh, sellised ühtsed... Noh, suhtumine maailmasse peaks olema suhteliselt sarnane ja... Nii esteetika kui siis eetika koha pealt peaks olema suhteliselt sarnased vaated. Et, ee, noh... Et miks üldse nagu subkultuurid siis on, on täpselt see, et nad siis ka siis nii selle muusika kui kunsti kui välimust kui siis... Jah, nii edasi, et sellised vaated on sarnased. Et...

Sa mainisid, et peaks olema ühtne maailmavaade, aga see kõlas kuidagi nii, et *peaks*, aga mis siis tegelikult on?

No mulle tundub praegu, et siin Eestis nagu, et see... Noh... Et see asi, et me oleme nagu ikkagi mingis arengufaasis, et... Praegu see subkultuuri kuulumine tähendab sageli ka seda, et sa pead nagu, mitte ainult nagu siis ülejäänud maailmale seletama, vaid sageli ka siis nagu neile inimestele, kes peavad ennast subkultuuri sisse kuuluvaks nagu... Noh, et okei, meil on selline omavaheline arutelu, et mida me siis loeme ikkagi stiili juurde kuuluvaks ja mida mite, et sageli tundub, et noh, et inimesed... Ei anna endale aru, kui nad ennast gootiks nimetavad, et noh, et... Siin ongi küsimus see, et noh subkultuur ei ole mingisugune klubi, et sa ei saa anda ju kellelegi liikmekaarti või öelda, et sa ei saa siia tulla ja nii edasi, et inimene ju ise ennast loeb tegelikult sinna kuuluvaks. Mul on tunne, et mõnikord loevad ennast sinna kuuluvaks ka inimesed, kes sinna tegelikult ei peaks kuuluma. Ja et siis on nagu kuidagi ebameeldiv olla nendega seostatud, aga samas... Jah, nii üldises plaanis ma ikkagi leian, et mulle meeldib, et selline grupp, kellega mulle meeldib siis... Noh, ongi, koos olla ja tegutseda ja nii edasi, ma arvan, et see on nagu ikkagi just see... Et noh, miks inimesed üldse kuhugi gruppidesse kuuluvad, et koos on hea olla ja... et on mõnus ühtseid üritusi korraldada ja nii edasi ja suhelda omavahel.

Milliseid su elu aspekte see subkultuuri kuulumine kõige rohkem mõjutab?

(Paus) Ma arvangi, et ilmselt just seda tutvusringkonda ja ilmselt ka seda... Noh... Siis nagu vaba aja veetmise kultuuri, et meil tavaliselt on ikkagi oma üritused ja noh, et me sageli ei käi nagu... Noh, sellistel keskmistel pidudel. Et naudime pigem omaette olemist.

Ja nüüd selle keskmise juurde jõudes ongi järgmine küsimus, et mille poolest gootid siis niioelda tavainimestest üldse erinevad?

Ma ütlen, et mulle tundub, et me oleme asjadele avatumad ja me suhtume... Endasse ilmselt ka rohkema... nagu ootuste või lugupidamisega, et meie puhul on oluline see, et inimene ise areneks, ennast teostaks, et... noh, kasvõi siis kunsti mõttes või mis iganes, et mis talle on hingelähedane, et ta seda teeks, samas keskmised inimesed sageli ei julge seda teha või siis noh, lastakse ennast liiga palju mõjutada teiste arvamusel või ollakse endas ebakindlad ja nii edasi, et... Et nad ei julge olla seda, mida nad tegelikult ilmselt tahaksid olla. Ja siis ollakse sageli õnnetud sellega ja tehakse seda, mida peab tegema, mitte seda, mida tahaks.

Millised on sinu kogemused seoses suhtumisega gootidesse?

(Paus) Suhtumisi on hästi palju, aga muidugi tavaliselt... Suhteliselt palju on ikka seda negatiivset suhtumist, satanismiga seostamist ja siis on muidugi... Fašistid või skinheadid või kuidas iganes neid nimetatakse, kes vihkavad põhimõtteliselt kõiki ja kõike peale iseenda, kaasa arvatud siis goote, kes otsivad just seda vastandamist, et meiega tüli norida. Ja siis on muidugi tavainimesi, kes imestavad, et kuidas meil üldse nagu on võimalik endale ma ei tea, elukaaslasi või sõpru leida, et me kõik tundume kuidagi hirmuäratavad ja nii edasi. Et noh, et selle peale nagu ei tulda, et see ongi nagu stiilisisene asi, et me ei proovigi nagu mingile tavainimesele näida atraktiivsetena. Et siis nagu noh, et nende jaoks on nagu mõistetamatu, et meil on mingi oma sisesüsteem ja nii edasi, et noh, et just nagu see, et meil ei ole püüd normaalsuse poole, et see nagu sageli jääb mõistetamatuks. Et nagu arvataksegi, et eelarvamus on, et gootid kannavad ainult musta värvi ja on kogu aeg hästi sünged ja siis lõiguvad ennast või noh... on mingid sellised hästi depressiivsed või vägivaldsed ja nii edasi, noh neid eelarvamusi on tegelikult hästi palju ja nendega tuleb kogu aeg kokku puutuda.

Oled sa ise sellist otsest vaenulikku suhtumist ka kogenud?

Eks seda ikka tuleb ette, see on... (Paus) Noh, inimesed ikka... selles suhtes, et üldiselt füüsiliselt nagu vist ei olegi kallale tulnud, aga noh... On nagu, inimesed ikkagi sõnadega või siis on ka lihtsalt selline... Tavaline vahtimine, et mind see muidugi isiklikult väga ei häiri, aga noh, see ei ole ikkagi kogu aeg väga mõnus, et sind jälgitakse sedasi nagu ootuses, et kas sa nüüd, kuidagi... Ma ei tea, eeldatakse, et sa teed midagi negatiivset järgmisena, et lapsevanemad vaatavad sellise kiiva pilguga ja püüavad oma võsuksi sinust eemale hoida ja nii edasi.

Nüüd sa vastasid natuke ka juba järgmisele küsimusele, et mis sinu arvates seda vaenulikkust põhjustab?

Noh see ongi just see, et inimestel on hästi palju eelarvamusi ja sageli nagu ei viitsita neid eelarvamusi lõhkuda või üldse nagu, noh, konkreetselt inimese käest küsida, et nagu eeldatakse elada noh mingite ette sissemõeldud teadmistega. Et noh, nagu ma mainisin, siis tegelikult ju gooti stiil on välja kasvanud pungist ja kuna punkarid on ikkagi suhteliselt agressiivsed, siis nagu Eesti oludes eriti, kus oli kaheksakümnendatel eriti tugev punkliikumine, siis mulle mõnikord tundub, et... Ja noh, mind on nagu kutsutud ka punkariks, selles suhtes et ma olen nagu aru saanud, et inimestel nagu tekib mingi seos pungiga ja kuna punk on nagu ikkagi vägivaldne, siis sellest tulenevalt eeldatakse ka, et nüüd meie peaksime ka kedagi peksma hakkama ja nii edasi. Noh, et kindlasti on see ja noh ma ütlen, et neid selliseid... ilmselt ka ajakirjanduse mõjul on tekkinud selline suhteliselt negatiivne kuvand ikkagi ja sageli on nii, et näiteks, noh... Et need inimesed, kes ennast gooti stiiliga siis seostavad kasvõi ajakirjanduse vahendusel, ei ole sageli nagu... Noh, vähemalt minu meelest jällegi ei vasta nagu sellele, mis tegelikult... peaks olema selle gooti stiili inimese juures nagu need isikuomadused või mõttemaailma... omadused. Et see on just see, et... See ongi nagu raske, et ma saan aru, et keskmisele inimesele, et tema jaoks kogu see subkultuuri teema ilmselt tundub talle nagu selline veidike hoomamatu või noh, et mõttetu, et milleks seal üldse kaevata ja nii edasi, et siis sageli lüüakse käega ja siis võetakse mingi selline keskmine kuvand ja hakatakse selle järgi suhtuma, et... et noh, nii ta kahjuks on.

Mõned subkultuurid on siin läbi käinud, aga üks on veel, mis on nimetamata, et mis sulle seostub sõnaga „emo“?

Emoga seostuvad mulle sellised virilad teismelised, kes üritavad oma vanemate vastu protesteerida. Jah, ja kes on, noh... kes siis nagu masetsevad ja proovivad ennast vigastada, selleks et... et kellegi tähelepanu võita.

Ja mis sa arvad, kas gooti ja emo subkultuurid on pigem sarnased või erinevad?

Ma arvan, et pigem erinevad, sest et emod on ikkagi, emo on tavaliselt ikkagi selline mööduv faas, et kui gootid on sageli kogu elu, elavad selle stiiliga, siis... Noh, see ikkagi tähendab mõttemaailmas nagu väga suuri muudatusi, siis emod on... niipalju kui mina neid näinud olen siis ikkagi jah pigem just sellised teismelised, kes elavad selle mässuperioodi läbi, kellel nagu puudub mingi konkreetne vaimsus või mingisugune suhtumine sinna juurde, et nad on... Noh, et nende ainuke põhimõte on see, et oleme sellised trotslikud ja õnnetud ja noh... et kellel nagu puudub selle juures mingisugune sügavam mõte.

On sind ennast ka kunagi emoks kutsutud?

(naerab) Jaa, ikka.

Ja kuidas sa sellesse suhtud?

Mitte hästi, sest ma ütlen, et minu jaoks nagu on emo... Noh, see kultuur tundub negatiivne, et minu jaoks nagu see sõna... On noh Eestis kasutusel praegu negatiivses võtmes, et mulle ei... Kuna ma ise ei ole emo, siis mulle ei meeldi, kui inimesed ei suvatse näiteks küsida, et noh mind ei solvaks, kui küsitaks, et kas sa oled gooti või emo, et noh, ma saan aru, et võib-olla kõrvaltvaatajal on raske, aga noh, selles suhtes, et kui lihtsalt nagu... ee... siis lambist öeldakse, et see on ikkagi noh... Mina nagu loeksin seda solvanguks mingil määral, et noh, see ei tekita mus mingit eriti meeldivat tunnet, et inimene arvab, et ma olen selline eneselõikuja ja et ma... Noh, olen selle stiili esindaja lihtsalt sellepärast, et noh, et mingit noh... et ma ei, selles suhtes, et ei ole nagu poosetaja või selline... noh... et ma ei ole nagu mingi teismeline tüdruk, kes on ostnud endale paar musta riidehilpu ja siis need selga tõmmanud ja hädaldab sellest, kui ebaõiglane maailm on, et noh, see et keegi eeldab, et mul on selline suhtumine või et ma olen selline inimene, et see ikkagi ei ole eriti meeldiv.

Kuidas sulle tundub, millisena Eesti meedia goote kujutab?

Ee... Noh, valdavalt ikkagi jah negatiivses võtmes, et see tavaliselt jookseb uudistest läbi täpselt sellega seoses, et keegi, kes ennast gootiks nimetab, siis... Ma ei tea, tappis kuskil kassi ära või sõi imikuid või mida iganes ja siis alati on ka ilmselt satanismiga seal seos sees ja nii edasi... Või siis nüüd on tekkinud a'la Kerli Kõiv, mingid sellised meediastaarikesed, kes... kel pole ka tegelikult gootistiiliga mingit seost, aga kes siis ennast ka nagu tahavad stiiliga seostada. Et see nagu tekitab sellist segadust ja sogast vett või konkreetselt ka negatiivset suhtumist.

Mhmh. Minu uurimistööst tuli välja, et gootidest kirjutatakse kõige rohkem seoses kuritegude ja „Superstaari“ saatega, mis sa sellest arvad?

Mm... See üldiselt ei tulegi üllatusena, et see... Noh, seda oli aimata, selles suhtes et tavaliselt, noh, ongi, et tavaliselt nagu inimesi ei huvita, mis subkultuur kuskil seal omaette teeb, et... Et me nagu... Noh, tundume nagu sellised... Kindlasti ka meil endal on mingi selline, no et me olemegi nagu ikkagi oma grupi keskel kõige mugavamalt, et... Noh, et ma saan aru, et paljusid ei huvita meie tegemised sügavamalt või siis just arvatakse, et me oleme... Et me ei taha suheldagi teistega, aga... „Superstaari“ saatest, nojah, no see... Inimesed ise teavad, sest et me... tavaliselt gootid sageli on sellised, kes noh... Võib-olla selleks, et selle teatraalse välimusega elada, siis on noh näha, et meile sageli meeldib tähelepanu ja nii edasi, et noh... Siis ilmselt minnakse ka sinna „Superstaari“ saatesse, kuna see Eestis on praegu ainuke võimalus praktiliselt ennast sinna meedia orbiidile lennutada.

Kas sinu arvates gooti teema on piisavalt kajastatud, kas meedia pöörab piisavalt tähelepanu sellele?

Mm... ma ei tea, tundub... tundub, et siin mingil määral ikkagi asi on paremaks läinud, sest et siin näiteks... ETV tegi vist mingi aasta või paar tagasi lugu sellest meie tantsupeost Beats From The Vault'ist ja nii edasi, et siin nagu mingil määral ikkagi seda on, et noh seal ka muidugi võib alati rääkida selle üle, et... noh, et võib-olla see teostus oleks parem võinud olla või nii edasi, aga et inimesed ikkagi tunnevad mingil määral huvi. Ja noh muidugi võiks positiivsemas võtmes kirjutada, aga see on just see, et sageli ei viitsita neid õigeid inimesi üles otsida, kellega rääkida.

Millised gootidega seotud teemad veel meedia tähelepanu vääriksid?

Ma arvan, et pigem peaks just neid positiivseid tahke rõhuma, sest tegelikult meie seas on hästi palju kunstiinimesi ja nii edasi, et... peakski just nagu tegema selgeks, et see... et legendid ei ole kõik tõde, mis meie kohta levivad. Et sageli need inimesed on väga andekad ja toredad ja sõbralikud ja nii edasi, et ei tasu nagu karta selles suhtes. Et ilmselt oleks just nagu meedial... võimalus seda arvamust kujundada.

N2: 22a, M, Tartu. Intervjuu toimus vastaja kodus, kestus 20 minutit.

Räägi algatuseks, millist muusikat sa tavaliselt kuulad? Mitte bände, vaid stiile?

Ma kuulan... Industriali. Ma kuulan EBMi. Ma kuulan... Dark electrot. Ma kuulan J-rocki. Ongi kõik.

Ja mis sulle veel meeldib teha peale muusika kuulamise vabal ajal?

Tühja panna, magada (naerab). Tööl ma ei käi noh, muidugi ma panen tühja.

Jah. Veel midagi?

Mis ma ikka teen. Sõpradega väljas meeldib käia ja Vault'il meeldib käia ja nii edasi. Vot.

Ja kui tähtis on sulle isikupärane välimuse?

(Paus) No ikka on. Igapäevane.

Kas sa ütleksid, et väga tähtis?

No okei, ütleme, et väga tähtis, jah.

Ja millest sa riideid valides lähtud?

Mugavusest. Et oleks ilusat värvi, värviline.

Mis võiks olla ilus värv?

Neonroheline, neonkollane.

Okei, aga praegu oled mustas?

Praegu ma olen lihtsalt kodune vaata.

Aga kas on nagu kaks erinevat välimust siis kodune ja väljas?

(Pikk paus)

Kaks täiesti erinevat põhimõtet, mille järgi sa riideid valid?

Ma käin poes ka nii, et ee, ma sätin ennast ilusti riidesse kui lähen poodi näiteks.

Ehk siis see on väga oluline ja sa alati sätid ennast enne väljaminekut?

Jah, suht jah.

Nii, kui sa mõtled sõnale „gooti“, mis sulle sellega seostub? Ütle kohe esimesed seosed!

Beats From The Vault, siis meenub mulle... värvilised riided... aga... no mis meenub... värviline staff, et siuke...

Ja need värvid on just neonvärvid?

Jah.

Aga vahel goote seostatakse satanismiga, mis sina sellest arvad?

Ma arvan, et see on lollus. (Paus)

Miks?

Miks ma arvan seda? Sellepärast, et anna andeks, satanistid ja kuradi gootid no, see ei lähe kokku.

Aga paljude meelest läheb.

No need on... need on ise satanistid lihtsalt ma arvan ja arvavad... või ma ei tea mida, mingid ossid, kellel lihtsalt ei ole... kes lihtsalt ei tea mitte midagi, kes ei ole Wikipediat lugenud või ma ei tea mida, ei ole Wikipedias kunagi käind ja midagi siukest.

Okei. Ja mis maailmavaadet sa ise esindad?

(Paus) See on hea küsimus... Mis maailmavaadet... Ma ei oska kommenteerida.

Kindlasti oskad.

(Paus)

No satanism siis vist mitte?

Ma olen ateist, mis ma teha saan. Mul on ükskõik sellest kuradi usuvärgist, aga noh... Ma ei oska kommenteerida.

No okei, kui ei oska, siis ei oska. Aga kirjelda siis tüüpilist gooti.

(Pikk paus) Hea küsimus. Okei, tüüpilist gooti... Nagu eesti goodid ei ole, ma mõtlen saksa gootide peale, et nad ei ole ikka mingi siuksed, et... noh kuidagi üritavad olla ikkagi siuksed tavalisemad, ei ole nagu mingid eriti hullud nagu ma ei tea mingi... paljud ei kanna üldse gootiriideid kui välja lähevad, vaid mingeid tavalisi, ainult siis kui mingi üritus tuleb, siis kannavad riideid või midagi. No mõned kannavad riideid umbes niimoodi, et kes käivad igapäevaselt nagu mina ja ma ei tea mida.

Okei. Mis veel võiks iseloomustada tüüpilist gooti? Milline ta välja võiks näha?

Tüüpilist gooti... Patsid peas, kannab seda tavalist karvast staffi nagu see seal onju (*osutab ukse poole, kus ripub ta must karvane jakk*) (Paus) Värviline.

Aga tema maailmavaade või suhtumine?

(Paus) Tahab olla see, kes ta tahab olla ise, no et... see on see, mis iseloomus kinni on vaata, et on seda, mis ta on noh. Ma ei oskagi...

No see sobib. Aga kuivõrd sa ise sellele tüüpilise gooti kirjeldusele vastad?

90 protsenti, 80 protsenti, selle vahel.

Mida sinu jaoks üldse tähendab sellesse subkultuuri kuuluda?

(Paus) Toredam kui mingi metallist, mingi oss, mingi... Nagu mingi metallist tuleb juurde, et oo-oh, sa oled gooti, et umbes niimoodi, et kust sa riideid saad või midagi onju, ma hakkam kirjeldama umbes niimoodi, et aa jaa, ma ostan, ostan mingi asja kusagilt kaltsukast onju ja teen selle ümber midagi, ma ei tea.

Okei. Erinevad riided. Veel midagi, mida sinu jaoks tähendab gooti subkultuuri kuuluda?

(Paus) Kuulad siukest muusikat nagu gootimuusikat, nagu industrialit, ma ei tea.

Ja mille poolest gootid sinu arvates tavainimestest erinevad?

Riietuse poolest... Muusika poolest. Käitumise poolest ka tegelikult, et ei ole mingid, ma ei tea, ei ole tavalised noh! Ei ole tavalised kuradi metallistid ja ossid ja need. Ühesõnaga – erinevad.

Milline see erinev käitumine just võiks olla?

Noh, see erinev käitumine. See on see... (Paus)

No mille poolest erineb gooti käitumine nagu sa ütlesid ossi või metallisti omast?

(Pikk paus)

Tuleb välja, et ei erinegi?

Suht polegi.

Aga mingi vahe on, mis teeb gootist gooti, et ta ei ole nagu iga suvaline tüüp tänavalt.

Noo... (Pikk paus)

Või tuleb välja, et see on pigem ikkagi välimus ja käitumine ei olegi nii erinev?

Käitumine suht ei ole, käitumine on suht sama tegelikult nagu mingil metallistil, mingi niimoodi et, ei olegi otseselt midagi et. Välimus ongi nagu see mis kuradi põhiasi nagu on.

Okei, et metallistit ei ole erinev, aga näiteks mingist tavalisest inimesest?

No põhiasi ongi, et nemad, nad ongi ju tavalised, et nad kannavad ainult suht harva neid riideid või midagi onju.

Okei, riided. Nii. Aga veel seda tavaliste inimeste ja gootide erinevust? Mis nagu üldse eristab neid, lisaks sellele riietusele?

Sõbrad. Et kui saavad kokku inimesed, siis nad ei ole mingi... Nad on teistsugused teistest onju.

Et on mingi oma suhtlusringkond?

On oma suhtlusringkond.

Millised on sinu kogemused seoses inimeste suhtumisega gootidesse?

Igasugused. Pooled on siuksed kahtlased ja pooled on ma ei tea mida, arvavad, et ma olen emo ja ma ei tea. No mind on emoks hõigatud, me käisime (tüdruksoõbra nimi) väljas, mul oli meik näos ja me käisime Winny Puhhi kontserdil ja meid hõigati lesbideks, meid hõigati... Me käisime Illegaardi klubis, umbes ou naine vaata taha, umbes. Kätu vaatas taha, ma vaatasin ka sinnapoole, mis ma ikka.

Kes need hõikajad olid siis?

Kiilakad, siuksed ossikad, siuksed laia olekuga, et kuule jou, et mina olen tähtsam kui ükskõik kes eks ju.

Millist negatiivset suhtumist sa veel oled kogenud?

Aasta tagasi keegi lubas mulle tappa anda, sest ta oli wannabe-skinhead nagu jee, et kuradi olen (arusaamatu tekst)-klubis ja olen lahe, et ma olen skinhead. Et nagu Hitler-Hitler-Hitler.

Aga said siis peksta või kuidas see lõppes?

Ei saanud. Ei saanud, sellepärast, et... Tuleb sõnaga ära öelda, et kui tulebki mingi probleem on ju, et me ei saand peksta, me läksime minema sealt on ju. Aga... No paljudega jama on umbes niimoodi, aga nad hakkasid mingi ma ei tea pinda käima, et oo-oh, mis sul viga on.

Aga mis sa arvad, mis neile nagu ette jääb?

Välimus jääb ette. No kui keegi tuleb, näiteks mees kannab seelikut. See on nende jaoks ikka väga hull asi, et umbes tapab mu ära. Kui mees kannab seelikut, siis seda vaadatakse küll väga imelikult.

Mis seostub sulle sõnaga „emo“?

Emo... Tukka kandev, ruuduline, eriti ruuduline, kitsad püksid, ketsid jalas, skeiterid jalas, siuke... Tagasihoidlik, no mõni on tagasihoidlik, siuke... Kõik teavad umbes et emod lõiguvad, aga tegelikult emod ei lõigu, see on mingi niisama ütlus onju.

Milline nende selline maailmapilt või olek võiks veel olla lisaks sellele tagasihoidlikkusele?

Siuke, kes halab kõik, et (teeb nutuhääli) – et päike loojub. Õige emo peab selline olema, aga tegelt emod, õiget emo ei olegi vist Eestis ja ega gootit ka õiget Eestis ei ole, et noh.

Aga kui sa võrdled gooti ja emo subkultuure, siis kas nad on pigem erinevad või sarnased sinu arvates?

Erinevad.

Mille poolest?

No on erinevad. Nad on riietuselt erinevad, nad on käitumiselt erinevad, ühegi emo jalas pole siiani platvorme näinud, ma pole näinud onju. Ja nii edasi. Ma ei tea, mingi emo ei kannu mingi nahka, näiteks lateksit no ma ei tea, see oleks väga imelik, kui emod hakkaksid ükspäev lateksit kandma.

Nii. Aga mingid suhtumise erinevused ka?

Suhtumise erinevused... (paus). Paljud arvavad, et gootid on ka mingid emolaadsed onju ja ma ei tea mida, aga noh... Arvatakse, et mõlemad on siuksed imelikud ja. Et välimus on ka, et keegi on näind näiteks tukka, on lühike tukk nagu (tüdrukõbra nimi) näiteks on ju, mõni arvab, et see on ka mingi emo, et ah sul on tukk ees või, et kui on tukk, siis oled emo.

Sa enne juba ütlesid, et sind on emoks kutsutud, kuidas sa sellesse suhtud?

Naeran ja hõikan vastu, et... Mis ma vastu hõikan... Ütlen midagi vastu, mul on niimoodi, et tavaliselt ma ütlen ikka midagi vastu. Vaatan taha, et okei, ütles, siis ütles onju.

Aga mis tundeid see esile kutsub, on see solvav?

Suht naljakas siuke, hah, okei. See on see, et ma võin talle oss ka öelda, hahaha, naeran järgi mingi, see teeb sama umbes välja et noh.

Kuidas sulle tundub, kuidas Eesti meedia goote kujutab?

Eesti meedias on üksainuke... Üks video olnud vist mingi subkultuuri teemaline, see Beats From The Vaulti oma, see oli vist ainuke ja siis kõik hiljem rääkisid, et oo, metallistid tantsivad, oo, lahe. Ja emod, emod ja metallistid tantsivad, et on lolliks läind ja ma ei tea mida.

Aga rohkem ei seostu midagi kui sa mõtled gootidele meedias?

No see ka, „Superstaari“ asi, see Libu teema ja ma ei tea, midagi, et umbes, et poolte arvates on mingid vördjad on kuradi meediasse kolinud ja tahavad kuulsaks saada või ma ei tea mida, et gootid lahendamaks teha ja nii edasi.

Aga see, kuidas neid uudiseid serveeritakse...

(lõikab vahele) Serveeritakse hästi onju, aga siis on niimoodi, et kõigi jaoks tundub see ikkagi väga lollus nagu, et jah.

Okei. Aga see, mida meedia ise teeb, kas see tundub pigem positiivne või negatiivne?

No see on positiivne, aga inimestele lihtsalt ei meeldi see, et ah, nad on teistsugused. See, mis on erinev teistest, see on kohe imelik noh.

Sellest analüüsist, mis ma tegin, tuli välja, et kõige rohkem kirjutataksegi selle „Superstaariga“ seoses ja siis kuritegevus ka. Mis sa sellest arvad, et just need kaks teemat on need, mis seostuvad gootiga?

Kuritegevus?

Välismaal, inimsöömise juhtum ja nii edasi.

No välismaal küll nüüd jah, aga need, kes inimesi söövad, need ei ole mingid, ma ei tea, need on mingid satanistid, võivad ka tegelt olla, et kõik arvavadki, et aa jah, see tegi, üks kusagil tegi ja siis kõik teevad niimoodi. Et kusagil jah keegi tappis kellegi ära ja siis on noh, et tegelikult kõik gootid tapavad, aga need on hoopis satanistid äkki onju.

Okei. Kas sinu arvates Eesti meedia pöörab üldse gooti teemale piisavalt tähelepanu?

No tegelikult on see, Elu24s on ka mingid võimalused, mingi blogi pidada, oma blogi kirjutada Elu24s. Libul oli mingi teema seal, et see mingi asjatas seal selle Anu Saagimiga mingi tegi intervjuud ja mingi ma ei tea, midagi... Midagi ikka on, aga seda on nii vähe ja ma ei tea, võiks ikka rohkem olla.

Aga mis teemadel siis?

Võiks nagu inimesed targemaks teha, need kes midagi sellest ei tea, näiteks et gooti pole emo, võiks näiteks esimene pealkiri olla. Või et me ei ole satanistid. Kõik arvavadki seda lihtsalt, et kõik on ma ei tea ühesugused, et kui üks on keegi satanist, et siis on kõik satanistid, kui üks on kusagil tukaga, siis on kõik emod ja. Arvamus on hästi halb vaata.

N3: 23a, N, Tartu. Intervjuu toimus vastaja töökohal, kestus 19 minutit

Alustame sellest, et räägi, mis muusikat sa tavaliselt kuulad, mis stiile?

Mm... metali piires seinast seina enam-vähem kõike ja sealt väljapoole ka. Põhiliselt on black metal, trash metal ja gooti metal ja siis industrial ja nii edasi ja edasi (naerab).

Ja mida sulle veel meeldib teha lisaks muusika kuulamisele, vabal ajal?

Raamatuid lugeda, väljas hängida. Kuna ma nädala keskel olen tööl, siis nädalavahetusel ongi niimoodi, et... pühapäeval ma koristan, pesen pesu ja loen ja siis... reedeti ja laupäev ma jooksen väljas ringi, sest ma tahan natuke värsket õhku ka saada.

Kui tähtis on sulle isikupärane välimus?

(Paus) suht oluline nagu. Et... Minu jaoks on nagu igav, kui kõik on absoluutselt ühesugused, ma ei taha nagu olla see nii-öelda hall mass. Suht pinda käib, kui sa lähed mingi poodi ja ostad endale mingi pluusi ja vaatad, et tänaval jalutab kaksikend piffi samasuguse pluusiga vastu – deem onju! Ma lähen parem kaltsukasse ja ostan endale mingisuguse odavama, mingi vana pluusi, aga ma tean, ma võin vähemalt kindel olla, et mingi ei tule sul hunnikut inimesi vastu kel on ühesugused asjad ja siis ongi niimoodi, et panen selga mida tahan ja vastavalt oma siis soovidele.

Okei. Sa natuke vastasid nüüd sellele ka, et millest sa riideid valides üldse lähtud – et ei oleks sarnane teistega, aga veel midagi?

Noo põhiline on see, et mulle endale meeldiks. Ja siis sellest, et ta sobiks kokku teiste asjadega, mis mul garderoobis on, sest ma ei viitsi endale osta tonnide kaupa riideid kokku ja siis hakata hommikul tead pead valutama, et mis ma nüüd selga panen. Et see ongi, ma ostan mingid põhilised asjad ja ma pean seda saama komplekteerida kõigega, mis mul olemas on.

Veel mõni kriteerium?

No, see, et musta värvi (naerab). Või punane. Lemmikvärvide järgi ikka, punane ja lilla. Ja siis ongi, vaikselt hakkasid hiilima alates viieteistkümnendast eluaastast mustad asjad kappi ja siis nii ta jäigi. Nüüd on juba tead otsi noo oma mustast-mustast kapist väikest musta-musta t-särki.

Kui sa mõtled sellele sõnale „gooti“, mis sulle esimesena sellega seostub?

Mm... Mm... Muusika, kõigepealt. Ja siis korsetid ja fishtail-seelikud (naerab).

Veel midagi?

Ee... Siuke, ee... Vampiirid. Ja siis... Täpselt need vanad gothic romance raamatud noh, kuidas seda täpselt nimetada, no täpselt need gooti mingid müsteeriumi raamatud noh. Et siis Dracula ja Frankenstein ja siuksed asjad noh.

Vahel goote seostatakse satanismiga, mis sa sellest arvad?

Ma ei olegi kuulnud, et satanismiga seostatakse. Ah, mingid ossid on mind satakaks kutsunud küll, aga mul oli pentakas kaelas, ma eeldasin, et asi oli selles noh (naerab).

Aga see pentakas, oli ta siis satanismi oma või õigetpidi?

No ta oli see satanismi pentakas. Mul üks sõber kinkis, aga mulle meeldis see ehe ja ma kannan seda, sest kuna ma black metalit ka kuulan, siis see käib sinna atribuutikasse ka.

Aga on sel ka mingi maailmavaateline taust?

Ei. Ma ei usu organiseeritud religiooni, ükstupuha, millisel kujul ta on (läbi naeru), nii et satanism on ka *out* (naerab).

Aga milline su maailmavaade siis on, kui hästi lühidalt kirjeldada?

(paus) Lühidalt... Põhiliselt... Ole nii, et sul hea on ja... Ma ei tea, ürita teisi mitte väga ahistada, et selles suhtes, et... Mingit jama ei viitsi inimestele keerata, et lihtsalt endal elu lihtsam oleks. Just jah. Teen, mida tahan, kuulan, mida tahan, olen nii nagu, olen – võta või jäta, et oma probleem, kui sulle ei meeldi, sa ei pea muga suhtlema.

Okei. Ja religiooni koha pealt just?

Religiooni koha pealt absoluutselt mittereligioosne. Et mul ei ole isegi mitte seda, et oo, et on mingi kõrgem jõud kuskil, et isegi mitte jumal, vaid mingi ma ei tea, life force või midagi, et sellist asja ka nagu eriti ei ole noh. Et ei ole jah, huvi tundnud. Mütoloogiat mulle meeldib küll lugeda ja uurida, sest see on hästi huvitav ja niimoodi, mida kõike inimesed usuvad, aga ise ei ole küll leidnud ühtegi sellist, mis oleks nii, et voh, seda ma nüüd tõesti usun noh. Et satanism oli nagu niimoodi, et ma lugesin selle piibli läbi, sest ma tahtsin teada, milles värk on, ma polnud varem lugend seda onju, see LaVey oma. Ja siis lugesin-lugesin, a kuna ma õpin filosoofiat, siis see oli masendavalt igav raamat, ma mõtlesin, et aa, siin ta rippis Nietzsche, siin ta rippis egotismiteooriat, no tubli poiss, et kirjutasid ilusa kirjandi onju (naerab).

Okei, sa vastasid väga põhjalikult, lähme siis järgmise asja juurde – kirjelda tüüpilist gooti!

Kas on sellist asja olemas või? (naerab) (paus) Noo... Minu jaoks üldiselt taas, et kui võtta ette nagu pilt mõttes onju, et milline see tüüpiline goot on, siis ma olen see nii-öelda, kaldun sinna classicu poole, mulle meeldib see, täpselt need korsetid, fishtail-seelikud või siis gooti Lolita, et päevavarjud ja asjad, et mul tulevad nagu need kaks pilti ette. Aga... üldiselt ma ei ole siin tänava peal eriti palju näinud selliseid ringi jooksmas.

Jaa, aga kui üritada just sellist kirjeldada, keda tänaval võiks näha?

Et keda nagu näeb, siis... No minu tutvusringkonnas on... (N2) ja (N4)! (naerab) Et suht enamus on nagu jah nende moodi, et (N4) on siuke veidi gooti Lolitalik siuke schoolgirli teema onju, siuke gootimaiguline, või ongi noh gooti schoolgirl ja siis (N2) on siis industrial ja kübergoot või püüab vähemalt.

Mhmh. Aga kui sa vaatad oma tutvusringkonnast kaugemale, mis Eestis võiks üldse olla, mis on kõige levinum?

Kõige levinum ongi ikka vist üldiselt jah see schoolgirli maiguline ja siis küber-asi. Et nagu... Nii seda classicut ma ei ole märganud nii palju, kui ma olen festivalidel ka vaadanud, neid Eesti omi just, pilgu peale visand, et mis teistel seljas on – ikka vaatad ju huvi pärast. Jah, et see schoolgirli-värk ja veidi Lolitalik asi.

Ja kui maailmavaadet üritada kirjeldada, mis gootidele võiks olla omane?

(paus) Ma ei tea, üldiselt, no... Polegi mõelnud nagu sellele nii väga. Kuskil Orkutis oli ka mingi gootide communitys maailmavaate küsimus ja siis mina mõtlesin, et Jesus küll, mida ma nüüd ütlen sinna (naerab). Targutasime jah, aga tulemusena me ikkagi kuskile ei jõudnud noh (naerab). Inimesed ei osand midagi öelda, et... üldiselt nagu... no jälle saab oma tuttavate põhjal öelda, et enamus on ikkagi siuksed, vastupidiselt levinud arvamusele, et me oleme räiged depressiivikud ja lõigume kõik ennast, ei, et kõik on siuksed suht cheery-cheery, rõõmsameelsed inimesed, et jaa, okei, inimestel on ka nagunii oma downtime, aga enamus ajast on kõik siuksed rõõmsad, energilised inimesed, siblivad ringi, ajavad omi asju ja suht...

No see on jah kindel laks, et kõikidele, kes nagu kobisema tulevad, et põhimõtteliselt fuck off noh. Et ei ole sinu asi noh. Või siis lihtsalt saadad nagu naljaga pikalt, no (N2)ga käisime Pirool ükskord, tal olid need mingi lõngapatsid peas, ma olin talle eelmine päev pununud need, ja siis mingid ossid tulid tead kiunuma, et ou, miks sul mingid neonrohelistes lõngapatsid on ja blaa-blaa ja me paneme vastu: sügis on ju, et sellepärast, et ta siin õitseb siin enam-vähem ja siis hakkas, et ou kuule, kas sul tüdruk siis kodus seda lõnga mingi enam-vähem ketrab, ma: ja-jaa, meil siin kapis lambad ja vokk ja kodus lasen seda lõnga onju, et me niimoodi naljaga pikalt saadame inimesi, et nad ei saa arugi, et me põhimõtteliselt tegelikult ütlesime neile, et fuck off noh (naerab).

Okei, nüüd ma küsiks järgmiseks, et mida sinu jaoks üldse tähendab gooti subkultuuri kuuluda?

Mm.. Lihtsalt üks siuke tore grupp, kus sa saad olla sina ise, no iga subkultuuriga on tegelt see, et sa oled leidnud selle koha, mis on nagu sinu jaoks, kus on sarnaste huvidega inimesed, kellega sa saad rääkida ja... Kus sa lihtsalt oled nagu kodus põhimõtteliselt.

Jaa. Ja mis sa arvad, mille poolest gootid neist nii-öelda tavainimestest erinevad?

No esimese asjana muidugi välimus. See torkab lihtsalt silma, see ongi üks kõige silmatorkavamaid stiile noh. Ja siis... Nojah, see suhtumise poolest ka, sest nagu niipalju, kui ma tavainimestega olen nagu rääkind ja suhelnd, mul osad sõbrad on no täiesti tavalised, nad on ikka päääris korralikult kinni selles, mida teised arvavad, neil ei ole seda, et fuck off, et nad on täpselt nii, et nad tahavad kuskile sisse sulanduda ja nad ei taha silma torgata, nad kardavad seda, et keegi tuleb neile midagi ütleva. Meil on täpselt see, et kuule tule ütle midagi kui sa ainult julged noh (naerab), et siuksed parajad eputrillad oleme tegelikult.

Aga millised su kogemused seoses suhtumisega gootidesse üldse on?

Noo... osad on väga positiivsed, et tulevad ligi, et oh, teeme pilti ja sa näed nii äge välja ja nii tore ja lahe, et kuidas sa selle peale üldse tulid ja nii kihvt, nii kihvt. No Pirogovil oli ükskord, istusin sõpradega ja mul olid igas eri vikerkaarevärvis lõngapatsid peas ja üks vana tädi tuli, et ohh, nii tore, nii lahe, issand, mis sul peas on, nii äge, teen endale ka! Ja siis teine suhtumine on täpselt nii, et oh issand miuke rõve vördjas sa oled, enam-vähem, et mine pane ennast põlema, tapa ära või midagi iganes noh.

Mhmm. Kirjelda mõnda näidet sellest negatiivsest suhtumisest!

Aa.. Kõndisime (sõbraga) linna peal ja siis mingi oss tuli ligi onju ja alguses et oo, et ma tahan teiega rääkida enam-vähem onju, et mina vaatasin kohe, et ta on siuke kahtlane, et see asi lõpeb sellega, et ta sõimab meil näo täis ütlesin (sõbrale), et kuule kõnni mööda, (sõber) ütles et ei, kuulame ära, kuulame ära, no okei, siis hakkas siis küsima et no et miks te ikka siuksed olete, miks te sellist muusikat kuulate ja miks te nii välja näete ja siis lõpuks, kuna tal ei olnd enam mitte mingeid argumente tuua selle vastu, sest me talle nagu seletasime ilusti, viisakalt onju, miks ja nii edasi, ja tal ei olnd enam mingeid argumente öelda ja siis ta lihtsalt sõimas meil näod täis, noh. Et see oli küll nagu... suht ebameeldiv, karjus veel pool tundi tänaval järgi meile. Et noh, mida iganes! Kõige tavalisem on jah see, et kõnnid Pirogovil ja siis mingid ossid hõiguvad kuskilt teiselt poolt Pirogovi, et aa, emo-emo-emo noh.

Mhmm, aga see ei lähe sulle korda?

(Turtsatab) Ma ei ole mingisugune kuueistaastane puberteetik, nii et see emo mind ei puuduta (naerab).

Aga mis sa arvad, mis neis seda vaenulikkust põhjustab?

Võib-olla mingi hirm selle ees, et teistsugused oleme. Me näeme ju ikkagi suht silmatorkavad ja nendest kõvasti erinevad välja ja siis nad nagu kardavad veidi või võõristavad kuidagi. Või siis mingi enesekaitserefleks või midagi. Või äkki nad on lihstalt kadedad, sest ma arvan, et päris suur osa neist tahaks ka käia nii nagu nad täpselt tahavad, mtite niimoodi, sõltumata sellest, mida nende sõbrad arvavad või mida meedia neile peale ajab onju, miuksed nad peaksid välja nägema, aga neil ei ole lihtsalt seda julgust ja siis nad ongi, nad elavad oma seda frustratsiooni meie peal välja, sest meie julgeme seda teha. Sest tavaliselt need, kes kiitma tulevad, ütlevad just, et kuidas te julgete, kuidas sa julged endale need lõngapatsid panna ja tänavale minna noh. Ja siis tahavad pilti teha (naerab).

Mis seostub sulle sõnaga „emo“?

No esimesena tulevad silme ette need väiksed lapsukesed, kes seal Pirogovil oma seda douche-balli taovad, väikest pallikest onju. Et liubuvate pükstega, see animetukk ees onju ja siis mingisugune hoody või T-särk

ja, et need. See on suht minu jaoks on see nagu noortemood, sest enamus neist tegelikult ei kuulagi näiteks metalit või, et nad lihtsalt käivad niimoodi, nagu lastemood. Vot ostavad Seppälästä riideid ja on noh.

Aga mis sa arvad, kas gooti ja emo on pigem erinevad või sarnased subkultuurid?

Ee... Erinevad.

Mhmh. Mille poolest?

Et kõik see... suhtumine ja mõttemaailm ja nii edasi, no seda emo subkultuuri, ma ei tea kas seda asja võib üldse niimoodi nimetada, sest see on praegu nagu ta küll subkultuur ei ole, vähemalt Eestis, et noortemood ju.

Mhmh. Aga just see, et mu uurimustööst, mis ma tegin nagu lehtede põhjal, tuli välja just see, et kõrvalseisja lihtsalt ei tee vahet, et tema jaoks on nagu kõik ühed mingid...

No ta ei teegi vahet, sest emo mood on ju täpselt selline, et on võtnud kõigest ju midagi. Ta on võtnud metalist, ta on võtnud gootist, ta on võtnud pungist ja ta on siuke, tead, segu, mix, kõik kokku ja siis võtab sealt kuskilt animest ja mangast ka midagi ja siis siuksed nad on noh. Ja keskmise inimese jaoks me oleme ju enamus niginii kõik ah ühtemoodi musta pandud mingid karvikud onju. Et nad ei tee vahet ja neid ei huvita ja siis emo on juba lihtsalt paras sõimusõna tegelikult, nagu vanemale inimesele, sest no sorry, me ei ole puberteedikud noh.

Sellele sa juba vastasid, et kas sind on kunagi emoks kutsutud – tuli välja, et on.

Korduvalt.

Ja kuidas sa sellesse suhtud, sellest ka natuke rääkisid, aga äkki tahad veel midagi öelda?

Noo... Üldiselt nagu, mul vahepeal oli siin teistsugune soeng, nüüd ma lõikasin selle tuka jälle ette, kuna ma olen täielik anime ja manga fänn onju, siis ma tahan endale seda tukka. Ja ma näen nunnum välja niimoodi. Ja siis lõikasin selle tuka ette ja siis läksin siis linna peale ja tulid mu sõbrad ligi, no siuksed black-metallistid, need hakkasid kohe, hähää, emo-emo onju. Ja ma ütlesin jajajaa, ma kodus nüüd lõigun ennast räigelt ja praegu lugesin „Twilighiti“ ja ulgusin lahinal onju, oh I so love Edward enam-vähem onju (naerab), et panen suht sõpradele nagu irooniaga ära, aga kui mingi tänava peal lihtsalt hõigutakse, ma lihtsalt kõnnin mööda ja ignoreerin nagu, mõttetu on energiat raisata sellise jama peale.

Aga mõjub see solvavalt?

See mõjub solvavalt, aga lõpuks sa lihtsalt ei viitsi reageerida. Alguses jah ma nagu üritasin ikka inimesega rääkima minna ja selgeks teha, et kuule, sa oled asjadest väga valesti aru saand, aga jah, tulemus on see, et ega ta tegelt ei taha suga rääkida, nad tahavad lihtsalt nagu vaikselt niimoodi sõimata onju ja siis arvavad, et nad on ilgelt lahedad. Edu neile noh. Ma nüüd enamasti ei viitsi, ei ole mõtet energiat raisata selle peale, et pärast sind veel hullemini sõimataks.

Okei, intervjuu hakkab vaikselt lõppema, jõuame viimase küsimusteploki juurde, gootid ja meedia. Kuidas sulle tundub, millisena Eesti meedia goote kujutab?

(paus) Ma ei ole nagu jälginud, et kas üldse kujutabki. No okei, see „Superstaari“ asi oli, siis jah olid Libu ja (N4) pildid igal pool üleval ja kogu see kamp onju. Ja siis oli rahvas küll, et oh, lahe-lahe onju, aga jah, noh, niipalju kui ma neid kommentaare ja asju lugesin, siis neist enamus olid täpselt nii, et ah nad on kõik mingid lollid enam-vähem onju ja mingid vördjad, ja siis tuli see Libu vastulöökk, kus ta oma intervjuusid andis onju, ja peale seda tuli nagu üllatavalt positiivne vastukaja inimestelt, vaatasid, et ou, et nagu, et tegelt ta on täitsa tore noh. Et peale seda intervjuud nagu nad rahunesid maha, et said aru, et tegu on ikkagi inimesega, mitte mingisuguse loomaaia eksponaadiga enam-vähem onju (naerab). Et jah, aga see jah... Noo „Superstaari“ saatega seoses on täpselt olnd niimoodi, et oh, teistsugune ja huvitav ja põnev ja blaablau noh, et siuke, et kõik uus ja huvitav, pole varem näinud nagu.

Kuidas sulle tundub see üldmulje, mitte just kommentaarid, vaid see, kuidas meedia ise esitab, näidatakse goote positiivses või negatiivses valguses pigem?

Pigem vist ikka kaldub positiivse poole. Ja nii palju kui jah, ma olen peale sattunud, sest ma üldiselt ei loe ka seda kollast ajakirjandust või asja, sest noh, Õhtulehte pole nagu eriti mõtet lugeda, see on lihtsalt mingi klatšiajakiri noh, et siis.... Ongi niimoodi, et on jäänud ikka nagu rohkem positiivne mulje, et päris nii ei

ole, et ikka tehakse maatasa ja söimatakse noh. Ekspressis oli kunagi mingi pikem artikkel, et mis see emo siis on, see oli ka tore, informatiivne nagu. Aga jah, gootide kohta ei ole nagu olnud sellist pikemat, et üldiselt jah, natukene on midagi.

Mu analüüs näitas, et kõige rohkem gootidest kirjutataksegi seoses selle „Superstaariga“ ja kuritegevusega, mis sa arvad sellest?

Aa, asi, mille üle me suvel naersime, et tuli Venemaalt siuke kuriteo-uudis, et mingisugune, see goot, misiganes Maksim ja mingisugune metallist, mingi Dima seal tapsid mingi tüdruku ja üritasid teda süüa, siis mõtled küll, et kuulge kallid inimesed, minge palun skisofreenia kuskile, skisofreeniat ravima kuskile haiglasse onju, et see, kui inimene on vaimselt häiritud, see minu meelest tegelikult ei sõltu sellest, mis riietumistiilis ta on. Jaa... Üldiselt jah, valdava enamuse rahva arvamus on see, et kõik onju, karvased ja alternatiivsed ongi mingid räged pätid ja kriminaalid onju, aga tegelikult me oleme kõige rahumeelsemad üldse noh (naerab). Et enamuse rahvast arvab jah, et näiteks HRL on mingi siuke koht, kus räigelt mingi tapetakse ja pekstakse onju. (Paus) Et jah, oleks vaja mingit paremat, pikemat, ülevaatlikumat artiklit näiteks. Et muidu jah, jääbki sellisele levelile.

Kas sinu arvates pöörab meedia gootidele piisavalt tähelepanu, just siin Eestis?

Ee... Ma mõtlen nagu sellist normaalset tähelepanu eriti mitte, nagu ma ennem ütlesin, et täpselt, et võiksid teha mingisuguse ülevaatlikuma, normaalsema artikli, et näiteks ma ei tea nagu see emode artikkel Ekspressis oli noh. Et mitte see, et kes „Superstaari“ saates käis ja mis tal seljas oli noh.

Mhmh. Ja on veel mõni teema, mis vääriks tähelepanu sinu hinnangul?

No võiks üldse nagu üritada sellest eelarvamusest lahti saada alternatiivsete kultuuride vastu. Et suht ikka tüütu on kui pidevalt arvatakse, et sa mingi pätt oled noh.

N4: 24a, N, Tartu. Intervjuu toimus vastaja kodus, kestus 36 minutit

Aga alustame siis. Räägi, mis muusikastiile sa tavaliselt kuulad.

Ei ma tegelikult kuulan seinast seinast, aga ma praegu põhimõtteliselt kuulan nagu... electro-industriali. Põhiliselt. Ma kuulan metalit. No igast asju kuulan, aga põhiliselt ikkagi seda gootitümpsi.

Mida sa vabal ajal teed?

Vabal ajal ma teen kunsti ... ma ei tegele sellega professionaalselt, aga hobikorras. Ma teen... mingi, noh, Photoshopis igast asju. Eile tegin koduka omale. Käin sõpradega väljas. Joon. Aktiivselt, ohtralt.

Aga välimusest rääkides – kui tähtis sulle on isikupärane välja näha?

No ikka üsna. Vastasel juhul me ei näeks ju sellised välja.

Et palju olulisem kui mingile keskmisele inimesele?

Ei ole tegelikult, selles mõttes, no keskmine inimene ostab ka endale tonniseid Nike'i tosse lihtsalt sellepärast, et need on Nike'id. Lihtsalt meil on arusaamad sellest, mis on lahe, on erinevad. Aga tegelikult ju kui keskmisele inimesele ei oleks see tähtis, nad ju ka ei käiks riides nii nagu nemad käivad.

Okei, aga millest sina riideid valides lähtud?

Sellest, kuidas see sobib mulle, kuidas see mul seljas istub ja kuidas see sobib kõikide mu ülejäänud riidetega.

Kui sa mõtled sõnale „gooti“, mis sulle esimesena seostub sellega?

Gootiga iseenesest?

Jah.

(naerab) nahkhiired!

Veel?

Vampiirid, öö. Mingid ma ei tea, mustad roosid.

Subkultuur?

Subkultuur... (Paus) subkultuur on tegelikult nii lai mõiste, ta on nii pealiskaudne tegelikult iseenesest. Et ta jääb ikka kuskile sinna väga taha, sellepärast et gootikultuur kui selline, seda praegu tegelikult üldse enam ei ole, sest see, mis meie kõik oleme, see on juba nagu gooti subkultuuri nagu tulemused, see on juba järelprodukt.

Aha, aga mida sa selle originaali all silmas pead?

No algseks ma ikkagi pean seda, mis seal kaheksakümnendate lõpus üheksakümnendate alguses oli, see Batcave ja kõik need... See, mis nagu just punkist tuli välja, see on nagu new wave'i muusika, see on kõik need Bauhausid ja need mingi meeletult suureks joonistatud mustad silmad ja juuksed, mis seisavad püsti ja noh, need asjad. See, mis praegu on, see ei ole see enam.

Aga ta ikkagi vist on gooti? Seda nimetatakse nii.

Ta no... Seda nimetatakse, jaa, aga see on tegelikult järeprodukt, see on nagu tüdarettevõte, ütleme niimoodi.

Okei. Nii et sinu arvates see on midagi hoopis muud?

No ta on ikka väga palju muutunud ka ja inimesed, kes alustasid sellega, neil oli see ikkagi mitte ainult muusika ja väljanägemine, seal oli hästi palju põhimõttes kinni. Praegu see ei ole tegelikult niimoodi.

Mhmh. Vahel goote seostatakse satanismiga, maailmavaatest rääkides. Mis sa arvad sellest?

Ma ei tea mitte ühtegi satanisti, gootidest vähemalt mitte, ja ma tean neid ikka üsna mitu.

Okei. Sa arvad, et see seostamine on vale?

See on nonsens. Selles suhtes, see, et mingi gooti stiiliga seostub mingi siuke tumedapoolsem romantika, mis sel satanismiga pistmist on?

No miskipärast inimesed arvavad nii.

See on rohkem black-metali teema, nemad kasutavad igast ümberpööratud riste ja ümberpööratud pentagramme, jällegi gootiskenes põhiline siuke asjandus, mida kaela riputatakse, on Egiptuse elusümbol – mis sel satanismiga pistmist on?

Okei, aga sinu enda maailmavaade, et mis selle põhjoneed on? Räägi hästi lühidalt?

(Naerab) Kui ma räägin hästi lühidalt, siis sa ei kaitse seda bakatööd ära. Ma arvan lühidalt, et inimkond tuleb lihtsalt ära hävitada, sest kõik on väga mõttetu (naerab).

Aga räägi siis pikemalt.

Ei no pikemalt, selles mõttes, et... no minu enda maailmavaade on see, et tegelikult inimesed on nagu niivõrd põhja läind omadega, neil on väärtused nii moondatud ja nii muudetud ja nagu nii valed, et see on nagu... (Paus) Ütleme nii, et kui ma saaksin järsku olla mitte inimene, ma kohe hääletaks selle poolt.

Inimkonna hävitamise poolt?

Ei no kas nüüd inimkonna hävitamise poolt, aga kui ma saaks sellest eralduda, oleks hästi teretulnud.

Aga igapäevaelus, mis põhimõtetest sa lähtud?

Mis mõttes, mis põhimõtetest? Ma elan ju nagu iga tavaline inimene iseenesest. Ma ei tööta inimkonna hävitamise suunas, ausõna.

(Naerab) Seda on hea kuulda. Aga just see maailmavaade, et millised põhimõtted sul on, millest sa lähtud? Kasvõi religiooni osas?

Põhimõtteliselt ma pean ennast agnostikuks. Ma ei arva, et, kuna mina olen ikkagi inimene, et ma olen nii tark, et ma nüüd kindlasti tean, kas jumal on olemas või ei ole või milline ta on, nii et ma pean ennast agnostikuks. Selles mõttes – äkki on midagi, kes teab? Ta ei pea ilmtingimata olema nagu kristlik jumal või mingi, ta võib olla nagu budismis näiteks, et neil on jumal igal pool, igas putukas, võib olla ka lihtsalt mingi universaalne mõistus kuskil, mingi abstraktne mõiste, ta võib ükskõik mis asi olla.

Mhmh. Aga tahad sa veel rääkida sellest inimkonna põhjakäimisest?

Hävitamisest? (Naerab) Ei, ma ei taha sellest rääkida. Ei no lihtsalt selles mõttes, et tõesti, ta on lihtsalt niivõrd mõttetu, et kui vaadata, millega inimesed igapäevaselt tegelevad – no ma ei tea, kuidas nad ise ennast igavusest ära ei tapa!

Aga põhimõtetest veel ... Midagi sellest, et näiteks eneseväljendus, kui tähtis see on?

No aga... Iga inimene, ükskõik mida ta teeb, see on tegelikult eneseväljendus.

Aga paljud hoiavad ennast tagasi, sest nad kardavad, mida teised arvavad.

No mina ei karda. Mind ausalt öeldes absoluutselt ei huvita, mida teised arvavad. Ometigi on selge, et minu peale kõik näitavad näpuga, ma olen ju esimene Tartus, kes hakkas platvormidega käima, ma olen esimene, kellel on realselt sellised patsid, ma olen esimene, kellel on cyberloxid, selles suhtes minu peale näitavad näpuga isegi karvased noh. Kui ma tõesti põeks selle pärast, ma ju ei käiks nii. Mina olen see, kes ma olen ja... No ma ei saa ju elada oma elu teiste arvates, siis ju teised elavad minu elu. Mul on enda elu ka olemas. Elagu enda elu, kuidas nemad tahavad. Mulle nad küll midagi ütleva ei tule!

Okei. Aga kirjelda tüüpilist gooti!

(Paus) Oleneb kus.

Eestis.

Eestis? (paus) Aa... Üldiselt... Inimene, kelle... Suhteliselt puuduvad igasugused põhimõtted, kes väga täpselt ei tea, kas ta on gooti või ei ole, aga kuna see on populaarne, siis ta üritab olla, ta paneb endale lõngapatsid pähe, kuulab mingit... seda, mida parasjagu on populaarne kuulata. Ja siis... Ja siis ongi.

See oli päris karm...

Aga tegelikult see on nii. Selles suhtes, kui vaadata meie skenet ja väljamaa skenet, ma olen hästi palju välismaal ka käind nagu festivalidel, see aasta lähen jälle, see on maa ja taevas, mis siin, mis seal.

Et võrdlust ei kannata väga?

Absoluutselt ei kannata. Selles suhtes, ei, Eestis on tegelikult ka neid, aga... Noh, mul on näiteks kaks tuttavat, kes on tõesti siukesed, nagu... päris gootid gootid, nagu, kes ei ole siuksed värvilised ja niimoodi. Aga noh... Mina tean neid jah, aga samas ei näe neid mitte kunagi kuskil üritusel ja nad ei hakka mitte kunagi bravuuritsema sellega, et ah, me oleme nüüd gootid, nad ei hakka üldse seda kuidagi kommenteerima. Ja samas no me võime vaadata sedasama (tuttava nimi) no eksole. No... come on! Samas ütleva nii, ma olen välismaal festivalidel näind inimesi, kes, noh, on minu vanemate vanused, kes on kunagi tol ajal alustanud ja siinamaani ma näen neid festivalidel ja tegelikult nagu... nad mõtlevad hoopis teistmoodi, nad näevad teistmoodi välja, nad kuulavad teistsugust muusikat, nad ajavad hoopis teistsugust juttu. Selles suhtes Eestis seda ei ole, sest see tuli mingi lainena Soomest või kuskilt ja kui niimoodi vaadata, et väga paljud inimesed tegelikkuses et noh, niimoodi välja näevad, kui sa hakkad nendega rääkima – nad ei kuula ei seda muusikat, nad ei poolda mitte mingit, noh... Ikkagi, ütleva subkultuuris on mingid teatud asjad... Noh, kas sa nüüd pead nendest kinni hoidma, aga... asjad, mis meid kõiki ühendavad niiõelda, ja samas kui ta lihtsalt näeb selline välja, sest ta arvab, et nii on lahe, no... (laiutab käsi).

Okei. Ehk siis tüüpiline goot on küll teatud välimusega, aga ühtseid põhimõtteid pole?

Mkm. Peale välimuse seal pole põhimõtteliselt üldse mitte midagi.

Okei. No järgmine küsimus, kuivõrd sa ise sellele tüüpilisele kirjeldusele vastad, selle karmi hinnangu järgi arvaks, et ei?

Mind tegelikult üldse üllatab, miks mind niipalju küsitatakse just gooti teemal, kuna ma ennast näiteks gootiks üldse ei pea. Mina olen lihtsalt see, kes ma olen.

Okei. Sa ei lahterda ennast kuhugi?

Ma ei taha ennast lahterdada, sest nagu... jah, mulle meeldib, mulle väga paljud asjad selles subkultuuris meeldivad, väga paljusid asju ma jagan ja selles kultuuris on oluliselt rohkem asju, mis mulle meeldivad,

kui teistes subkultuurides, samas ma ei sea endale raamistikku. Me just hiljuti käisime sõbrannaga ööklubis lihtsalt pulli pärast, päris ööklubis. Noh, ei ole just väga gooti tegevus.

Mida sinu jaoks siis üldse tähendab siia subkultuuri kuuluda – kui nüüd võtame, et see on sulle kõige lähedasem, kuigi sa ei loe ennast siia kuuluvaks?

No selles mõttes, et mulle lihtsalt lähivad peale need asjad, mis selles subkultuuris nagu põhilised on, nii visuaalselt nagu, noh eksole, see inimese enda väljanägemine eksole, kõik need võimalikud patsid, katkised võrksukad, kõik need asjad eksole. Siis nagu... gooti subkultuur sellisena, ta üldse sai alguse ju tegelikult nagu... kirjandusest. Iseenesest miks ta on gooti, sest ta tuleb gothic novel'ist ehk siis Edgar Allan Poe, Lovecraft, need asjad, ütleme nii, et Edgar Allan Poe kõik teosed. Ja oluliselt enne seda, kui ma riputasin endale mingid patsid pähe või midagi sellist. Teine asi, ütleme nii, mis... noh, kunst ma mõtlen nagu ütleme just visuaalsed asjad, eksole, mis noh... kuidas ma seda ütlen, mis pildid lähivad sinna kaasa eksole, ütleme nii, kuidas peaks siis mingi... ahh... ütleme nii, et kui ma joonistan, siis mida ma sinna joonistan...

Esteetika?

Jah, niiöelda. Esteetika, ta on selles mõttes ka hästi-hästi lai mõiste ja samas ütleme nii, sel gooti subkultuuril, tal on nii mitu veel sub-sub asja, selles suhtes, et mis on täiesti erinevad tegelikud. Sellepärast jällegi see kübergooti, ta on ju iseenesest gooti, aga tal ei ole tegelt mitte midagi ühist mitte ühegi teise alaliigiga, absoluutselt mitte midagi peale nimetust. Kusjuures algsega on ainult täpselt nii palju, et kuna algne muusika oli ka niivõrd-kuivõrd elektrooniline, siis no ütleme nii electro-industrial, ta on ka ikkagi elektrooniline, kuigi nad on ka jälle nii erinevad, selles suhtes, et vaata me oleme värvilised ju, et küll meil on neonroheline, küll -punased, -lillad, kõikvõimalikud värvid sees ja seal on hästipalju just reiverite kultuurist tulnud asju noh ja samas ütleme nii, et need näiteks kes kuulavad mingit Fields of the Nephilimi, nemad on siuksed mustad ja pikkade juustega ja noh, siuksed hästi sünged. Ja ütleme nii, nende kahe alaliigi esteetika on täiesti erinev, kui mingi industrial eeldab mingit postapokalüptilist mingit teemat eksole, et seal on mingi hästi palju mingit... ma ei tea, post-tuumasõjalisi teemasid, mingit... hästi palju mingit, noh, tavaliselt mingit elektroonikat, mehhaanikat, selliseid asju sinna topitakse, siis jällegi mingi Batcave on jällegi, miks ta Batcave on, nahkhiired eksole ja siis sinna vahele mahub veel kõik muu.

A kui sa peaksid mingi ühise nimetaja üritama välja tuua, mis kogu seda asja ühendab? Miks ta on subkultuur, mis teda teistest eristab? Mis see ühine nimetaja võiks olla?

No ühine nimetaja, no... No, see tuleb lihtsalt ühest kohast, ega seal tegelikult rohkem midagi ühist ei ole. Sellest suhtes, et... kuna need alaliigid juba omaette on hästi erinevad, selles suhtes kui näiteks sellesamas metalis näiteks ainus asi mis üksteisest eristab on muusika, siis gootis nagu erineb absoluutselt kõik, alustades sellest nagu kuidas sa näed maailma, lõpetades sellega, mida sa kuulad, mida sa kannad ja mis inimestega sa suhtled eksole. Selles suhtes nagu... No algallikas, ega seal muud tegelikult ei oelgi. Sellepärast et... Tegelikult ütleme nii need, kes on nii-öelda need troo'd gootid, kes nagu ei läind kuskile selle subkultuuri enda arenguga, ütleme nii, nemad meiesuguseid üldse näha ei taha.

Aga neid on vist väga vähe?

Eestis neid üldse ei ole. Meil oli tol ajal ju Nõukogude Liit, see ei pääsind siia. Põhimõtteliselt oli kolm põhilist lainet ja need on need, kes esimese kahe sisse jäävad.

Okei. Aga kui võrrelda gooti sellise nii-öelda tavalise inimesega, kes kuhugi subkultuuri ei kuulu, siis mis neid eristab?

(paus) Noh, üldiselt neid eristab see... kuidas nad välja näevad, mida nad kuulavad, kus nad käivad, kellega nad suhtlevad ja ikkagi tihtipeale gootid on noh... nad on ikkagi nii-öelda mingid kunstiinimesed, üldiselt enamuse gootidest nagu teeb midagi – kes teeb muusikat, kes nagu teeb kunsti, kes... väga paljud just õpivad õmblemist, neile meeldib disainida riideid või mingeid selliseid asju. Tegelt kui niimoodi võtta siis praktiliselt noh valdav enamus teeb midagi sellist.

Et siis võib-olla loomingulisus?

No loomingulisus ja mingisugune... sellepärast et kui näiteks välismaal vaadata, siis... noh, minna mingisugusele suurele festivalile, sa käid ringi, sa vaatad niimoodi, et sa võid olla Eestis siin ükskõik kui open-minded, sa lähed sinna, sul on lihtsalt karp lahti, sa ei ole mitte midagi sellist kuskil näind ja sa ei leia seda mitte kunagi poest. Nad ise mõtlevad, nad ise õmblevad, seal lihtsalt käib, no see on siuke freak show,

et... esimest korda läksin, ma mõtlesin, et ah ma olen juba kõike näind ja mis seal ikka ja siis ma käisin lihtsalt niimoodi (ajab suu ammul).

Okei. Millist suhtumist sa oled kogenud teiste inimeste poolt?

Igasugust! Väga paljud kiljuvad „issand kui lahe“, teised et „uuh, mis asi see on?“.

Kumb võiks nagu valdavam olla?

Mind absoluutselt ei koti tegelikult. Selles suhtes, et noh... mind ei huvita, kuidas nemad välja näevad, kuidas nemad käivad. Miks mind peaks huvitama, mida nemad minust arvavad? Tihtipeale on see tegelikult üsna ärritav, nagu et kui... just mingi aasta tagasi oli siuke intsident, et ma läksin sõbraga välja, no ma täitsa tavaline nägin välja, mul olid mingid suvalised kottpüksid, mingi suvaline pusa, nokkmüts, värvimata, meikimata siuke, ja siis „ohh, see on see pimeduse kuninganna“ mingi oss tuli mööda siukse sõnadega, mul oli küll nagu täpselt niimoodi – miks mul telliskivi käes ei ole. No see mind nagu tõsiselt häirib tegelikult, ma ei saa aru, kas neil nagu... savi ei ole, mis mul peas on või mis jalanõud mul on. Selles suhtes, et kui neil mingi mood muutub, nad ka panevad väga imelikke asju endale selga, meie ju ei käi näitamas nende peale näpuga, oi vaata, normaalne inimene läheb!

Too veel mõni selline näide, sul on neid ilmselt palju?

Ei no minul endal, ma olen naissoost, mul on neid vähe olnud, et siin peab pigem poiste käest küsima. Seda et on läbi peksta tahetud selle pärast, et inimene näeb imelik välja, seda on hästi-hästi palju. No isegi kõige lihtsam näide, kui me selle suure värvilise kambaga „Superstaaris“ käisime. Võta Delfi kommentaarid lahti, loe, saad statistikat sealt kui palju. Seda ka kirjutavad inimesed ju. Selles suhtes, et vahet ei ole, kas ta kirjutab Delfis, et vaata millised vördjad, või ta ütleb seda tänaval. Täna just käisin seal Võru tänava lõpus ja tulin jala tagasi, no muidugi kõik vaatasid järgi onju, see on siuke tavaline asi, et las nad vaatavad, aga tihtipeale mõned tõesti ei suuda ennast tagasi hoida. Ühele hiljuti ütlesin ju, et ka et mingid vene ossid kõndisid mööda, et oi vaata, see on surm, ma olin ka üsna värviline siuke, siis ma nagu läksin tema juurde ja ütlesin: vaata mina tulen koju, mina võtan need asjad seljast ära ja siis ma olen normaalne, sina ju jääd selliseks. Ta vaatas mulle otsa, ta ei saand aru, mis ma ütlesin talle! No ühesõnaga, no millest me räägime, no miks ma selline inimene, kellel no põhimõtteliselt mõlemad ajurakud töötavad ka nagu vahelduva eduga, no miks mind peaks nagu morjendama onju. No las koer haugub, issand jumal, karavan läheb edasi.

Aga mis sa arvad, mis neis sellist suhtumist esile kutsub?

Noo, me oleme ju nii teistmoodi, inimesed ju ei suuda... no... see on jumala lihtne, värvi juuksed roheliseks, pane need püsti, mine välja! See on see, mida ütleme nii, et noh, sa oled üsna suure tõenäosusega ainuke siuke linnas. Inimesele, eriti nagu just tegelikult läänes see ei ole nagu nii hull, aga siin on just Nõukogude Liit olnud ja nii edasi ja tagasi, siin on kõik harjutud, kõik on ühesugused ja kõik, mis vähegi sellest välja jääb, no isegi ma mäletan, koolis nagu, no mis ma seal teistmoodi olin, mul oli mingi bändisärk... aa ja mul oli pearrätt Metallicaga, kaheksas klass võib-olla, ma isegi ei käind üleni mustas, see oli täiesti piisav selleks, et mind narrida nagu.

Mhmm. Aga millest see viha selle erinevuse vastu tuleb?

No... ma ei tea, inimesed ju alati on nagu... isegi loomariigis tegelikult kui näiteks lõvi... lõvil ei ole seda, mis ta iganes eesti keeles nimi on...

Lakka.

Lakka ei ole, siis teised lõvid teda omaks ei võta ju. Selles suhtes albiinodega ka täpselt samamoodi. Neile ilmselt ei mahu pähe, nad ei saa aru, milleks see nagu hea on. Nagu nad ei oska seda paralleeli tuua, et täpselt samamoodi, kellele tonnased Nike'i tossud, kellele värvilised patsid eksole noh. Aga kui meie suudame sellest aru saada, siis nemad ei suuda, et miks ma peaks siuke vördjas olema ja tõepoolest, sa ei pea ju. Ega mu vanemad ka sellest aru ei saa. Mina ei ela vanematega koos kuueteistkümnendast eluaastast saadik aga siamaani kui ma koju lähen, ma mõtlen kaks korda, mida ma selga panen. Ütleme nii ma siiski päris niimoodi ei läheks. Ja ikka on ütlemist, nad ikka ei saa aru, milleks ma platvormidega kannan. Mõned arvavad kusjuures et noh olen ise väikest kasvu, et tahan umbes kõrgem olla – ei! Samahästi ma võin kontsad jalga panna, siis ma ei taha kõrgem olla vä?

Mhmh. Okei. Kuhu me jõudsime... Jah, nüüd ühest teisest subkultuurist rääkides, mis sulle seostub sõnaga emo?

Aa... (Paus) Liibuvad teksad, pool perset paljas, luukered, värvilised ketsid, väga imelikud soengud ja hästi palju piercingut näos. Ma ausalt öeldes üldse ei saa sellest subkultuurist aru, ma ei saa aru, milles ta seisneb, sellepärast et... no see on ju pubekate subkultuur iseenesest. Kui me olime kuusteist, me kõik mõtlesime, et maailm ei saa meist aru, me olime kõik hästi õnnetud tegelikult, kõik oli hästi halb, keegi ei saa aru ja koolis on halb ja õpetajad vihkavad, no see on kõikidel olnud ju, milleks seda subkultuuri nüüd teha? Ma ei tunne ühtegi emot nagu isiklikult, ma ei ole ühegagi suhelnud, aga mulle reaalselt nagu tundub, et see on nagu noh pubeka hale, no mitte midagi. Selles suhtes et tõesti, see on kõikidel olnud ja ma ei saa aru, miks nad peavad nagu... noh... okei, neil on mingi oma muusika ka, aga... mis on ka umbes samasuguse tekstiga, et maailm ei saa sust aru... no see on ju kõikidel! Nagu...

Okei. Aga kui võrrelda goote ja emosid, siis kas nad on pigem erinevad või sarnased?

Selles suhtes, et minu meelest neil on... neil on midagi ühist, sellepärast et mulle miskipärast endale, isiklikult, kui nad tekkisid üldse, tekkis selline tunne, et see on nagu noh, siuke... Minivariant gootist, et sa ei ole veel, ma ei tea, piisavalt tark, piisavalt täiskasvanud, selles suhtes nagu, et... Noh, gootide maailmavaade on ikkagi ka täpselt siuke, et seal on mingi surma romantiseerimine ja ikkagi kõik on halb ja kõik on must ja kõik on hästi depressiivne, et emodel on see lihtsalt natuke teisel tasemel ja see on... no ütleme nii, kui gootid ikkagi üritavad mõelda, mitte ainult tunda, siis emod põhiliselt tunnevad ja halavad. Et seal õrnalt on nagu mingit kokkupuutepinda, aga seda on niivõrd vähe. Ega üks gootid olid esimesed, kes hakkasid veene saagima, aga emod on sellest kunsti teinud (naerab), need on kaks erinevat asja.

Aga kas sa arvad, et see vastab tõele, see stereotüüp, et nad lõiguvad ennast?

Muidugi nad lõiguvad ennast, vaata nende käsi!

Ma vist ei ole ühtegi elusuures näinud.

(Näitab oma armilisi käsivarsi)

Kõikidel on, no enamustel on tegelikult see periood olnud. Selles mõttes, keegi ei tee seda enesetapu mõttes tegelikult, emod ka ei tee. See on nagu siuke, noh... (paus) ma ei tea, minu jaoks ja ka paljude teiste jaoks omal ajal see oli nagu siuke... nagu siuke impulsside kanaliseerimine, et sa lihtsalt nagu maandad seda vaimset valu füüsilise valu läbi. No tegelikult küll, kui sa ikka väga sitasti ennast vaimselt tunnend, siis füüsiline valu nagu... ta kuidagi... ta laseb selle välja.

Seda seostatakse väga tugevalt emodega ja gootidega tavaliselt mitte.

No sellepärast, et gootid ei ole sellest sellist kultust teinud omale nagu emod sellest praegu teevad. Selles suhtes, see oli väike osa subkultuurist, neil on see suur osa subkultuuris, seal on see vahe.

Aga see on olemas mõlemas?

(Paus) Mm... Nojah, see on mõlemal olemas. Lihtsalt gootidel mitte nii suurel määral. Ja mitte kõikidel jällegi, see on nagu... teatud gooti liikumistes on see olemas, aga... Eestis hetkel ja muidu ka maailmas praegu on see cyber-gooti kõige populaarsem ja see just eeldab seda, et sa ei lõigu veene kodus. Selles suhtes, et... see on... no ikkagi, need on inimesed, kes kuulavad seda tümpsu, elektroonilist muusikat, need on inimesed, kellele meeldib suhelda, kellele meeldib tantsida, need on natuke värv... noh, need on vaata värvikamad ka, keegi ju ei käi üleni mustas. Vot selles suhtes, aga just nendes, kas nad on need sünged gootid, kes käivad nendes keskaegsetes kleitides, meil seda on natuke olnud, aga see on moest välja läinud. Seal on seda olnud täiesti. No tegelikult ega karvastel metal-scenes on see ka täiesti olemas, sa vaata näiteks see Manatarga trummar Suss eksole, sa vaata ta käsi. Tal ei ole ühtegi tervet kohta seal. Sest nagu need doom-metallistid, nemad ka ju saevad ennast. No seal on muusika ka täpselt siuke, et isegi kui sul oli hea tuju, sa hakkad ennast saagima (naerab). Emodel on see... emodel ma ei tea, kas neil on mingeid alaliike või ei ole.

Okei... sest teised on mulle öelnud, et see on nagu mingi stereotüüp, mis ei vasta üldse tõele.

See ei ole stereotüüp, see on lihtsalt... see oleneb nagu alaliigist ja oleneb inimesest ka väga palju. See ei tähenda, et kui sa oled gooti, et sa pead ennast ilmtingimata lõikama, no see ei ole ka niimoodi, see oleneb ikkagi inimestest ka väga palju. Selles suhtes, et lihtsalt... see asi lihtsalt eksisteerib subkultuuris, kas sa võtad seda omaks või ei võta, see on iga inimese oma asi. Ega emod ka kõik ju ei lõika ennast.

Võimalik, seda on raske öelda, sest neid on väga vähe uuritud, kohutavalt raske on leida inimest, kes ütleks ise, et ta on emo.

No keegi ei hakka ütleva ka no tegelikult no... inimest, kes ütleks, et ta on goot, ma peale (nimi) ei tea ka ühtegi, tegelikult (naerab). No (nimi) on ka, ta lihtsalt paugupealt, et ma olen nüüd gooti, tal oli ka see umbes niimoodi.

Ta just naeris kellegi üle, kes oli öelnud, et ostab Demonia saapad ja hakkab gootiks, keegi (nimi).

Aa, no (nimi), teda ma tean. Ta on minu meelest natuke imelik. Selles suhtes, et... no ütleme nii, esiteks ta ei näe välja. Ta ei näe välja, nagu ta oleks, kuigi ma tean, et tal on sellised riided, kui ta läheb peole, siis ta paneb endale sellised riided selga.

Aga mis need kriteeriumid muidu on, et mille järgi välimuse põhjal öelda, et kas inimene peaks iga päev käima nii?

Ei, keegi ei käi igapäevaselt! No kes see viitsib, no andke andeks, kui sul nagu mingi, sa tuled mingist... sellest samast Vooltist kell kuus hommikul, sul on mingi... ma ei tea pühapäeva hommikul eriti sitt olla, sa pead lihtsalt keefrit endale tooma, no... näiteks jällegi, gootide seas on hästi populaarne kulmude maha ajamine ja uute asemele joonistamine, mina ei viitsi, mina olen laisk, aga need, kes viitsivad, et sa ärkad hommikul üles, värisevate kätega joonistad endale kulmud, paned patsid pähe, lähed keefrit ostma. No ei ole ju nii, me oleme ka ju inimesed.

Aga kust see piir läheb, et mil määral inimene peaks niimoodi välja nägema, et teda võiks nagu gootiks pidada?

Ei no selles suhtes enamus ajast ikkagi ütleme nii... No... Ütleme nii, goot ei pane ikka Nike'i tosse endale jalga või ikka ei pane üldse. Aga no selles mõttes, et (nimi) ikka näeb küll siuke välja, et... Noh, ma olen näinud küll, et tal on sellised riided, on peol niimoodi käind, aga kui ma teda igapäevaselt linna peal näen, ta näeb... tihtipeale üldse niimoodi, et ei ütlekski. Muidu ta näeb ma ei tea, ma ütleks, et nagu mingi noor karvik välja. Vot aga selles mõttes ja... ise ma ei ole näind, aga mulle on N2 rääkind, et ka nägi (nimi) tänaval, et ta oli üldse nagu oss, nagu oss riides ja siis ta ütles, et ah ma olen tüdrukuga väljas, mul oli et mingi ahh, pane põlema ennast.

Okei, aga emode juurde tagasi tulles, kas sind on kunagi emoks nimetatud?

(naerab) Ikka, massiliselt! Vanasti et ma olin küll nõid ja küll satanist, nüüd kui need emod tekkisid, nüüd on kõik emod järsku. See subkultuur on kuidagi tavaliste inimeste seas rohkem levind, selles mõttes nad, ma ei tea kas nad rohkem teavad sellest? Huvitav on see, et emo on tegelt subkultuuridest kõige noorem ja ta on kohe põhimõtteliselt, automaatselt kõik teised on emodeks muutunud, järsku lihtsalt.

Kuidas sa sellesse emoks kutsumisse suhtud?

(paus) Lambad. See on see, et mina võtan patsid ära ja ma olen normaalne, sina jääd selliseks. See on samast ooperist, täiesti.

Mõjub see muidu solvanguna?

See lihtsalt ei mõju. Selles suhtes, et iga normaalse inimese jaoks solvav on see, selle inimese arvamus, kellest sa hoolid või kuidagi respektierid või, kui see on mingi inimene, noh, ütleme nii, keda ma esimeste seas ahju saadaks, oleks see minu võimuses, no miks mind peaks nagu huvitama, mida tema ütleb.

Mhmh. Aga selle sõnaga ilmselt seostub ikkagi midagi negatiivset?

Ma isegi ei tea. Kui nemad suhtuvad emodesse negatiivselt, siis ilmselt seostub.

Aga sinu jaoks?

Minu jaoks... minu jaoks on järjekordne sõimusõna, nagu nõid, satanist ja mis iganes.

Okei. Kuidas sulle tundub, millisena meedia Eestis goote kujutab?

(Paus) Kas ta kujutab kuidagi? Ma ausalt öeldes ei ole nagu peale seda meie fantastilist „Superstaaris“ käimist... mitte ühtegi piuksu sellest ka nagu Eesti meedias näind. Selles suhtes, ma kujutan ette, et see oli mingi Eesti elanikkonna suur vaimne trauma, kui nad meid kõiki nii värvilisena ajalehtedes nägid.

Nüüd sa vastasid ära ka selle küsimuse, et kas sinu arvates meedia pöörab piisavalt tähelepanu gootidele.

A miks ta peaks ausalt? Noh, milleks? See on mingi rühm inimesi, mingi ühiste huvidega, kes kuulavad mingit teatud muusikat, käivad kuidagi... mingi kindlates kohtades ja nii edasi ja tagasi. Me ei ju mingi poliitiline liikumine, tavaliselt gootid on hästi apoliitilised. Selles suhtes, et... noh, täpselt samamoodi nagu, kui me võtame riided seljast ära, me oleme täpselt samasugused nagu kõik teised, miks sellele peaks tähelepanu üldse pöörama, milleks?

Võib-olla see, et inimesed peavad ohtlikuks teid. See analüüs, mis ma tegin päevalehtede põhjal, näitas, et kõige rohkem kirjutati seoses „Superstaari“ saattega ja kuritegevusega gootidest, et Venemaal mingi inimsöömine ja sellised... kuriteod välismaal.

(Naerab) selles suhtes, et ma ütlen nagu ausalt, niipalju kui ma neid Eestis tean, niipalju kui ma neid välismaal tean, ma ei tea, kõige karmim asi, mida gootid on teinud, nad on kanepit tõmmanud. Ütleme nii, ma ise olen nagu kategooriliselt vastu, ma ei lase isegi enda seltskonnas kanepit tõmmata. Ma ütlen ausalt, ma tahan oopiumit proovida, see on niivõrd dekadentlik lihtsalt. Aga oopium ei ole tänava-drug ja seda kahjuks ei saa kuskilt, ma ise ei hakka seda keetma, ma ei oska ja ma ei viitsi ka. Vot, aga selles mõttes... ei no kindlasti on idioote, kes käivad surnuaedu rüüstamas ja ma ei tea mida kõike, no see on tegelikult ka, et black-metallistide seas on seda, death-metallistide seas on seda. Võib-olla mingid noored gootihakatised tegelevad ka sellega. No aga... nagu öeldakse, no... (paus) Igas peres on uroode nagu. Selles mõttes, ega kui inimene on idioot, ega subkultuur sind päästa.

Seda küll, aga lihtsalt need juhtumid kuidagi kujundavad arvamust, mõne inimese põhjal üldistatakse.

(paus) No aga kui me nüüd vaatame kuritegevust, huvitav, mitu tavalist inimest istub vangis ja mitu gooti? Lihtsalt vaata gootid niigi on ju nii sünged ja mustas ja, ja nüüd ta tappis ära ka, et nüüd on kõik selge ekssole. No samas võib-olla, tegelikult noh, seda võiks kirjeldada, et kui ta juba oli gooti, siis tõenäoliselt ta on nagu siuke, mitte see värviline gooti, vaid need mustad ja sünged, need on tavaliselt nagu mingi välisärritajatele hästi vastuvõtlikud, et nad võtavad tihtipeale kõik hästi südamesse ja näevad kõike tõesti läbi hästi musta prisma. Et... siis võib-olla tal mingi koha peal kuskil ma ei tea, katus sõitis ära ja siis – voila! Ma ei tea, milline see praegu on, et praegu ma olen juba liiga suureks kasvand, aga vahepeal näiteks ei olnud paremat asja kui teineteise ees bravuuritseda, kui kaua sa antidepressantide peal istud. Vot, et see oli ka väga popp teema omal ajal, aga õnneks kõik on sellest välja kasvand vist. No aga tegelikult jälle me võime need koolitulistamised võtta, kui palju mingid gootid on oma klassikaaslasi tulistanud ja kui palju kõik teised. Noh...

Mhmh. Aga millegipärast see pilt tuleb selline tume.

Aga inimesed, inimene kardab ja alati suhtub umbusklikult asjadesse, nagu millest ta ei saa aru, mis on talle võõrad, no täpselt samamoodi, täpselt niikaua, kui teadus ei seletanud, mis asi on välk, see oli jumalate viha. Ega siin sellest ajast saadik ei ole mitte midagi muutunud ju! Täpselt samamoodi, vanasti põletati nõide, nüüd me leidsime endale mingid vabamüürlased, mingid konspiratsiooniteooriad, no... mitte midagi ei ole muutunud, lihtsalt nimed muutuvad, asjad nagu, mis on see põhiline vaenlane, siuke Orwelli Goldstein nagu, ja lihtsalt muutub, Goldstein jääb Goldsteiniks, tal lihtsalt nimi muutub.

X arvas just, et meedia peaks seletama rohkem, just neid stereotüüpe ümber lükkama, mis sina sellest arvad?

Ütleme nii, kui inimest huvitab, kõik on väljauritav. Kui inimest ei huvita – vahet ei ole, mis sa talle sisse söödad. Ses suhtes, et... sa ei seleta tegelikult nagu tavalisele inimesele seda niikuinii lahti, sellepärast, et noh, nagu ma just hiljuti rääkisin ühe oma tuttavaga, et, teemal nagu suhted. Et tema on... No ta on ka täpselt siuke, küll ta kuulab metalit, ta kuulab gootit, ta ei lahterda ennast mitte kuskile, ta käib lihtsalt mustas, ei ole mingeid erilisi... ei neid nagu vidinaid, mida küljes kannab. Ja siis ta nagu rääkis mulle, et tal

on nagu igasuguseid tüdrukuid olnud, ka tavalisi onju, ja siis ongi hästi keeruline, et tema tahab kuskile festivalile minna, otse loomulikult mingil mimmul on seal igav ja tal ei ole midagi teha, ma ütlesin, et mul ei ole kunagi sellist meest olnud ja siis ta küsis nagu, et mille alusel sa neid valid. Ja – näed, mul seal ripub roosa poomisnõör? Ja see kingiti sünnipäevaks, roosa hüppenõör ja ma ei leidnud midagi paremat, mida sellega teha. Ei no täpselt niimoodi, et näiteks kui N2 tuleb siia, ta viskab silda, ta saab aru, et roosa poomisnõör on lahe. Inimene, kes ei saa aru, et roosa poomisnõör on lahe – ta lihtsalt ei saagi sellest aru. See on täpselt samamoodi, no me teame ju ka, kes on need, ma ei tea, kes kuulavad hip-hopi või kes kuulavad mingit trana, ma tean täpselt, kustkohast see hip-hop on tulnud ja nii edasi ja tagasi, aga ma ikkagi ei saa aru, miks nad sellised on, kuigi ma ilmselt tean sellest subkultuurist palju rohkem kui enamus nendest tegelikult. Aga kui sa ei tunneta seda läbi, kui see sulle ei istu, sulle ei meeldi, siis sa ei saagi sellest aru. Me jääme ikkagi vördjateks nende jaoks ja nemad jäävad vördjateks meie jaoks.

Ja meedia ei saa seda muuta?

Kas on vaja? Selles suhtes, elu ju teebki huvitavaks vaheldus. Kui sa peaksid kogu aeg ainult kartuliputru sööma, isegi kui see on väga hea kartulipuder nagu, oleks ju vähe nukker. Muidu me tõesti oleks nagu nõukaajal, kõik ostame ühest kohast pükse, kõik ühest kohast särke, kuulame kõik sama muusikat ja oleme kõik jumala õnnelikud, no kas on tarvis või? Ma arvan, et meil on 70 aastat seda olnud, äkki aitab juba.

N5: 28a, N, Tartu. Intervjuu toimus vastaja kodus, kestus 23 minutit

Okei, alustame. Räägi mulle kõigepealt, millist muusikat sa tavaliselt kuulad?

Hea küsimus. Mm... Meloodiline metal, black metal... Trash kõlbab ka ja power metal. Isegi mõnikord seda vanakooli oma.

Ja mida sulle veel meeldib teha, lisaks muusika kuulamisele, vabal ajal?

Hmm... Vabal ajal, noh... Mulle meeldib joonistada. Siis vahepeal kunagi õmblesin ka Barbie-nukkudele riideid ja üldse riidest nukke. Ning... Hmm... lugemine on tore ja siis muidugi arvuti, inimestega suhtlemine ning sõbrannadega linnas käimine. Tegevusi on palju. Ja loomulikult vahepeal aitan siin oma isa.

Mhmm. Kui tähtis on sulle isikupärane väljanägemine?

Noh, ega nüüd kedagi kopeerida ei tahaks ja pärast on hea olla selline, nagu ma olen, muidu on kõik näevad ühtemoodi välja, aga seda ma tean küll, et Tartus olen ma vähemalt ainus inimene, kellel on selline seelik. Et on küll tähtis. Aga mitte esmatähtis, esmatähtis on mugavus.

Ja see just viibki meid järgmise küsimuseni, et millest sa lähtud üldse riideid valides, lisaks mugavusele?

Mm... riiete välimusest. Ega ikka mingit roosat nabatoppi selga ei pane. Minu arvamus on alati nii, et pitsilised, noh need korsetid ja pluusid ja maani seelikud on kõvasti naiselikumad kui need nabatopikesed ja... mikroseeelikud, mis midagi ei varja.

Mhmm. A mingi värvielistus?

Noh, nagu sa näed (naerab). Mitte ainult must, mulle meeldib ka lilla, punane ja võib ka olla siuke punase ja roosa vahepealne, aga mingil juhul ei pane ma siukest tibiroosat selga. See on kole. Ja rohelist ja pruuni võib ka kanda ja noh teksasinist.

Kui sa mõtled sõnale gooti, mis sulle esimesena pähe tuleb?

Kahva... Noh, näost valged inimesed, nagu noh, ma ise ka kannan valget puudrit mõnikord. Tumedad juuksed, no ei pea tingimata mustad olema, võivad olla ka pruunid või valged, juuksevärv ei loe mitte midagi, siis... natukene liiga palju meiki, tunnistan üles, kannan ise ka ja tumedad riided, ning ka siuke, noh, gootimuusika.

Mhmm. Vahel goote seostatakse satanismiga. Mis sa sellest arvad?

Ma olen ise satanismi pooldaja, vaata mu märki! See läheb nagu minu tõekspidamistega kokku, satanism. Ega ma kristlasi ja neid ei vihka, aga näiteks Jehoova tunnustajad ja need on näiteks nõmedad, kuna nad

tulevad oma usku peale suruma ja teisi nagu orjastama oma arvamustega. Kõik on, kõik usud on normaalsed senikaua, kuni nad ennast teistele peale ei suru. Ma ei eelista midagi ja ma ka ei väldi midagi.

Aga kui tõseks sa pead seda, et seda seostada kõigi gootidega?

Ei. Ma pakun, et sataniste on heal juhul üks kolmandik, kindlasti ei ole kõik satanistid. No ma mõnda tean. Kunagi kuulusin ka ise Musta Veenuse Ordusse, see on see Eesti satanistide klubi, see ei ole väga suur rühmitus. Ma pakun üks kolmandik umbes. Mõned ei ole üldse mingit usku, mõned on ateistid, mõned on, väidavad, et on uuspaganad või paganad, mõnedel on täiesti suva.

Kui su maailmavaatest veel rääkida, lisaks sellele religioossele poolele, siis mis väärtused sulle veel olulised on?

Hmm... No perekonnast pean lugu väga, tahan oma isa hoida ja vanaema. Perekond... Iseenda ja isa heaolu. Siis, et oleks nagu partner olemas. Ja no et oleks ka kindel katus ja töö ja nii edasi... No põhimõtteliselt kõik need normaalsed tõekspidamised, mitte midagi erinevat teistest inimestest. Ja sõbrad kah muidugi.

Ja natuke sa enne juba tegid seda, aga kirjelda palun tüüpilist gooti!

Nagu ma ütlesin – kannab musta, arvatavasti ka on mingeid sümboloid onju, pikad küüned või siis ka lühikesed küüned, mustaks või punaseks või lillaks värvitud ja siis, noh, olenevalt gooti tüübist – kas on siuke klassikaline, või siis näiteks küber, noh küber, need on nagu kirjumad, sa vaata näiteks gooti Libu või Relika Raed, nemad on natukene teist tüüpi. Nendel on igasugu vidinaid peas ja noh need lõngapatsid, nii et võib ka väga värviline olla. Oleneb gooti tüübist.

Aga just selline keskmine Eesti goot?

Keskmine kannab jah, pitsid-patsid-pikad seelikud, saapad või platvormkingad ja noh, pitskindad ja mustaks värvitud või siis blondiks värvitud – punapäid on väga vähe – ja meiki näes, eriti talvel.

Aga meesterahvad?

No meesterahvad, oleneb, kas on siuke tavalisem või küber, aga noh, riietuvad ka siukselt siht edevalt enamasti, nahkpüksid näiteks igasugu pannaldega, New Rock või Alpi saapad, pikad juuksed onju, noh needid näos. Mõnedel on tätoveeringud, mõnedel meestel on ka küüned värvitud ja pikad nahkmantlid või siis riidest mantlid, nii et kohe näed tänaval ära, tunned ära. Et see on see inimene, seda tüüpi.

Mhmh. Ja kui rääkida ellusuhtumisest või maailmavaatest, mis võiks seal ühendav olla?

(paus) Hmm... Tead ega kindlasti ei ole ühist asja nii väga palju. Igal inimesel on oma maailmavaated. Ma arvan, et noh, umbes sama, mis kõigil teistel. Arvatakse alati, et nad on hirmus sünged ja hirmus kurjad, tegelikult ei ole. Igaüks on omamoodi, mõned on kindlasti sünged ja kurjad, aga no see on nende enda probleem.

Kuivõrd sa ise sellele tüüpilise gooti kirjeldusele vastad?

Hmm... Tegelikult vist suht palju – vaata mu riietust, tegelt vastan ju. Ma olen rohkem nagu see klassikaline goot. Ega mulle need miniseelikud ja need nahkseelikud ja hirmsad platvormsaapad ei meeldi, nendega on raske ja ebamugav käia. Ja mingeid patse ja asju ka pähe ei tahaks panna. Ma olen natukene teist tüüpi.

Selge. Mida sinu jaoks üldse tähendab gooti subkultuuri kuuluda?

Hmm. Tegelt ega mina ennast otseselt kuhugi ei liigita. Aga mind on liigitatud selle riietuse pärast. Noh, mis see tähendab... Osaliselt meenutada teisi gootiseid kindlasti välimuse ja riietuse poolest, aga osaliselt ka erineda. (paus) Hea küsimus tegelikult.

Et milliseid su elu aspekte see subkultuuri kuulumine mõjutab?

Tegelikult ta mõjutab ainult seda, et mis tüüpi inimestega ma suhtlen ja mis muusikat ma kuulan ja mis üritustel käin. Näiteks mingile Airport Jamile või kuhugi ööklubisse elu sees ei läheks. Ma käin igasugu metal-üritustel. Viimane asi, kus ma käisin, oli Rammstein. Ja suhtlen kah ikka rohkem enda tüüpi inimestega. Ega ma mingi kuradi bemmivennaga ometi sebima ei hakkaks, need ajavad ainult bimposid taga, need on mõttetud.

Mille poolest gootid üldse neist tavainimestest erinevad?

Kasvõi välimus.

Aga veel midagi?

Noh, natukene nagu realistlikum ellusuhtumine ka, mitte et, ou jee, mina olen bemmivend, see on kõik, mida ma elult tahan. Nad suhtuvad elusse realistlikumalt ja neil on nagu tõsisemad tõekspidamised, mitte ainult ringi litutada ja ööklubides kõigiga magada.

Mhmm. Aga mis väärtused need võiksid siis olla?

Kasvõi näiteks, noh, pereelu, on suht tähtis. Oleneb inimesest, mõned on sellised, kes jooksevad iga uue järele, enamus ei ole, enamus on siuksed... Hoiavad omavahel väga kokku, ei nori teistega, mis on väga oluline. No siuke oma seltskond, kõik hoiavad kokku. Ja loomulikult, noh, ei karda uute inimestega suhelda, aga samal ajal noh, ega nad... Ei ole siuksed ebasõbralikud, aga... Osse ja tibisid nad eriti ei tolereeri sellepärast, et no... Üldiselt me oleme tolerantsemad, aga ainult senikaua, kuni meie vastu ollakse. Ise nagu kellegagi ei läheks elusees norima. Aga kui ikka mingisugune tegelane ülbama tuleb, siis mina lähen küll minema tavaliselt.

Ja me jõuamegi selleni, et millised on sinu kogemused seoses suhtumisega gootidesse?

Hmm, ütleme, et minule ei ole eriti kunagi midagi halvasti öeldud, jah võib-olla on öeldud et emo. Aga see on inimeste kitsarinnalisus. Enamus neid teiste subkultuuride esindajaid ei tee vahet klassikalisel gootil, kübergootil, tavalisel hevikal ja emol. Nende arust on kõik, kes kannavad musta, emod.

Aga mingit vaenulikku suhtumist oled kogunud?

Otseselt mitte eriti... Võib-olla see tuleb mu enda käitumisest, et keegi ei julge nagu ligi tulla ütleva, aga kallale ei ole tulnud, mõnitatud ei ole – nojah, kui reidis seda paari ossi välja arvata, aga reit ei ole elu ja tänaval ei ole kunagi midagi halvasti öeldud. Järgi vahtimine, see tõstab ainult ego kui mind pannakse tähele.

Aga üldiselt gootidesse, kuidas sulle tundub, kas suhtutakse pigem negatiivselt või positiivselt? Eestis just?

Mmm... Kuna inimesed ei ole veel selle gooti subkultuuriga harjunud, siis kardetakse, et nad on siuksed kurjad ja masendunud ja satanistid ja pahad. Tegelikult oleneb inimesest, kas on kitsarinnaline või mitte, fifty-fifty. Oleneb kui hästi inimene teistest asjadest aru saab.

Aga äkki sa saaksid mõne oma tuttava näitel kirjeldada, kuidas see vaenulik suhtumine on avaldunud?

Tean küll, mul oleks kohe mitu näidet tuua. Ühe mu sõbranna üks noh istus sealsamas Pirogovi platsil, kuulas oma muusikat. Ossid tulid andsid talle pekka sellepärast et ta trana ei kuulanud. Konkreetselt nina löödi lõhki, näitas mulle ennast. Või siis, noh, noo... Mitut sõbrannat on mõnitatud ja tahetud kallale tulla. Ühele tuldi Krookus kallale, mingi tibi tõmbas kunstküüntega käe lõhki, pärast näitas, no ikka siuksed haavad, et õudne. Ei no... noorematele inimestele tullakse jah kallale.

Aga mis seda vaenulikkust põhjustab?

Just inimeste välimus. Tahetakse, et kõik oleks ühtlane, mõttetu tibimass. Aga siis oleks maailm väga igav koht, ma arvan.

Ja juba käis korra siit ühe teise subkultuuri nimi ka läbi, mida gootidega tihti nagu teadmatusesest seostatakse, et räägi, mis sulle seostub sõnaga emo?

Hmm... Põhimõtteliselt no vaata meenub, et emodel on see kindel soeng. No okei, see soeng. Siis... tegelt ega neil oma kindlat riietust ei ole, kuigi väidetakse, et see on nagu triibuline, aga ma olen igasuguseid nii-öelda emosid näinud. No põhimõtteliselt seda päris emo, seda ei ole enam. Nad nagu... sulavad kokku, hakkavad juba kübergooti moodi välja nägema. Sulavad teistega kokku.

Ja milline nende käitumine ja selline suhtumine võiks olla?

Ausalt öeldes ma pole nendega nii väga kokku puutunud, ütlen ausalt. A no... No mõned jah on siuksed depressiivsed, aga kes ei oleks mõnigi kord elus depressiivne. Muidu inimene nagu inimene ikka. Mitte

midagi erilist neis ei ole, kuigi räägitakse, et lõiguvad veene, masetsevad ja... kannavad musta ja kuulavad oma screamo-muusikat, ütlen ausalt, ma olen ka mõnikord seda niiõelda emomuusikat kuulanud, ei oska sellest ei head ega halba arvata. Muusika nagu muusika ikka. Ikka parem kui mingi DJ Alligaator või ma ei tea mis loom.

Aga just see lõikumise teema, et kuivõrd see sinu hinnangul tõele vastab?

Hmm... Minu, vaadates ennast, ma olen seda paar korda teinud, aga mitte tähelepanu pärast, vaid ma olin siis tõsiselt depressioonis. A noh, sain üle. Osad teevad, osad mitte.

Jah, üks teine tüdruk tunnistas mulle ka, et ta on seda teinud.

Vaata! (Näitab armilisi käsivarsi) Aga see on vana teema, see on läbi. Viimane kord, mis ma tegin, oli sellepärast et... lihtsalt üks inimene tegi väga haiget ja ma ei saa ju inimesele endale kallale minna.

Mhmh. Et see on nagu viis oma... Agressiivsust kanaliseerida?

Jah, agressiivsust kanaliseerida. Ma mõtlesin, et parem on endale kallale minna kui et toas lõhkuma hakata või endast tugevamale kallale minna. Kuigi no ma olen nüüd õppinud nagu oma energiat muudmoodi rakendama ja halba energiat laiali saatma, siis ei juhtu mitte midagi ja ei teki vajadustki selleks. Aastaid juba.

Aga arvad sa, et see lõikumine ja depressiivsus on gootide ja emode seas rohkem...

(lõikab vahele) See on kõigi seas levinud, ma olen näind ka lõigatud beibesid. See on individuaalne. See oleneb sellest... see oleneb inimesest, et mõni läheb kallale, mõni nutab, mõni lõigub, mõni laamendab.

Mhmh. Aga millegipärast just eriti emodega, aga gootidega ka natuke seostatakse seda?

Emodest ei tea ma eriti midagi, kui ma puutuksin mõne emoga kokku, ma küsiks talt otse, et kuule, kas sa lõigud ennast. Vean kihla, et pooled ütlevad, et ei lõigu.

Mhmh. Ja kui emo ja gooti subkultuure võrrelda, siis kas nad sinu arvates on pigem erinevad või pigem sarnased?

(Paus) Hmm... Ütlen niimoodi, et näiteks kübergooti ja emo on suht sarnased, aga nii-õelda emo ehk scenekid ja klassikaline gooti, nemad on väga erinevad, sest ma ei ole väga näinud emo-tüdrukuid ja poisse, kes kannaksid mingeid pitsilisi asju. Et selles suhtes oleneb gooti tüübist.

Ja maailmavaade?

Hmm, neil pole see veel kindlaks kujunenud, ise ka ei tea, mida tahavad. No mida teab teismeline? Ta alles õpib elu tundma.

Aga... arvad sa, et seda üldse võib subkultuuriks nimetada, et üks goot ütles mulle, et tema arvates on see pigem lihtsalt noortemood.

See ongi noortemood, aga teised lihtsalt lahterdavad seda, see on nagu... teismelise kujunemine, ta kas kujuneb gootiks või tibiks või kübergootiks, see on siuke vahepealne staadium.

Sa ütlesid enne, et sind on emoks kutsutud.

Üks kord jah.

Mhmh, ja kuidas sa sellesse suhtud?

Ma ei tee teist nägugi. Mul on täiesti suva, mida võõrad inimesed minust arvavad, eriti need, kes mulle ei meeldi. Ma olen külm ja rahulik, ei huvita, ei aja vihale. Keskmist nõrganärvilist, see ajaks oi kui närvi, mul on ükskõik.

Aga see, kui goote ja emosid aetakse meedias segamini?

See on viga, see on suur viga, mida tehakse, need ei ole üks ja seesama, kaugel sellest. See ongi siukse tavalise ja ossi ja beibe arvamus, nemad ei tea stiilidest midagi, nemad ainult... et kannad musta, oled emo. Õppigu elu vaatama, ärgu olgu nii kitsarinnalised! Tegelikult, noh, paljud gootid solvuvad selle peale, kui neid segi aetakse, sest ma ei tea miks, aga paljud gootid ei salli nii-õelda emosid, nad peavad neid

nõrkadeks ja mõttetuteks, aga ma olen mõnede nii-öelda emodega suhelnud – pole neil häda midagi, teismeline nagu teismeline ikka, oma probleemidega.

Ja meedia juurde jõudes – kuidas sulle tundub, millisena Eesti meedia goote kujutab?

Hmm... Noh, vaadates näiteks „Superstaari“, see Reelika ja Marek. Noh, nad... Reelika kohta tulid ju kohe need imelikud pildid, ega neid hästi ei kujutata. Ma ütlen, et meedia ja inimesed ei ole sellega veel harjunud. Sest kõik need naisteajakirjad ja meedia, kõik need soovivad ju beibesid. Arenegu ümber, maailm ei ole roosa!

Aga kas sinu arvates pööratakse meedias gootidele piisavalt tähelepanu?

Ei! Liiga vähe.

Mhmh. Ja mis teemadel võiks kirjutada neist?

Hm... just nimelt nende... ellusuhtumisest ja muusika kuulamisest ja sellest, kuidas nad teistega läbi saavad, noh sama, mis meie siin praegu räägime. Põhimõtteliselt sama teema võiks olla.

Et selgitada?

Nojah, et kes nad sellised on ja mida nad maailmast arvavad, sest kui neist... kui meist liiga vähe kirjutada, seda vähem inimesed nagu harjuvad meiega. Võiks olla just mõne gootiga intervjuu. Või mõne nii-öelda emoga.

N6: 17a, N, Elva. Intervjuu toimus vastaja kodus, kestus 16 minutit

Alustame sellest, et mis stiilis muusikat sa kõige rohkem kuulad?

Igasugused metal-stiilid, põhiliselt gooti. HIM on mu lemmik muidugi... Siis üldse Soome metal on üks mu lemmikuid, kõik artistid, mis seal esinevad.

Okei. Mida sulle vabal ajal teha meeldib?

Aa... Ma loen, kirjutan. Siis näitlen. Ja siis... joonistan portreesid, tellimuste peale. Ja rohkem aega ei jää.

Välisusest rääkides – kui tähtis sulle on isikupärane välimus?

Mm, väga tähtis, sest ma olen väiksest peale tahtnud olla... eristuja. Et ma just ei liigitaks ennast mitte mingi kindla stiili alla, vaid ma ütleks, et ma olen eristuja. Kui ma olin noorem, siis ma olin siuke hipistiilis, siis vahepeal mul oli mingisugune emo-periood ja nüüd ma olen noh lõpuks kuhugi siia metali piirimaile välja jõudnud. Aga et kogu aeg ma olen tahtnud olla erinev teistest.

Millest sa riideid valides lähtud?

Ee... No, minu puhul... on kaks stiili, mida ma põhiliselt kannan. Et üks on siis rohkem gootilik ja teine on siukene... mida ma ise nimetan Ville Valo stiiliks, et ma noh jäljendan tema riietust natukene. Et see on siukene... no natukene mehelikum kui nii võib öelda, seda ma kannan põhiliselt koolis ja niimoodi. Et noh pükse ja veste ja siuke, meestesärke ja.

Okei. Kui sa mõtled sõnale „gooti“, mis sulle üldse esimesena seostub sellega?

Mm... mustad kleidid. Ja siis... Gooti Libu. Muidugi.

Mhmh. Äkki veel midagi?

Noh... Siis muidugi siukene... Viisakus ja... Ja ja ja... Kombat ja. Selline vanaaegne džentelmeni stiil võib-olla.

Vahel goote seostatakse satanismiga. Mis sa sellest arvad?

No mina isiklikult olen kristlane (naerab). Et mina leian, et... Inimene võib uskuda, mida tahab... et see... ja samas ka riietuda nii kuidas tahab, et see... ei käi üldse käsikäes.

Mhmh. Aga just see seostamine, et kui õigeks sa seda pead?

Kindlasti ma arvan, et see on vale, sellepärast et niipalju sataniste, keda ma tean, ei ole mitte ükski goot. Ja samas nii palju goote, kui ma tean, ei ole mitte ükski satanist.

No natuke sa vastasid sellele nüüd ka, et mis maailmavaadet sa ise esindad, et religiooni poolest kristlane, aga veel mingid väärtused, põhimõtted, mis sulle kõige tähtsamad on?

Mmm... See on nüüd hea küsimus. No vaadetelt... no ütleme nii, et ma ei ole päris tõsiusklik kristlane, selles mõttes, et ma ei loe ütlemine toidupalvet ja... ma ei käi iga pühapäev kirikus, ma käin siis, kui ma satun. Et... ja samas noh, minu eluvaade ja maailmavaade selles mõttes erineb väga palju kohati... traditsioonilisest kristlikust eluvaatest, et ma väga pooldan geisid ja... et... jah. Et põhimõtteliselt, ma ei ole ses mõttes päris kristlane. Ma väga armastan geisid. Ma olen ise gei, julgen tunnistada (naerab).

Mhmm. Ja äkki veel midagi? Mis sulle veel elus oluline on?

Noo... Sõbrad ja perekond kindlasti. Et... Jah. Et kui ma saan olla sõpradega, see on minu meelst nagu kõige tähtsam ja kui sa saad olla õnnelik ja tead, mida sa tahad.

Ja kirjelda tüüpilist gooti, Eestis – milline ta on?

Mm... Eestis kahjuks siukesi päris õigeid, noh minu silmis õigeid goote ei ole väga palju.

Milline see õige on?

Et noh, eks ma olen ise ka süüdi, et ma ise ka... siin triivin mitme stiili vahel. Aga jah, no minu silmis oleks siuke tõeliselt ilus gooti paar oleks siuke suures mustas kleidis päevavarjuga naine ja ja siuke pika mantliga mees, kes suudleks teda käele ja teeks talle uksi lahti ja noh, ma ise teen ka oma sõbrannadele uksi lahti, selles mõttes, ma... tihtilugu just olen see mehelikum pool, koos tüdrukutega, aga noh koos (kallima nimi) ma olen sunnitud naist ka mängima (naerab). Ma elan rolli sisse, ma olen siiski näitleja.

See oleks siis ideaal, et galantne meesterahvas ja ilus kleit, aga milline see tegelikult on, et milline üks keskmine gooti siis tegelikult võiks olla?

No tüüpiliselt on ta tegelikult jah rohkem siukene metal-tšiki ja gooti vahepealne, et jah, kannab musta ja siis üldiselt nimetab end gootiks.

Aga käitumine või maailmavaade?

No käitumine kindlasti ei vasta sellele, mida mina kujutan ette ideaalsel gootil, et jah, on ikka väga palju siukest... rassismiviha ja kõike ka seda olen kohanud nende nii-öelda gootide seas, kes nimetavad end nii.

Ja kui just sellest välimusest rääkida, et kannab musta, aga milliseid riideid?

No mingid mustad teksad ja... must pusa ja. Võib-olla noh, kui juba päris gooti, siis võib vahepeal olla ka mingit siukest pitsilisemat asja, aga jah, üldiselt siukene tavaline riietus.

Mhmm. Järgmine küsimus on, et kuivõrd sa ise sellele kirjeldusele vastad?

Mitte väga (naerab). Olenevalt päevast. Kui ma käin Tartus, siis ma olen rohkem gooti, kui ma olen Elvas, siis ma olen rohkem Ville Valo (naerab).

Millest see võiks tingitud olla?

Noo... ma tahan olla mees (naerab). Nii-öelda. Et mulle meeldib naine-naine suhtes end kehtestada, või noh, olla nagu rohkem see mehelikum pool. Ja siis Elvas on mul selleks võimalus, et noh Elvas mind ei huvita eriti teiste inimeste arvamus. Noh, mind ei huvita üleüldiselt ka, aga just siinsed inimesed mulle eriti ei lähe korda ja siis ma saan kanda seda, mida tahan ja siis ma olen mehelikum pool.

Mida sinu jaoks üldse tähendab gooti subkultuuri kuuluda?

Ma otseselt ei liigita end siiski sinna.

Aga kui võtta, et see on sulle kõige hingelähedasem?

Noo... No minu jaoks tähendab see, no kindlasti muusika. Ja siis... Ja siis, jah see viisakas käitumine, mida ma siis harrastan siis kui ma olen nii-öelda see mehelikum pool. Ja... Jah, siukene.

Kui seda käitumist veel mõelda, palju Eesti gootide seas sellist... viisakuse väärtustamist on?

Tegelikult... (paus) isegi on, päris palju. Tegelikult väga paljude ka lihtsalt nii-öelda karvaste seas on seda viisakust, no mitte küll niimoodi päris sügavuti nagu, nagu minu ideaal-gootipaar, aga siuke uste lahti tegemine ja see on isegi tavaline.

Okei. Aga mille poolest gootid muidu neist niinimetatud tavainimestest üldse erinevad?

(Paus) Mm... selle poolest, et nad tahavad erineda (naerab).

Aga mille poolest?

(Pikk paus)

Mille poolest sa saad aru, et inimene on goot?

Ega tegelikult ei saagi, peab temaga rääkima. Noh... Jah, ikka riietus on põhiline, et millest saab aru. No võib-olla ka vestlusesse laskudes, siis ka mõningad siuksed pisiasjad, mis võib tähele panna.

Näiteks mis need võiks olla?

No kui ta räägib enda huvidest või maailmavaadetest või midagi sellist. Vahepeal satub midagi, vahepeal tuleb välja, et jutu järgi on nagu siuke suht tavaline karvane, aga ise peab end gootiks.

Ahah. Aga mille järgi sa aru saad, et see õige gooti on?

(Paus) No minu jaoks on kindlasti selline intelligentsus on üks gooti märksõnasid. Et... kui inimene räägib teemadel, mida ta teab... Ja... kirjandus, võib-olla. Siuke kultuuriline pool minu jaoks põhiliselt. Noh, religioonid. Kuna ma ise olen väga humanitaarne inimene.

Okei. Millised on su kogemused seoses teiste suhtumisega gootidesse?

Kunagi oli väga halb, siis kui ma hakkasin kandma musta ja nii edasi. Et siis Elvas ikka... no iga teine inimene umbes karjus järgi, noh noorematest, et näe, emo. Et see oli nagu siuke suhteliselt tavaline asi.

On sul mõnda konkreetset näidet ka kirjeldada? Kas enda või tuttavate elust?

Mul on see asi, et mul on väga halb mälu (naerab), et ma tavaliselt üle kolme päeva ei mäleta. Kindlasti on midagi olnud, aga ma ei mäleta.

Aga mis sa arvad, mis seda vaenulikku suhtumist põhjustab?

No põhiliselt see, et inimesed ei tee vahet gootidel ja emodel, samas ka see, et emosid minu meelest, noh, väga halvustavalt suhtutakse nendesse, kuigi tegelikult see on nüüd viimastel aastatel minu meelest muutunud, ütleme kaks aastat tagasi oli see minu meelest hullem natukene, see suhtumine emodesse. Et praegu on juba natukene leebemaks muutunud või on minuga harjutud, et võib-olla on selles asi.

Aga huvitav, et miks emodesse see suhtumine siis negatiivne on?

Noh, kujutatakse ju ette, et nad ma ei tea lõiguvad ennast ja nutavad kogu aeg ja... et noh, ma ei tea, minu jaoks eristab gooti ja emo olemist see, et emod on kurvad sellepärast, et nad... lihtsalt on, sest neil on midagi viga või midagi siukest, aga gootid samas naudivad seda kurbust, et mulle endale jubedalt meeldib siukene... melanhoolia ja kurbus, et see on minu meelest väga nauditav seisund.

Okei. Ja nüüd jõudsime juba emodest rääkida, aga kui uuesti selle teema juurde tulla, siis mis sulle üldse seostub sõnaga „emo“?

(Paus) (Naerab) Ühe mu tuttava lause, et emode sebimine on see, et esimene viis minutit üritatakse aru saada, mis soost vastaspool on. Et noh, see on minu arust jah. Aga jah, siuke... ruudud meenuvad kohe. Nagu muster siuke. Ketsid ja, need sandaalid, mis ei ole pealt nõõridega, mingid siuksed ruudulised asjad.

Aga nagu mõttemaailma poolest?

No ma ei ole väga palju emodega kokku puutund. Et minu suhtlusringkonnas ühtegi ei ole.

Aga kui sa emo ja gooti subkultuure võrdled, kas nad on pigem erinevad või sarnased sinu arvates?

Pigem siiski erinevad ma arvan. Et kui... Kuidagi nende, isegi, noh, ma ütlen, et mul endal ühtegi tutvusringkonnas ei ole, aga kui ma vaatan kõrvalt neid sõprusringkondasid, siis juba nende käitumine ja

hoiak on teistsugune omavahel. Kui on päris gooti seltskond, siis nad on ikka kuidagi viisakamad nagu ja nii edasi, võib-olla üksteise suhtes.

Ja siis... sellele sa juba vastasid, et kas sind on kunagi emoks kutsutud, tuli välja, et on onju, aga kuidas sa suhtud sellesse?

(Paus) Mm... ma arvan, et... Inimesed on lihtsalt... vähese silmaringiga ja noh, see on paratamatu, et nad ei tea rohkemat, kui seda, mis igalt poolt nii-öelda keegi räägib... või siis kuskilt kuulnud on, et noh. Et noh praegu on moes olla emo, siis kõik, kes kannavad musta, on emod, et noh, nad ei tea nagu laiemalt.

Okei. Viimane küsimuste plokk – gootid ja meedia. Kuidas sulle tundub, millisena Eesti meedia goote kujutab?

(Paus) No minu meelest siiski natukene halvustavalt kindlasti. No rohkem ma ei ole märganud seda, kui need... Artiklid Libu kohta ja siis kunagi ammu oli mingis ajalehes ka mingisugune subkultuuride välimääraja. Et no seal oli ka siiski ikka minu meelest halvustavalt. Et noh, siiski ajakirjanikud samuti ei tea, mida see endast kujutab, et nende jaoks on see siiski ka rohkem hirmutav minu meelest.

Jah. See analüüs, mis ma tegin – analüüsisin artikleid päevalehtedest ja seal selgus, et Eesti meedia kirjutab gootidest peamiselt seoses „Superstaari“ saatega ja kuritegevusega. Mis sa sellest arvad?

Kuritegevuse kohta ma ei ole kuulnud, aga no see „Superstaari“ asi on loomulik, et kui tuleb mingi eriti erineva välimusega inimene, siis on normaalne, et ta sattub meedia tähelepanu alla.

Mhmh. See kuritegevuse teema oli välismaalt, näiteks Venemaal üks ennast gootiks nimetanud poiss tappis tüdruku ära ja sõi ära.

No siukesti haige mõistusega inimesi on igal pool, see et ta oli gooti subkultuurist, ei tohiks olla näitaja, aga miskipärast inimesed märkavad just seda, et oli gooti ja sõi inimest.

Jah. Ja mis sa arvad, kas meedia üldse pöörab gootidele piisavalt tähelepanu?

Ma arvan, et isegi ülearu. Mulle isiklikult meeldib, kui on privaatsus, pole vaja kedagi tema välimuse pärast esile tõsta.